

Budapest,
2000. május 31.,
szerda

52. szám

Ára: 605,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
74/2000. (V. 31.) Korm. r.	A Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről szóló, 1994. június 29-én, Szófiában létrehozott Egyezmény kihirdetéséről 3022
75/2000. (V. 31.) Korm. r.	A távközlési szám- és címgazdálkodásról, valamint annak eljárási szabályairól 3037
76/2000. (V. 31.) Korm. r.	A 2001. évi népszámlálással kapcsolatos feladatokról 3041
15/2000. (V. 31.) EüM r.	Az egészségügyi menedzser szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról 3044
12/2000. (V. 31.) HM r.	Az árvízvédelem során kifejtett tevékenység elismeréseként szolgálati jel alapításáról 3048
13/2000. (V. 31.) KHVM—HM—EüM e. r.	A légiközlekedési balesetek és a repülőesemények szakmai vizsgálatának szabályairól 3049
9/2000. (V. 31.) OM r.	A 2000/2001. tanév rendjéről 3064
62/2000. (V. 31.) KE h.	Kiss Tibor rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízása és főkonzuli rangja alóli felmentéséről 3072
63/2000. (V. 31.) KE h.	Kosárka József rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízása alóli felmentéséről 3072
64/2000. (V. 31.) KE h.	Dr. Trócsányi László rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti és főkonzuli kinevezéséről és megbízásáról 3072
65/2000. (V. 31.) KE h.	Németh Gyula rendkívüli és meghatalmazott nagykövet megbízásáról 3072
66/2000. (V. 31.) KE h.	Ambrus Jenő rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti kinevezéséről és megbízásáról 3073
67/2000. (V. 31.) KE h.	Politikai államtitkár felmentéséről 3073
68/2000. (V. 31.) KE h.	Közigazgatási államtitkár felmentéséről 3073
69/2000. (V. 31.) KE h.	Politikai államtitkár kinevezéséről 3073
70/2000. (V. 31.) KE h.	Közigazgatási államtitkár kinevezéséről 3074
71/2000. (V. 31.) KE h.	A 100/1998. (VII. 15.) KE határozat módosításáról 3074
72/2000. (V. 31.) KE h.	A 22/2000. (II. 2.) KE határozat módosításáról 3074
73/2000. (V. 31.) KE h.	Katonai bíró felmentéséről 3074
1040/2000. (V. 31.) Korm. h.	A 2000. évi foglalkoztatáspolitikai irányelvekről 3075
1041/2000. (V. 31.) Korm. h.	A Kormány otthonteremtési koncepciójának megvalósításához szükséges további lépésekről 3097
1042/2000. (V. 31.) Korm. h.	A Budapest Sportcsarnok újjáépítésének beruházási tervéről .. 3098
1043/2000. (V. 31.) Korm. h.	A Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány létrehozásáról 3099
1044/2000. (V. 31.) Korm. h.	Az évszámkezelési kormánybiztos felmentéséről 3099
1045/2000. (V. 31.) Korm. h.	Informatikai kormánybiztos kinevezéséről 3099
4/2000. (MK 52.) MNB hird.	A „Gábor Dénes születésének 100. évfordulója” ezüst emlékpénzérme kibocsátásáról 3099
	Az Állami Számvevőszék elnökének 17/2000. számú elnöki utasítása az Állami Számvevőszék elnöke által adományozható kitüntetésekről 3100
	Felhívás köztisztviselői továbbképzési és vezetőképzési programok készítésére 3101
	Pályázati felhívás a köztisztviselők továbbképzésében, vezetőképzésében közreműködő oktatói névjegyzékre való felvételre .. 3102
	A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség közleményei 3106
	Az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Főigazgatóságának közleménye 3106
Nemzetközi szerződések közzététele	
	Közlemény a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya közötti együttműködésről a katonai szállítások területén Félixfürdön, 1997. december 20-án aláírt Megállapodás hatálybalépéséről 3106
	Helyesbítés 3107

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 74/2000. (V. 31.) Korm. rendelete

a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről szóló, 1994. június 29-én, Szófiában létrehozott Egyezmény kihirdetéséről

(A Magyar Köztársaság Kormánya jóváhagyó okiratának letétbe helyezése Románia külügyminiszterénél 1996. január 19. napján megtörtént.)

1. §

A Kormány a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről szóló, 1994. június 29-én, Szófiában aláírt Egyezményt e rendelettel kihirdeti.

2. §

Az Egyezmény magyar nyelvű szövege a következő:

„Egyezmény a Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló együttműködésről (Szófiái Konvenció)

Preambulum

A Szerződő Felek

eltökélve azon erőteljes szándéktól, hogy fokozzák vízgazdálkodási együttműködésüket a vizek megóvása és használata terén,

aggódva a dunai államok környezetét, gazdaságát és jólétét hosszabb vagy rövidebb távon érő kedvezőtlen hatások előfordulása és fenyegetései miatt, amelyek a Duna-medence vízfolyásai állapotának változásaiból származnak,

hangsúlyozva fokozott nemzeti és nemzetközi intézkedések sürgős szükségességét a veszélyes anyagok és tápanyagok vízi környezetbe bocsátásából származó, határon áttérjedő kedvezőtlen hatások megelőzésére, szabályozására és csökkentésére a Duna-medencében, megfelelő figyelmet fordítva a Fekete-tengerre is,

elismerve a dunai államok belső kezdeményezéséből, továbbá a két- és többoldalú együttműködés keretében megtett intézkedéseit éppúgy, mint azokat az erőfeszítéseket,

melyeket az EBEÉ, az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottsága és az Európai Közösségek vállaltak a határokon áttérjedő szennyezések megelőzése és szabályozása, a fenntartható vízgazdálkodás, valamint a vízkészletek ésszerű használatára és megőrzésére irányuló két- és többoldalú együttműködés előmozdítása érdekében,

hivatkozva különösen a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi állóvizek védelméről és használatáról szóló, 1992. március 17-i Egyezményre, valamint a dunai államok között meglévő két- és többoldalú együttműködésre, amely folytatódni fog, és amelyet megfelelően figyelembe vesz majd a valamennyi dunai állam együttműködése; továbbá utalva a Fekete-tenger szennyezés elleni védelméről szóló, 1992. április 21-i Egyezményre,

törekedve a Duna vize és a vízgyűjtőjén található vizek megóvására és állapotának tartós javítására különösen határvízi összefüggésben, továbbá a fenntartható vízgazdálkodásra, megfelelően tekintetbe véve a parti országoknak a víz használata terén megnyilvánuló érdekeit, hozzájárulva ugyanakkor a Fekete-tenger vízi környezetének védelméhez,

megegyeztek a következőkben:

I. Rész

ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

1. Cikk

Fogalommeghatározások

A jelen Egyezményben

a) „Dunai államok” azon szuverén államokat jelenti, melyek számottevő részt birtokolnak a Duna hidrológiai vízgyűjtő területéből. Számottevő résznek tekintendő ez esetben a 2000 km²-t meghaladó részesedés a teljes hidrológiai vízgyűjtő területből.

b) „A Duna vízgyűjtője” a Duna hidrológiai vízgyűjtő területét jelenti olyan kiterjedésben, ahogyan a Szerződő Felek azon osztoznak.

c) „Határokon áttérjedő hatás” bármely, a vízi környezetre számottevően kedvezőtlen hatást jelent, amely a vízviszonyok emberi tevékenység által történő megváltoztatásából származik, és túlterjed valamely Szerződő Fél joghatósága alá tartozó területen. Az ilyen változások hatással lehetnek az életre, a tulajdonra, a létesítmények biztonságára és az érintett vízi ökoszisztemekre.

d) „Veszélyes anyagok” a toxikus, a rákkeltő, a mutagén, a teratogén vagy a bioakkumulatív hatású anyagokat jelenti különösképpen pedig azokat, amelyek nem-lebomlóak, és kedvezőtlen hatásuk az élő szervezetekre számottevő.

e) „A vízre nézve veszélyes anyagok” azokat az anyagokat jelenti, melyek a vízkészleteket rendkívüli mértékben képesek károsítani, és ezért kezelésük különleges megelőző és védelmi intézkedéseket követel.

f) „A vízszennyezés pontszerű és nem-pontszerű forrásai” a vizekbe kerülő szennyező- és tápanyagok olyan forrásait jelentik, amelyek vagy hely szerint meghatározott bevezetések (pontszerű szennyezőforrások), vagy a vízgyűjtőkön diszperz jelleggel általános kiterjedésben fordulnak elő (nem-pontszerű szennyezőforrások).

g) „Vízmerleg” azt az összefüggést jelenti, ami egy teljes vízgyűjtő természetes vízháztartását jellemzi összetevőinek (csapadék, párolgás, felszíni és felszín alatti lefolyás) alakulásán keresztül. Tartalmaz ezenfelül egy összetevőt, amely a víz használatára irányuló emberi eredetű hatásoknak a vízmennyiségre gyakorolt befolyását tükrözi.

h) „Összekötő adatok” jelenti a felvízi vízmerlegekből levezetett összegzett adatokat, melyek bemenő adatokként szükségesek egy alvízi vízmerleg vagy a Duna átfogó vízmerlegének kidolgozásához. Ennek megfelelően az összekötő adatok lefedik a Duna vízgyűjtőjén található valamennyi jelentős határvíz vízmerlegének összetevőit. Az összekötő adatok a határvizek azon szelvényét jellemzik, ahol a víz a Szerződő Felek között határokat jelöl, keresztül vagy határokon helyezkedik el.

i) „Nemzetközi Bizottság” a jelen Egyezmény 18. Cikke által létrehozott szervezetet jelenti.

2. Cikk

Az együttműködés céljai és elvei

(1) A Szerződő Felek, amennyire csak lehetséges, törekednek a fenntartható és méltányos vízgazdálkodás céljainak elérésére, beleértve a felszíni és a felszín alatti vizek megőrzését, javítását és ésszerű használatát a vízgyűjtőn. Ezenfelül a Szerződő Felek megtesznek minden erőfeszítést, hogy ellenőrzés alá vonják a vízre nézve veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetektől, továbbá a Duna árveiből és a jégveszélyből származó kockázatokat. Továbbmenően törekednek hozzájárulni ahhoz, hogy a Fekete-tengernek a vízgyűjtőn található szennyezőforrásokból származó szennyezőanyag-terhelése csökkenjen.

(2) A Szerződő Felek, a jelen Egyezmény előírásai szerint együttműködnek a vízgazdálkodás alapvető kérdéseiben és valamennyi helyénvaló jogi, igazgatási és műszaki intézkedést megtesznek a Duna és a vízgyűjtőjén található vizek jelenlegi környezeti és vízminőségi viszonyainak legalább a fenntartására és javítására, valamint, hogy amennyire csak lehetséges, megelőzzék és csökkentik az előforduló kedvezőtlen hatásokat és változásokat, továbbá azokat, amelyek bekövetkezése valószínű.

(3) Evégből a Szerződő Felek, tekintetbe véve a vízszennyezés-csökkentő intézkedések és az ésszerű fenntartható vízhasználat sürgősségét, prioritásokat állapítanak meg, továbbá erősítik, harmonizálják és koordinálják a nemzeti és nemzetközi szinten megtett és tervezett intézkedéseket a Duna-medence egész területén, törekedve a fenntartható

fejlesztésre és a Duna környezetvédelmére. Ez a célkitűzés különösképpen arra irányul, hogy biztosítani lehessen a vízkészletek fenntartható használatát települési, ipari és mezőgazdasági célokra, az ökörendszerek megóvását és helyreállítását, továbbá más, például a közegészségi jellegű követelmények kielégítését.

(4) A „szennyező fizet” elv és az „elővigyázatosság” elve képezik az alapját minden intézkedésnek, melyek a Duna és a vízgyűjtőjén található vizek védelmét célozzák.

(5) A vízgazdálkodási együttműködés a fenntartható vízgazdálkodást célozza, vagyis egy stabil, környezetileg helytálló fejlesztés kritériumait, amelyek ugyanakkor a következőkre irányulnak:

- az élet általános minőségének fenntartása,
- a természeti erőforrásokhoz való hozzáférés folyamatossága,
- a tartós környezeti károk elkerülése és az ökörendszerek védelme,
- a megelőző szemlélet gyakorlása.

(6) A jelen Egyezmény alkalmazása semmi esetre sem okozhatja a folyóvízi környezetet érő hatások bármiféle jelentős közvetlen vagy közvetett növekedését.

(7) Bármely Szerződő Félnek joga van ahhoz, hogy szigorúbb intézkedéseket fogadjon el és tegyen meg, mint amilyenek a jelen Egyezmény előírásából következnek.

3. Cikk

Hatály

(1) A jelen Egyezmény a Duna vízgyűjtőjére vonatkozik az 1. Cikk b) alpontja szerinti meghatározásnak megfelelően.

(2) A jelen Egyezmény alá tartoznak különösen az alábbi tervezett tevékenységek vagy folyamatban levő intézkedések, amennyiben azok határokon áterjedő hatásokat okoznak, vagy okozhatnak:

a) szennyvizek bevezetése, tápanyagok és veszélyes anyagok bejuttatása akár pontszerű, akár nem-pontszerű szennyezőforrásokból, valamint a hőszennyezés bebocsátása;

b) tervezett tevékenységek és intézkedések a vízepítési munkák terén, különösen a vízfolyások medrének, a lefolyási és tározási szinteknek a szabályozása, az árvízvédelem és a jégveszély-elhárítás, továbbá a vízfolyásban vagy annak mentén telepített olyan létesítmények, melyek hatással vannak annak vízjárására;

c) egyéb, vízhasználatra irányuló tervezett intézkedések, például vízerő-hasznosítás, víztárolás, vízkivétel;

d) a meglévő vízepítési létesítmények (tározók, vízerőművek stb.) üzemeltetése, a káros környezeti hatások (a hidrológiai viszonyok leromlása, erózió, partrombolás,

előntések, hordalékmozgás) megelőzését szolgáló intézkedések, az ökörendszerek védelmét szolgáló intézkedések;

e) a vízre nézve veszélyes anyagok kezelése és a balesetek elővigyázatossági alapon történő megelőzése.

(3) A jelen Egyezmény annyiban alkalmazható a halázzal és a folyami hajózással kapcsolatos kérdésekre, amennyiben a vizeknek ilyen tevékenységek által okozott szennyezése elleni védelemről van szó.

4. Cikk

Az együttműködés formái

A jelen Egyezmény keretei közé tartozó együttműködés formái rendszeresen a következők:

a) konzultációk és együttes tevékenységek a Nemzetközi Bizottság keretében, a jelen Egyezmény előírásai szerint;

b) információcsere a vízgazdálkodás területére vonatkozó két- és többoldalú egyezményekről, jogi szabályozásokról és intézkedésekről, jogi dokumentumok, direktívák és egyéb publikációk cseréje; az információk és tapasztalatok cseréjének egyéb formái.

II. Rész

TÖBBOLDALÚ EGYÜTTMŰKÖDÉS

5. Cikk

A határokon áterjedő hatások megelőzése, szabályozása és csökkentése

(1) A Szerződő Felek kidolgozzák, alkalmazásba veszik és bevezetik a megfelelő jogi, igazgatási és műszaki eszközöket a hatékony vízminőségvédelem és a fenntartható vízhasználat biztosításához, továbbá gondoskodnak ennek hazai előfeltételeiről és alapjairól, és ezúton arról, hogy a határokon áterjedő hatásokat megelőzzék, szabályozzák és csökkentik.

(2) Evégből a Szerződő Felek külön-külön vagy együttesen különösképpen az alább felsorolt intézkedéseket teszik meg:

a) együttesen elfogadott mennyiségi és minőségi paramétereket és módszertant alkalmazva felméri a természetes vízkészletek állapotát a Duna vízgyűjtőjén;

b) jogi szabályokat fogadnak el a szennyvíz-bevezetésekkel kapcsolatos követelményekre, ideértve a betartandó határidőket;

c) jogi szabályokat fogadnak el a vízre nézve veszélyes anyagok kezelésére vonatkozóan;

d) jogi szabályokat fogadnak el a nem-pontszerű szennyezőforrásokból származó veszélyes- és tápanyagok

bekerülésének csökkentésére, különös tekintettel a tápanyagok, növényvédő szerek és peszticidek mezőgazdasági alkalmazására;

e) ezen szabályoknak a védelem magas szintjén történő összehangolása és megfelelő intézkedések összehangolt megtétele érdekében a Szerződő Felek figyelembe veszik a Nemzetközi Bizottság által előterjesztett eredményeket és javaslatokat;

f) a Szerződő Felek együttműködnek és megfelelő intézkedéseket tesznek a hulladékok és veszélyes anyagok határokon áterjedő hatásainak elkerülésére, különösen amennyiben azok a közlekedésből származnak.

6. Cikk

A vízkészletek védelmére irányuló sajátos intézkedések

A Szerződő Felek megfelelő intézkedéseket tesznek a határokon áterjedő hatások megelőzésére vagy csökkentésére, a vízkészletek fenntartható és méltányos használatára, továbbá az ökológiai erőforrások megőrzésére, így különösen

a) számba veszik a távlati védelemben részesítendő felszín alatti vízkészleteket, továbbá azokat a védőövezeteket, amelyek lényegesek a meglévő, illetve a jövőbeni vízellátás céljából;

b) megelőzik a felszín alatti vízkészletek elszennyezését — közöttük kiváltképpen azokat, amelyek távlati ivóvízellátás céljára tartalékot képeznek (különösen a nitrátok, növényvédő szerek, peszticidek és egyéb veszélyes anyagok okozta szennyezéstől);

c) megelőző és szabályozó intézkedésekkel minimálisra csökkentik a véletlenszerű szennyezések kockázatát;

d) tekintetbe veszik a 3. Cikk (2) bekezdése szerinti tervezett tevékenységek és folyamatban levő intézkedések vízminőségre gyakorolt lehetséges hatásait;

e) értékeli különböző biotóp-elemek jelentőségét a folyami ökológia szempontjából, és javaslatot tesznek a vízi és vízparti ökológiai viszonyok javítását, szolgáló intézkedésekre.

7. Cikk

A kibocsátás (emisszió) korlátozása; vízminőségi céljellelmezők és kritériumok

(1) Figyelembe véve a Nemzetközi Bizottság ajánlásait, a Szerződő Felek olyan egyes ipari szektorokra vagy iparokra alkalmazható emisszió-határértékeket állapítanak meg (szennyezőanyag-terhelésben és koncentrációban kifejezve), melyek lehetőleg a kibocsátás helyén alkalmazandó hulladékszegény vagy hulladékmentes technológiákon alapulnak. Ahol kockázatos anyagok kibocsátása történik, a kibocsátás helyén történő szennyezőanyag-csökkentésre

és/vagy a szennyvíztisztításra vonatkozó emisszió-határértékeket a rendelkezésre álló legjobb technikákra kell alapozni. Települési szennyvizek esetében az emisszió-határértékeket legalább a biológiai vagy azzal egyenértékű tisztítási fokozat alkalmazására kell alapozni.

(2) A Szerződő Felek kiegészítő előírásokat alakítanak ki a veszélyes anyagok és tápanyagok nem-pontszerű szennyezőforrásokból történő kibocsátásának a legjobb környezeti gyakorlat figyelembevételével történő csökkentésére, különösen, ha a fő szennyezőforrások mezőgazdasági eredetűek.

(3) Az (1) és (2) bekezdések céljaihoz, a jelen Egyezmény II. melléklete listát tartalmaz azon ipari szektorokról és egyes iparágakról, továbbá veszélyes anyagokról és anyagcsoportokról, amelyek pontszerű és nem-pontszerű szennyezőforrásokból származó kibocsátása megelőzendő vagy jelentősen csökkentendő. A II. melléklet időszersűsítése a Nemzetközi Bizottság feladata.

(4) A Szerződő Felek, ahol célravezető, a határokon áterjedő hatások megelőzésére, szabályozására és csökkentésére vízminőségi céljellemzőket határoznak meg és vízminőségi kritériumokat alkalmaznak. Az ehhez szolgáló általános iránymutatást a III. melléklet tartalmazza, amit a Szerződő Felek nemzeti szinten vagy együttesen alkalmaznak, illetve továbbfejlesztnek, ahogyan az célravezetőnek mutatkozik.

(5) A joghatóságuk alá tartozó terület kibocsátásainak hatékony korlátozására törekedve, a Szerződő Felek biztosítják a szükséges előfeltételeket és a végrehajtást.

Így biztosítják, hogy

a) a kibocsátási határértékekre vonatkozó hazai szabályozások és követelményszintek lépésről lépésre összhangba kerüljenek a jelen Egyezménynek megfelelő kibocsátási határértékekkel;

b) a szennyvízbevezetések — kivétel nélkül — az illetékes hatóság előzetesen kiadott és korlátozott időtartamra érvényes engedélyén alapuljanak;

c) új vagy korszerűsített ipari létesítmények esetében, különösen, ahol veszélyes anyagokról van szó, a megelőzési és a szabályozási intézkedésekre irányuló előírások és engedélyek a rendelkezésre álló legjobb technikákra orientálódnak és kiemelt prioritással valósuljanak meg;

d) az elfogadottaknál szigorúbb előírásokat — egyedi esetekben akár a tiltást is — alkalmazzanak, ahol a befogadó és annak ökoszisztémája így kívánja meg a (4) bekezdéssel összefüggésben;

e) az illetékes hatóságok számba vegyék, hogy a várhatóan határokon áterjedő hatásokat okozó tevékenységek az engedélyeknek és az előírásoknak megfelelően valósuljanak meg;

f) szupranacionális és nemzetközi előírásoknak és más eljárásoknak megfelelő környezeti hatásvizsgálatok keretében értékeljék a környezeti hatásokat;

g) a 3. Cikk (2) bekezdésében és a 16. Cikk (1) bekezdésében felsorolt tevékenységek és intézkedések tervezése,

engedélyezése és végrehajtása során az illetékes hatóságok vegyék számba a vízre nézve veszélyes anyagokat érintő balesetek kockázatát, írjanak elő megelőző intézkedéseket, és rendeljenek el magatartási szabályokat a balesetek utáni intézkedésekre.

8. Cikk

Kibocsátások számbavétele, akcióprogramok és előrehaladási beszámolók

(1) A Szerződő Felek időről időre elvégzik a vonatkozó pontszerű és nem-pontszerű szennyezőforrások számbavételét a Duna vízgyűjtőjén, ideértve az érintett bevezetésekkel kapcsolatban már megtett megelőző és mérséklő intézkedéseket, továbbá azok tényleges hatékonyságát, megfelelően tekintetbe véve az 5. Cikk (2) bekezdés a) pontját.

(2) Erre alapozva a Szerződő Felek szakaszonként kialakítják azoknak a további megelőző és mérséklő intézkedéseknek a listáját, amelyeket lépésről lépésre kell megtenni a jelen Egyezmény céljainak eléréséhez.

(3) Az emisszió-nyilvántartás és a megteendő intézkedések listája adja az alapot a Szerződő Felek által kidolgozandó, a sürgősség és hatékonyság szerinti prioritásokat figyelembe vevő közös cselekvési programokhoz. Ezek a cselekvési programok különösen a szennyezőanyag-terhelések és a koncentrációk csökkentésére irányulnak, mind az ipari és települési pontszerű szennyezőforrások, mind pedig a nem-pontszerű szennyezőforrások esetében. Egyebek közt tartalmazniuk kell a megelőző és a mérséklő intézkedéseket, ideértve ütemezésüket és becsült költségeiket is.

(4) Ezenfelül a Szerződő Felek időszakosan, előrehaladási beszámolók segítségével figyelemmel kísérik a közös, cselekvésorientált programok teljesítésének előrehaladását. Ezeknek a beszámolóknak mind a megtett védelmi intézkedéseket, mind a vízi állapotok terén elért előrehaladást a legfrissebb értékelés fényében kell tartalmazniuk.

9. Cikk

Monitoring-programok

Hazai tevékenységük alapján a Szerződő Felek együttműködnek a monitoring és az értékelés terén.

(1) E célból

— harmonizálják vagy egybevethetővé teszik hazai szinten alkalmazott monitoring- és értékelő eljárásaikat, különösen a vízminőség, a kibocsátás (emisszió)-szabályozás, az árvízi előrejelzések és a vízmérleg terén, hogy

összehasonlítható eredményekre jussanak a közös monitoring és értékelő tevékenységekben;

— összehangolt vagy közös monitoring rendszereket fejlesztenek ki stabil vagy mobil mérő eszközök, adatközlési és adatfeldolgozási lehetőségek alkalmazásával;

— közös programokat dolgoznak ki és hajtanak végre a vízfolyás-állapotok figyelemmel kísérésére a Duna vízgyűjtőjén a vízminőség és -mennyiség, a hordalék és a vízi ökoszisztemek tekintetében, hogy ez alapként szolgáljon a határokon áterjedő hatások számbavételére, a szennyezés, a vízjárás és a vízmérlegek megváltozása, továbbá az árvizek és a jégveszély vonatkozásában;

— közös vagy összehangolt módszereket fejlesztenek ki a szennyvízbevezetések megfigyelésére, ideértve az adatok feldolgozását, értékelését és dokumentálását, tekintetbe véve az emisszió-korlátozások ágazatspecifikus megközelítésmódját (II. melléklet 1. rész);

— kialakítják a vonatkozó pontszerű szennyezőforrások nyilvántartását a bevezetett szennyezőanyagokra is kiterjedően (emisszió-nyilvántartás), értékeli a vizek nem-pontszerű forrásokból származó szennyezését, tekintetbe véve a II. melléklet 2. részét; ezen dokumentumok felülvizsgálatát a mindenkori tényleges helyzetnek megfelelően végzik.

(2) Többek között egyeztetik a megfigyelési helyeket, a vízminőségi jellemzőket és a szennyezési paramétereket, amelyeket a Dunára nézve rendszeresen értékelni kell olyan gyakorisággal, ami figyelembe veszi az illető vízfolyás ökológiai és hidrológiai karakterét, továbbá a szennyező anyagok tipikus emisszióit az adott vízgyűjtőn.

(3) A Szerződő Felek — összehangolt módszertan szerint — elkészítik a nemzeti vízmérlegeket, továbbá a Duna-medence összesített vízmérlegét. A Szerződő Felek e célból a szükségnek megfelelő mértékben összekötő adatokat szolgáltatnak, melyek lényegi összehasonlíthatóságát a harmonizált módszertan alkalmazásával biztosítják. Ugyanebből az adatbázisból a Duna főbb mellékfolyóira is összeállíthatók a vízmérlegek.

(4) A Szerződő Felek időről időre számba veszik a Duna vízminőségi viszonyait és az előrehaladást, amit elérték a határokon áterjedő hatások megelőzésére, szabályozására és csökkentésére tett intézkedéseik útján. Az eredményeket megfelelő publikációk segítségével a közvélemény tudomására hozzák.

10. Cikk

Jelentési kötelezettség

A Szerződő Felek a Nemzetközi Bizottság részére az alapvető kérdések tárgyában jelentést tesznek, ahogyan az megköveteltetik ahhoz, hogy a Nemzetközi Bizottság elegendő legyen feladatainak. Ezek a jelentések különösen a következőkre fognak kitérni:

a) a jelen Egyezmény által elvárt vagy a Nemzetközi Bizottság által megkívánt jelentések és dokumentumok;

b) tájékoztatás az olyan két- és többoldalú egyezmények és szerződések meglétéről, lejártáról, módosításáról vagy visszavonásáról, amelyek szabályozzák a vízvédelmet és a vízgazdálkodást a Duna folyó, továbbá a vízgyűjtőjén levő vizek tekintetében, vagy amelyek hatással vannak az érintett kérdésekre;

c) információk megfelelő törvényeikről, rendeleteikről és más általános rendelkezéseikről, amelyek szabályozzák a Duna és a vízgyűjtőjén levő vizek védelmét és vízgazdálkodását, vagy amelyek hatással vannak az érintett kérdésekre;

d) tájékoztatás — a Bizottság döntéshozatalát követő, elfogadott határidőig — az olyan hazai cselekvést feltételező döntések teljesítésének módjáról, időkeretéről és költségeiről, mint például az ajánlások, programok, intézkedési tervek;

e) azon illetékes intézmények kijelölése, amelyekhez a jelen Egyezmény végrehajtása keretében a Nemzetközi Bizottság vagy más Szerződő Felek fordulhatnak;

f) értesítés azokról a tervezett tevékenységekről, amelyek természetükből következően várhatóan határokon áterjedő hatásokat okoznak.

11. Cikk

Konzultációk

(1) Az előzetes információcserét követően az érintett Szerződő Felek valamely, vagy több érintett Szerződő Fél kívánságára konzultálnak egymással a 3. Cikk (2) bekezdése szerinti tervezett tevékenységekről, amelyek vélhetőleg határon áterjedő hatásokat okoznak, amennyiben még nem folyik ilyen információcsere és konzultáció kétoldalú vagy más többoldalú együttműködés keretében. A konzultációkat rendszerint a Nemzetközi Bizottság keretei között bonyolítják le a megoldáskeresés szándékával.

(2) A tervezett tevékenységekről hozandó döntéseket megelőzően az illetékes hatóságok — veszély esetét kivéve — megvárják a konzultációk eredményét, kivéve ha azok, a megkezdésüket követő maximum legkésőbb egy év folyamán nem fejeződnek be.

12. Cikk

Információcsere

(1) A Szerződő Felek a Nemzetközi Bizottság által meghatározott módon kicserélik ésszerűen elérhető adataikat, többek között a következőkről:

a) a folyóvízi környezet általános állapota a Duna vízgyűjtőjén;

b) a legjobb rendelkezésre álló technikák alkalmazása során nyert tapasztalatok, továbbá a kutatás és fejlesztés eredményei;

c) kibocsátási (emisszió-) és monitoring-adatok;

d) a határokon áterjedő hatások megelőzésére, szabályozására és csökkentésére megtett és előirányzott intézkedések;

e) a szennyvíz-bevezetésekre vonatkozó szabályok;

f) a vízre nézve veszélyes anyagokkal történt balesetek.

(2) A kibocsátási határértékek összehangolása érdekében a Szerződő Felek vállalják az információcserét erre irányuló szabályaikról.

(3) Ha valamely Szerződő Féltől bármelyik Szerződő Fél olyan adatok vagy információk szolgáltatását kéri, melyek közvetlenül nem állnak rendelkezésre, az előbbinek törekednie kell a kérés kielégítésére, de a teljesítést olyan méltányos térítés megfizetéséhez kötheti, ami fedezi az adatgyűjtés, vagy ahol szükséges, az ilyen adatok vagy információk feldolgozása költségeit.

(4) A jelen Egyezmény teljesítése érdekében a Szerződő Felek elősegítik a legjobb rendelkezésre álló technikák cseréjét, különösen a következők előmozdításával: a rendelkezésre álló technikák kereskedelmi cseréje; közvetlen ipari kapcsolatok és együttműködés beleértve a vegyes vállalkozásokat is; az információk és a tapasztalatok kicserélése; technikai segítségnyújtás biztosítása. A Szerződő Felek közös oktatási programok, továbbá megfelelő szemináriumok és találkozók szervezését is vállalják.

(5) A jelen Egyezmény rendelkezései nem befolyásolják a Szerződő Feleknek a hazai törvényeikből, szabályaikból, igazgatási rendelkezéseikből vagy elfogadott joggyakorlatukból, továbbá az alkalmazható nemzetközi szabályokból származó jogait vagy kötelezettségeit a személyes adatokra, az ipari és a kereskedelmi titokra, avagy a nemzetbiztonságra vonatkozó információk védelmével kapcsolatban.

(6) Mindazonáltal, ha egy Fél úgy dönt, hogy egy másik Fél számára kiszolgált ilyen védett adatokat, az ilyen védett információkat fogadó Fél tiszteletben tartja a kapott információk bizalmas voltát, az átadó feltételeit és az információkat csak arra a célra használja, amire azokat átadták.

13. Cikk

A kapott információk védelme

Amennyiben a jelen Egyezménynek megfelelően, a hazai törvények szerinti ipari vagy kereskedelmi titkot vagy más, bizalmas részinformációt továbbítanak, a fogadó Szerződő Feleknek be kell tartaniuk az ilyen információk titkosságát úgy, hogy semmiféle más célra, mint amit a jelen Egyezmény meghatároz, nem használják; nem hozzák nyilvánosságra és nem bocsátják harmadik fél rendelkezésére azokat. Bármely esetben, amikor egy Szerződő Fél úgy

érzi, nem tud eleget tenni ennek a kötelezettségnek a hozzá már továbbított bizalmas információval kapcsolatban, minden késedelem nélkül tájékoztatja erről az átadó Szerződő Felet, és visszajuttatja a továbbított információt. Személyes adatokat az átadó Szerződő Fél hazai törvényeinek megfelelően kell továbbítani más Szerződő Felekhez. A fogadó a személyes adatokat csak az átadó által megjelölt célra és az általa meghatározott feltételek között használja.

14. Cikk

A közvélemény tájékoztatása

(1) A Szerződő Felek megkövetelik illetékes hatóságaitól, hogy méltányos díj fizetése ellenében a lehető leggyorsabban bocsássák bármely természetes vagy jogi személy rendelkezésére a Duna-medence vízi környezetének állapotára vagy minőségére vonatkozó információkat, bármely méltányolható kérésre anélkül, hogy a személynek bizonyítania kellene érdekltségét.

(2) A jelen Cikk I. bekezdésében említett, a hatóságoknál található információk megadhatók írott, rajzos, szóbeli vagy adatbázisos formában.

(3) A jelen Cikk rendelkezései nem befolyásolják a Szerződő Felek jogát, hogy hazai jogi rendszerükkel és az alkalmazható nemzetközi szabályozásokkal összhangban vizsautasítsák az ilyen információk iránti kérést, ha azok a következőket érintik:

a) a hatóságok eljárásának bizalmas volta, nemzetközi kapcsolatok és honvédelem;

b) közbiztonság;

c) olyan ügyek, melyek bíróság előtt voltak, vagy vannak, vagy büntetőeljárás vizsgálat alatt állnak, ideértve a fegyelmi vizsgálatot is, vagy amelyek előzetes eljárás alá esnek;

d) kereskedelmi és ipari titok, továbbá szellemi tulajdon;

e) személyes adatok és/vagy adatgyűjtemények bizalmas volta;

f) harmadik féltől származó anyagok úgy, hogy a harmadik fél jogilag nem kötelezett azok szolgáltatására;

g) anyagok, melyek közzététele valószínűbbé teszi annak a környezetnek a károsodását, amelyre az anyag vonatkozik.

(4) A hatóság a lehető leggyorsabban válaszol az információk kérésére személynek. Az információadás elutasításának okait írásban kell megadni.

15. Cikk

Kutatás és fejlesztés

(1) A jelen Egyezmény céljainak előmozdítása érdekében a Szerződő Felek egymást kiegészítő vagy együttes programokat alakítanak ki a tudományos kutatás és a mű-

szaki fejlesztés területén, és — a Nemzetközi Bizottság által szabályozott eljárással összhangban — a következőket továbbítják a Bizottsághoz:

a) az ilyen egymást kiegészítő, együttes vagy egyéb ide vonatkozó kutatások eredményei, amelyek korlátozás nélkül hozzáférhetők a hatóságok számára;

b) az egyéb tudományos kutatási és műszaki fejlesztési programok idevágó részei.

(2) Ezek megtétele során a Szerződő Feleknek tekintettel kell lenniük a megfelelő nemzetközi szervezetek, illetve intézmények által ezen a területen végzett vagy támogatott tevékenységre.

16. Cikk

Értesítő, figyelmeztető és riasztó rendszerek, készenléti tervek

(1) A Szerződő Felek koordinált vagy közös értesítő, figyelmeztető és riasztórendszerekről gondoskodnak a Duna-medence összefüggéseit tekintetbe véve annyira, amennyire ez szükséges a kétoldalú szinten kialakított és üzemeltetett rendszerek kiegészítésére. Konzultálnak hazai értesítő, figyelmeztető és riasztórendszereik, továbbá készenléti terveik összehangolásának módjairól és eszközeiről.

(2) A Szerződő Felek a Nemzetközi Bizottság keretében tájékoztatják egymást illetékes hatóságaikról vagy kapcsolati pontjaikról, amelyeket erre a célra az olyan rendkívüli események alkalmára jelöltek ki, mint például a véletlenszerű vízszennyezés, az árvíz- és jégveszély. Ennek megfelelően az illetékes hatóságok együttműködnek közös készenléti tervek kidolgozásában, vagy — ahol ilyenek már léteznek kétoldalú szinten — azok kiegészítésében.

(3) Ha egy illetékes hatóság a veszélyes anyagok hirtelen növekedését észleli a Dunában vagy a vízgyűjtőjén levő vizekben, avagy olyan katasztrófáról vagy balesetről szerez tudomást, amely várhatóan súlyos hatással lehet a Duna vízminőségére és kedvezőtlenül érinthet alvízi államokat, a Bizottság által rendszeresített eljárás szerint azonnal tájékoztatja a kijelölt kapcsolati pontokat és a Nemzetközi Bizottságot.

(4) Az árvizekből eredő kockázatok kézbentartása és csökkentése érdekében — ideértve a jégveszélyt is — az illetékes hatóságok azonnal tájékoztatják a vélhetőleg érintett alvízi dunai államokat és a Nemzetközi Bizottságot az árvízi lefolyások bekövetkeztéről, továbbá a jégveszélyelőrejelzésekről.

17. Cikk

Kölcsönös segítségnyújtás

(1) A fokozott együttműködés érdekében és megkönnyíteni kívánva a jelen Egyezmény szerinti kötelezettségek

teljesítését, különösen, ahol kritikus helyzet áll be a vízviszonyokban, a Szerződő Felek más Szerződő Felek kérésére, kölcsönösen segítséget nyújtanak.

(2) A Nemzetközi Bizottság kidolgozza a kölcsönös segítségnyújtás rendjét, többek között a következőkre kiterjedően:

a) a segítségnyújtás irányítása, szabályozása, koordinációja és ellenőrzése;

b) a segítségnyújtást kérő Szerződő Fél által nyújtandó helyi eszközök és szolgáltatások, szükség esetén beleértve a határátkelés formáinak megkönnyítését is;

c) a költségtérítés rendezése a segítséget nyújtó Szerződő Fél és/vagy személyzete részére és szükség esetén az áthaladás harmadik Szerződő Fél területén;

d) a segítségnyújtási szolgáltatások költségtérítése.

III. Rész

A NEMZETKÖZI BIZOTTSÁG

18. Cikk

Alapítás, feladatok és illetékesség

(1) A jelen Egyezmény célkitűzéseinek és rendelkezéseinek teljesítése érdekében létrehozatik a Duna Védelmére Szolgáló Nemzetközi Bizottság (a továbbiakban: Nemzetközi Bizottság). A Szerződő Felek a Nemzetközi Bizottság keretében működnek együtt. A Szerződő Felekre az 1—18. Cikkekből háruló kötelezettségek teljesítéséhez a Nemzetközi Bizottság a Szerződő Felek részére szóló javaslatokat és ajánlásokat dolgoz ki.

(2) A Nemzetközi Bizottság felépítését, eljárását és illetékességét részletesen a jelen Egyezmény IV. melléklete határozza meg, ami a Bizottság Statútumát képezi.

(3) A kifejezetten ráruházott ügyeken felül a Nemzetközi Bizottság illetékes minden olyan további ügyben, amelyre a Szerződő Felek a jelen Egyezmény 3. Cikkének keretén belül felhatalmazták.

(4) A Nemzetközi Bizottság döntéseinek teljesítését előmozdítja a Szerződő Feleknek a 10. Cikk szerinti jelentési kötelezettsége a Bizottság részére, továbbá a jelen Egyezmény rendelkezései a sokoldalú együttműködés hazai alapjairól és teljesítéséről.

(5) A Nemzetközi Bizottság áttekinti a jelen Egyezmény teljesítése során szerzett tapasztalatokat és szükség esetén javaslatokat terjeszt a Szerződő Felek elé a jelen Egyezmény módosítására vagy kiegészítésére, avagy megalapozza további vízvédelmi és vízgazdálkodási rendelkezések kidolgozását a Duna, valamint a vízgyűjtőjén található vizek tekintetében.

(6) A Nemzetközi Bizottság dönt az együttműködés felől az olyan nemzetközi és nemzeti szervezetekkel, amelyek a Dunát és a vízgyűjtőjén található vizeket érintő vízvédalom és vízgazdálkodás kérdéseivel, illetve a vízvédalom és a vízgazdálkodás általános kérdéseivel foglalkoznak vagy érdekeltek abban. Ez az együttműködés a koordináció erősítésére és a párhuzamosságok elkerülésére irányul.

19. Cikk

A Bukaresti Deklarációt érintő átmenet

Azok a munkák, melyeket a Szerződő Felek a „Dunai országok együttműködéséről a Duna vízgazdálkodási problémáiban, különös tekintettel a Duna szennyezés elleni védelmére” 1985. december 13-án aláírt Deklaráció (Bukaresti Deklaráció) keretében végeznek a vízminőségi, az árvízi információs és előrejelzési, valamint a vízmérlegmunkacsoportok útján, áthelyeztetnek a jelen Egyezmény keretei közé.

IV. Rész

ELJÁRÁSI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

20. Cikk

A mellékletek érvényessége

A 23. Cikk szerinti kikötéssel az I—V. mellékletek a jelen Egyezmény elválaszthatatlan részét képezik.

21. Cikk

Meglévő és kiegészítő Egyezmények

A Szerződő Felek az egyenlőség és a viszonyosság alapján, ahol szükséges, kiigazítják meglévő két- vagy többoldalú egyezményeiket vagy egyéb megállapodásaikat, hogy kiküszöböljék az ellentmondásokat a jelen Egyezmény alapelveivel, és alkalmasint kiegészítő egyezményeket vagy más megállapodásokat kötnek.

22. Cikk

A Felek konferenciája

(1) A Szerződő Felek a Nemzetközi Bizottság ajánlása alapján ülnek össze.

(2) Az ilyen üléseken a Felek különösen a jelen Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos politikai kérdéseket tekintik át a Nemzetközi Bizottság jelentése alapján, továbbá megfelelő ajánlásokat és döntéseket fogadnak el.

(3) Az ilyen ülések elnöki teendőit a Szerződő Fél látja el, amelynek delegációvezetője a Nemzetközi Bizottság soros elnöke.

(4) A Felek Konferenciája akkor illetékes ajánlások vagy döntések meghozatalára, ha a szabályos meghívást követően az összes Szerződő Fél legalább háromnegyedének delegációja jelen van. Amennyiben a jelen Egyezmény nem rendelkezik másként, a Felek Konferenciájának minden meg kell tennie, hogy konszenzussal jusson egyezsége. Ha nem érhető el konszenzus, az elnök bejelenti, hogy a konszenzusos megegyezésre tett minden erőfeszítés kimerült. Ezen bejelentést követően a Konferencia a jelen levő és szavazó Szerződő Felek négyötödös többségével fogad el ajánlást vagy döntést.

(5) A döntés tizenegy hónappal az elfogadását követően válik kötelezővé minden olyan Szerződő Fél számára, aki mellette szavazott, és ezen időtartamon belül nem tájékoztatta a Végrehajtó Titkárt írásban arról, hogy a döntés számára mégsem elfogadható. Mindazonáltal az ilyen tájékoztatás bármikor visszavonható és a visszavonás akkor válik érvényessé, amikor azt a Végrehajtó Titkár kézhez kapta. Egy döntés bármely olyan Szerződő Fél számára, amely arról tájékoztatta a Végrehajtó Titkárt, hogy az számára elfogadható, a tájékoztatás kézhezvételét, avagy a döntés elfogadását követő tizenegyedik hónap első napjától válik kötelezővé, attól függően, hogy melyik a későbbi időpont.

(6) Mindazonáltal, ha az ajánlásnak vagy döntésnek pénzügyi következményei vannak az ajánlást vagy döntést csak konszenzussal szabad elfogadni.

23. Cikk

Az Egyezmény módosítása

Az Egyezmény módosítása a következők szerint történik:

(1) Bármely Szerződő Fél javasolhat módosítást a jelen Egyezményhez. A javasolt módosítás szövegét a Felek Konferenciáját összehívó javaslattal együtt a Letéteményes írásban juttatja el a Szerződő Felekhez.

(2) Ha a Szerződő Felek legalább háromnegyede támogatja a Felek Konferenciájának összehívására irányuló javaslatot, a Letéteményes hat hónapon belül összehívja a Felek Konferenciáját a Nemzetközi Bizottság székhelyére.

(3) A Felek Konferenciáján a módosítás konszenzust igényel.

(4) Az elfogadott módosítást a Letéteményes Kormány a Szerződő Felek elé terjeszti ratifikálás, elfogadás vagy

jóváhagyás végett. A ratifikálás, elfogadás vagy jóváhagyás tényét írásban kell a Letéteményes Kormány tudomására hozni.

(5) A módosítás azoknak a Szerződő Feleknek a számára, akik azt ratifikálták, elfogadták vagy jóváhagyták, harminc nappal azután lép hatályba, hogy a Letéteményes Kormány a Szerződő Felek legalább négyötödétől megkapta az értesítést annak megtörténtéről. Ezt követően a módosítás bármely más Szerződő Fél számára harminc nappal azután lép hatályba, hogy a Szerződő Fél letétbe helyezte a módosítás ratifikálásáról, elfogadásáról vagy jóváhagyásáról szóló okiratot.

(6) Az I., II. és III. mellékleteket a Nemzetközi Bizottság módosíthatja a Statútum 5. Cikkével összhangban.

24. Cikk

Viták rendezése

(1) Ha két vagy több Szerződő Fél között a jelen Egyezmény értelmezése vagy alkalmazása tekintetében vita keletkezik, megoldást kell keresniük tárgyalással vagy a vitarendezés bármely olyan más eszközével, ami a vita résztvevői számára elfogadható, megfelelő esetben a Nemzetközi Bizottság segítségével.

(2) *a)* Ha a vitában részt vevő Felek nem képesek elfogadható időn belül rendezni a vitát a jelen Cikk (1) bekezdésével összhangban de nem több, mint 12 hónappal azt követően, hogy a vita egyik résztvevője értesítette a Nemzetközi Bizottságot, a vitát kötelező érvényű döntésre a békés rendezés következő fórumai közül az egyik elé kell terjeszteni:

- Nemzetközi Bíróság,
- a jelen Egyezmény V. melléklete szerinti választott bíróság.

b) Jelen Egyezmény ratifikálásakor, elfogadásakor, jóváhagyásakor vagy az ahhoz történő csatlakozáskor, avagy ezt követően bármikor bármely Szerződő Fél írásban kijelentheti a Letéteményesnél, hogy olyan vita esetén, amelyet nem rendeztek a jelen Cikk (1) bekezdése szerint, elfogadja a rendezésre az *a)* pontban hivatkozott fórumok egyikét vagy pedig mind a kettőt.

c) Ha a vitában részt vevő Felek a vita rendezésének az *a)* pontban hivatkozott mindkét eszközét elfogadták, a vitát a Nemzetközi Bíróság elé kell terjeszteni, hacsak a Felek nem egyeznek meg másként.

d) Ha a vitában részt vevő Felek a vita rendezésének az *a)* pontban hivatkozott fórumai közül nem ugyanazt fogadták el, a vitát választott bíróságra kell előterjeszteni.

e) Azt a Szerződő Felet, amely nem tette meg a *b)* pont szerinti nyilatkozatot vagy nyilatkozata már nincs érvényben, úgy kell tekinteni, mint aki a választottbíróságot fogadta el.

25. Cikk

Aláírás

A jelen Egyezmény nyitva áll aláírásra mindazon Dunai Államok számára, melyek teljes mértékig gyakorolják az ENSZ Alapokmánya szerinti, az Egyesült Nemzetek tagságával járó jogait és kiváltságait; az Európai Közösség és bármely más regionális gazdasági integrációs szervezet számára, amelyekre az említett államok — azok tagjaként átruházták az illetékességet a jelen, Szófiában, 1994. június 29-én létrejött Egyezmény által szabályozott dolgokban.

26. Cikk

Ratifikálás, elfogadás, jóváhagyás

A jelen Egyezmény ratifikálás, elfogadás vagy jóváhagyás tárgyát képezi. A ratifikálásról, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okmányokat Románia Kormányánál kell letétbe helyezni, amely ellátja a jelen Egyezmény Letéteményesének funkcióit.

27. Cikk

Hatálybalépés

A jelen Egyezmény kilencven nappal azután lép hatályba, hogy a ratifikálásról, elfogadásról, jóváhagyásról vagy csatlakozásról szóló kilencedik okiratot letétbe helyezték.

Minden állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet számára, amely a ratifikálásról, elfogadásról, jóváhagyásról vagy csatlakozásról szóló kilencedik okirat elhelyezése után ratifikálja, fogadja el, hagyja jóvá a jelen Egyezményt, vagy csatlakozik ahhoz, a jelen Egyezmény kilencven nappal azután lép hatályba, hogy az ilyen állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet elhelyezte ratifikálási, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát.

28. Cikk

Csatlakozás, részvétel

(1) A jelen Egyezmény 25. Cikkében hivatkozottak szerinti állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet, amely nem írta alá a jelen Egyezményt, csatlakozhat ahhoz. A csatlakozási okiratot a Letéteményesnél kell elhelyezni.

(2) A Szerződő Felek egyhangúlag meghívhatnak bármely más államot vagy regionális gazdasági integrációs szervezetet, hogy csatlakozzon az Egyezményhez, vagy hogy konzultatív státusban vegyen részt abban.

29. Cikk

Felmondás

Öt évvel azt követően, hogy a jelen Egyezmény valamely Félre nézve hatályba lépett, az illető Fél bármikor felmondhatja az Egyezményt a Letéteményesnek szóló írásbeli bejelentéssel. Bármely ilyen felmondás egy évvel azt követően lép hatályba, hogy a Letéteményes az értesítést megkapta.

30. Cikk

A Letéteményes funkciói

A jelen Egyezmény Letéteményesének funkcióit a Letéteményes Kormány látja el, amely — egyebek között — a következőkről tájékoztatja a Szerződő Feleket:

- a) a ratifikálásra, elfogadásra, jóváhagyásra, csatlakozásra, felmondásra vonatkozó okiratok letétbe helyezése, vagy bármely egyéb információ, deklaráció és okmány átadása, ahogyan azt a jelen Egyezmény előírja;
- b) a jelen Egyezmény hatálybalépésének időpontja.

31. Cikk

Hiteles szövegek, Letéteményes

A jelen Egyezmény eredetije, melynek angol és német nyelvű szövege egyformán hiteles, Románia Kormányánál helyeztetik letétbe, mely Kormány hitelesített másolatokat küld a Szerződő Feleknek.

Fentiek hitelül, alulírottak, teljes mértékben felhatalmazva Kormányaik által, aláírták az Egyezményt a Duna Védelmére és Fenntartható Használatára Irányuló Együttműködésről (Duna Védelmi Egyezmény).

Kelt Szófiában, az 1994. évi június hó 29. napján.

Aláírások:

- A Bolgár Köztársaság Kormánya nevében
- A Cseh Köztársaság Kormánya nevében
- A Horvát Köztársaság Kormánya nevében
- A Magyar Köztársaság Kormánya nevében
- A Moldáviai Köztársaság Kormánya nevében
- A Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya nevében
- Az Osztrák Köztársaság Kormánya nevében
- Románia Kormánya nevében
- A Szlovák Köztársaság Kormánya nevében
- A Szlovén Köztársaság Kormánya nevében
- Ukrajna Kormánya nevében
- Az Európai Unió nevében
- Az Európai Unió Bizottsága nevében

I. melléklet

1. Rész

A rendelkezésre álló legjobb technikák

1. A rendelkezésre álló legjobb technikák alkalmazása a hulladékmentes technológiák igénybevételét jelenti, amennyiben ilyenek rendelkezésre állnak.

2. A „rendelkezésre álló legjobb technikák” kifejezés a technikák, eszközök vagy üzemeltetési módszerek fejlődésének leghaladottabb szintjét jelenti, ami a bevezetések, az emisszió és hulladék korlátozására irányuló meghatározott intézkedés gyakorlati alkalmazhatóságát jelzi. Ennek meghatározása során, hogy a technikák, berendezések és üzemeltetési módszerek egy csoportja általában vagy esetenként a rendelkezésre álló legjobb technikának minősül-e, különös mérlegelés tárgyává teendő:

- a) az újabban sikeresen kipróbált technikák, berendezések vagy üzemeltetési módszerek összehasonlíthatósága;
- b) a technológiai haladás és a változás a tudományos megismerésben és felfogásban;
- c) az ilyen technikák gazdasági alkalmazhatósága;
- d) a telepítés időszükséglete új és meglévő ipartelepek esetében egyaránt;
- e) az érintett bevezetések és emissziók természete és mennyisége.

3. Ezekből következik tehát, hogy a „rendelkezésre álló legjobb technika” egy bizonyos folyamat esetében változik az időben a technológiai haladás, a gazdasági és társadalmi tényezők, valamint a tudományos ismeretek és felfogás fényében.

4. Ha a bevezetéseknek és emisszióknak a rendelkezésre álló legjobb technika alkalmazásából következő csökkenése nem vezet környezeti szempontból elfogadható eredményre, további intézkedéseket kell tenni.

5. A „technika” kifejezés magában foglalja mind az alkalmazott technológiát, mind pedig annak módját, ahogyan a berendezést megtervezik, megépítik, fenntartják, üzemeltetik, végül lebontják.

2. Rész

A legjobb környezeti gyakorlat

1. A legjobb környezeti gyakorlat az ágazati környezetvédelmi szabályozási stratégiák és intézkedések legmegfelelőbb kombinációját jelenti.

2. Ennek meghatározása során, hogy az intézkedések milyen kombinációja alkotja általában vagy az egyes esetekben a legjobb környezeti gyakorlatot, mérlegelés tárgyává teendő:

- az elővigyázatosság elve;

— a terméknek, a termék előállításának, használatának és végleges elhelyezésének környezeti kockázata (a felelőség elve);

— a kevésbé szennyező tevékenységekkel vagy anyagokkal való helyettesítés;

— a készletekkel történő takarékoskodás, ideértve az energiát is (a minimalizálás elve);

— a használat mértéke;

— a helyettesítő anyagok vagy tevékenységek lehetséges környezeti előnye vagy hátránya;

— az előrehaladás és a változások a tudományos megismerésben és felfogásban;

— a teljesítés időszükséglete;

— a társadalmi és gazdasági jelentőség.

3. Következik tehát az eddigiekből, hogy a legjobb környezeti gyakorlat egy bizonyos szennyezőforrásra nézve változik az időben a technológiai haladás, a gazdasági és társadalmi tényezők, valamint a tudományos megismerés és felfogás fényében.

4. Ha a hatásoknak a legjobb környezeti gyakorlat alkalmazásából származó csökkenése nem vezet környezeti szempontból elfogadható eredményre, kiegészítő intézkedéseket kell tenni, és újra meg kell határozni a legjobb környezeti gyakorlatot.

II. melléklet

Ipari ágak és veszélyes anyagok

1. Rész: Ipari ágak és iparok

1. A hőtermelési, energia- és bányászati szektorokban

a) kéménygázok, használt levegő, salakok, hőerőművekből származó kondenzátumok kezelése.

b) Hűtőrendszerek.

c) Szénelőkészítés, ércelőkészítés.

d) Szénosztályozás, szénfeldolgozási melléktermékek visszanyerése, brikettgyártás.

e) Lignitfeldolgozás, aktív szén, koromfeldolgozás.

2. A kő- és agyagiparban, az építőanyag-, üveg- és kerámia szektorokban

a) Szálas cement és szálascement-termékek előállítása;

b) Üveg-, üvegszál-, ásványiszál-gyártás;

c) Kerámiatermékek gyártása.

3. A fémipari szektorban

a) Fémmegmunkálás és fémfeldolgozás: galvanizáló műhelyek, pácolóüzemek, csiszolóüzemek, forró galvánüzemek, edzőüzemek, nyomtatott áramkör gyártó műhelyek, elemgyártó üzemek, zománczóüzemek, mechanikai műhelyek, fényező műhelyek.

b) Vas- és acélgyártás, ideértve az öntödét.

c) Nem-vastartalmú fémek gyártása, ideértve az öntödét.

d) Vasötvözetek gyártása.

4. A szervetlen vegyipari szektorban

a) Alapvegyszerek előállítása.

b) Ásványi savak, bázisok és sók gyártása.

c) Alkáliak, alkáli lúgok gyártása és klórt felhasználó alkáli-kloridos elektrolízis.

d) Ásványi tápanyagok (kivéve a hamuzsír-tápanyagokat), foszforsavas sók, tápszerekhez való foszfátok előállítása.

e) Nátrium-karbonát előállítása.

f) Korundgyártás.

g) Szervetlen és ásványi pigmentek gyártása.

h) Félvezetők, egyenirányítók, fotoelektromos cellák gyártása.

i) Robbanóanyag-gyártás, beleértve a pirotechnikai eszközöket is.

j) Nagymértékben diszperz oxidok gyártása.

k) Báriumvegyületek előállítása.

5. A szerves vegyipari szektorban

a) Alapvegyszerek előállítása.

b) Festékek és pigmentek gyártása.

c) Műszálak gyártása és feldolgozása.

d) Műanyag, gumi és kacsuk gyártása és feldolgozása.

e) Szerves halogén vegyületek gyártása.

f) Szerves robbanóanyagok és szilárd tüzelőszerek előállítása.

g) Segédanyagok előállítása bőr-, papír- és textilgyártáshoz.

h) Gyógyszerárúk gyártása.

i) Biocidek előállítása

j) Nyersanyagok előállítása mosó- és tisztítószerekhez.

k) Kosmetikumok előállítása.

l) Zselatinok és ragasztók gyártása.

6. Az ásványolaj- és a szintetikus olaj-szektorokban

a) Ásványolaj-feldolgozás, ásványolajtermékek előállítása és finomítása, szénhidrogének gyártása.

b) Olajvisszanyerés olaj-víz keverékekből, demulzifikációs telepek, hulladékolaj visszanyerése és kezelése.

c) Szintetikus olajok előállítása.

7. Nyomdaipari üzemekben, reproüzemekben, felületkezelő és műanyag bevonó szektorban, továbbá a gyanták és műanyagok feldolgozásának egyéb formái esetén

a) Nyomtatott és grafikai termékek előállítása, reproüzemek.

b) Nyomó- és filmlaboratóriumok.

c) Fóliák, kép- és hanghordozó anyagok előállítása.

d) Bevont és impregnált anyagok előállítása.

8. A fa- és papíripari szektorban

a) Papír- és kartongyártás.

b) Farostlemez gyártása és bevonása.

9. A textil- bőr- és szőrmeiparban

a) Textilgyártás, textilkidolgozás.

b) Bőrgyártás, bőrkikészítés, bőrhelyettesítő anyagok gyártása, szőrmeikészítés.

c) Vegytisztítók, mosodák, festettruha- és gyapjúmosók.

10. Egyéb szektorok
- a) Hulladék- és maradékanyagok reciklálása, kezelése, tárolása, rakodása és lerakása, kemikáliák tárolása, rakodása és szállítása.
- b) Orvosi tudományos kutatás és fejlesztés, kórházak, orvosi rendelők, radiológiai intézetek, laboratóriumok, vizsgálószobák.
- c) Ipari tisztító üzemek, ipari konténer takarítása.
- d) Járművekkel kapcsolatos műhelyek, járműmosó üzemek.
- e) Vízkészítés.
- f) Festő- és politúrüzemek.
- g) Növényi és állati kivonatok gyártása és feldolgozása.
- h) Mikroorganizmusok és vírusok előállítás és feldolgozása in vitro rekombinánt nukleinsavakkal.
- i) Radioaktív anyagokat alkalmazó ipari szektorok (nukleáris ipar).

2. Rész: Tájékoztató lista a veszélyes anyagokról és anyagcsoportokról

- A) Prioritással rendelkező csoportok és anyagok
- a) Nehézfémek és vegyületeik.
- b) Szerves halogénvegyületek.
- c) A foszfor és az ón szerves vegyületei.
- d) Növényvédő szerek, peszticidek (fungicidek, herbicidek, inszekticidek, algicidek) és a fa, cellulóze, papír, irha, textíliák tartósítására használt kemikáliák.
- e) Kőolaj eredetű olajok és szénhidrogének.
- f) Egyéb, a vízi környezetre különösképpen veszélyes szerves vegyületek.
- g) Szervetlen nitrogén- és foszforvegyületek.
- h) Radioaktív anyagok, beleértve a hulladékokat is.

B) Egyes veszélyes anyagok

Mivel jelentősek a különbségek az egyes csoportokba foglalt anyagok veszélyessége terén, szükséges kiemelni néhány anyagot, amely a gyakorlatban prioritással járó szerepet játszhat.

Anyagok	CAS-szám
1. Higany	7 439 976
2. Kadmium	7 440 439
3. Réz	7 440 508
4. Cink	—
5. Ólom	7 439 921
6. Arzén	7 440 382
7. Króm	—
8. Nikkel	7 440 020
9. Bór	—
10. Kobalt	—
11. Szelén	7 782 492
12. Ezüst	—
13. Drinek (aldrin, dieldrin stb.)	—
14. Hexaklór-ciklohexán	608 731

15. DDT	50 293
16. Pentaklórfenol	87 865
17. Hexaklórbenzén	118 741
18. B. Hexaklór-butadién	87 683
19. Szén-tetraklorid	56 235
20. Kloroform	67 663
21. Trifluralin	1 582 098
22. Endoszulfán	115 297
23. Simazin	122 349
24. Atrazin	1 912 249
25. Tributiltin származékok	—
26. Trifeniltin származékok	—
27. Etil-azinfosz	2 642 719
28. Metil-azinfosz	86 500
29. Fenitrotion	122 145
30. Fention	55 389
31. Malation	121 755
32. Paration	56 382
33. Metil-paration	298 000
34. Diklórfosz	62 737
35. Triklór-etilén	79 016
36. Tetraklór-etilén	127 184
37. Triklór-benzén	—
38. 1,2-diklór-etilén	107 062
39. Triklór-etilén	71 556
40. Dioxinok	—

III. melléklet

Általános iránymutatás a vízminőségi céljellemezőkhöz és a vízminőségi kritériumokhoz*

A Duna meghatározott szakaszaira és a vízgyűjtőjén levő felszíni vizekre kialakított vízminőségi céljellemezők és vízminőségi kritériumok:

a) Vegyék figyelembe a meglévő vízminőség megtartásának, és ahol szükséges, javításának lehetőségét.

b) Tűzzék célul az átlagos szennyezőanyag-terhelés és a koncentrációk csökkentését (különösen a veszélyes anyagokét) meghatározott értékre, meghatározott időtartamon belül.

c) Vegyék figyelembe a különleges vízminőségi kívánalmakat (nyersvíz ivóvízellátási, öntözési célra stb.).

d) Vegyék figyelembe az érzékeny és a különösképpen védett vizekre, továbbá ezek környezetére (pl. tavak, partiszűrős vizek és nedves területek védőterületei) vonatkozó különleges követelményeket.

* A vízminőségi céljellemezőkkel és kritériumokkal kapcsolatban általános szabály, hogy azokat egyedileg fejlesztik ki, különösképpen pedig egyedileg igazítják hozzá az ökoszisztémák, a vízkészletek és azok hasznosítása terén fennálló viszonyokhoz. Ezért a jelen Egyezmény csak általános irányelvekkel szolgál a Szerződő Felek részére.

e) Alapuljanak a vízminőség megtartásának és javításának közép- és hosszú távú figyelemmel kísérését szolgáló biológiai osztályozási módszerek és kémiai indexek alkalmazásán.

f) Vegyék figyelembe a célállapot teljesülésének mértékét és az egyes esetekben szükségessé váló további védelmi intézkedéseket.

IV. melléklet

A Duna védelmére szolgáló Nemzetközi Bizottság alapszabálya

A Nemzetközi Bizottság szervezete és eljárása 18. Cikkben foglaltakon felül a következő:

1. Cikk

Összetétel

(1) A Nemzetközi Bizottság a Szerződő Felek által ki-nevezett delegációkból áll. Minden Szerződő Fél legfeljebb öt küldöttet nevez ki, közöttük a delegáció vezetőjét és helyettesét.

(2) Ezenfelül minden delegáció magával vihet annyi szakértőt, amennyi a speciális kérdésekkel történő foglalkozáshoz szükséges, és akik nevét közli a Nemzetközi Bizottság titkárságával.

2. Cikk

Az elnöklés

(1) A Nemzetközi Bizottság elnöki tisztét a Szerződő Felek töltik be (angol alfabetikus sorrendben) egy-egy évre. Az elnöki teendőket ellátó delegáció kinevezi egyik tagját a Nemzetközi Bizottság elnökévé.

(2) Az elnök a Nemzetközi Bizottság ülésein általában nem nyilatkozik küldöttsége nevében.

(3) Az elnöklés további részleteit a Nemzetközi Bizottság határozza meg és foglalja Eljárási Szabályaiba.

3. Cikk

Ülések

(1) A Nemzetközi Bizottság évente legalább egyszer ül össze az elnök meghívására, az általa meghatározott helyen, rendes találkozóra.

(2) Legalább három delegáció kívánságára az elnök rendkívüli ülést hív össze.

(3) A delegációvezetők a Bizottság ülései közötti időszakokban konzultációkat tarthatnak.

(4) A napirendre az elnök tesz javaslatot. A napirend tartalmazza az Állandó Munkacsoport és szakértőcsoportjai jelentéseit. Minden delegációnak joga van megvitatásra napirendi pontokat javasolni. A napirendi pontok tárgyalási sorrendjét a Nemzetközi Bizottság többségi szavazással határozza meg.

4. Cikk

Döntéshozatal

(1) Minden delegáció egy szavazattal rendelkezik.

(2) A jelen Cikk (1) bekezdésén túlmenően az Európai Közösség — illetékességén belül — annyi szavazattal van felruházva, ahány tagországa Szerződő Fél a jelen Egyezményben. Ez a szervezet nem gyakorolja szavazati jogát, amikor tagállamai gyakorolják azt és megfordítva.

(3) A Nemzetközi Bizottság határozatképes, ha a Szerződő Felek legalább kétharmadának delegációi jelen vannak.

(4) Írásbeli határozathozatali eljárások alkalmazásának feltételeit a Nemzetközi Bizottság Eljárási Szabályai határozzák meg.

5. Cikk

Döntések elfogadása

(1) A döntéseket és ajánlásokat a Nemzetközi Bizottságban részt vevő delegációk konszenzussal fogadják el. Ha ez nem érhető el, a Bizottság elnöke bejelenti, hogy a konszenzus elérésére tett minden erőfeszítés kimerült. Ha a jelen Egyezmény nem rendelkezik másként, a Bizottság ebben az esetben a jelen levő és szavazó delegációk négyötödös többségével fogadja el a döntéseket és ajánlásokat.

(2) A döntés, tizenegy hónappal elfogadását követően válik kötelezővé minden olyan Szerződő Fél számára, aki mellette szavazott és ezen az időtartamon belül nem tájékoztatta a Végrehajtó Titkárt írásban arról, hogy a döntés számára mégsem elfogadható. Mindazonáltal az ilyen tájékoztatás bármikor visszavonható; a visszavonás akkor válik hatályossá, amikor azt a Végrehajtó Titkár kézhez kapja.

Egy ilyen döntés bármely más Szerződő Fél számára, mely tájékoztatta az Ügyvezető Titkárt hogy az számára elfogadható, tájékoztatás kézhezvételétől válik kötelezővé, vagy a döntés elfogadását követő tizenegyedik hónap első napjától, attól függően, hogy melyik a későbbi időpont.

6. Cikk

Szakértői testületek

(1) A Nemzetközi Bizottság Állandó Munkacsoportot alakít. Bizonyos munkaterületekre és sajátos problémákra állandó vagy ad hoc szakértő csoportok alakulnak.

(2) Az Állandó Munkacsoport és a szakértő csoportok a Bizottsághoz kiküldött delegációk által kinevezett delegátusokból és szakértőkből állnak.

(3) Az Állandó Munkacsoportban valamennyi Szerződő Félről vannak delegátusok. Elnökét a Nemzetközi Bizottság nevezi ki és meghatározza a delegátusok legnagyobb számát. A Bizottság meghatározza a szakértő csoportokban részt vevő szakértők számát is.

7. Cikk

A Titkárság

(1) Ezennel Állandó Titkárság alapíttatik.

(2) Az Állandó Titkárság székhelye Bécs.

(3) A Nemzetközi Bizottság Végrehajtó Titkárát nevez ki és intézkedik egyéb személyzet szükség szerinti kijelöléséről. A Bizottság meghatározza az Ügyvezető Titkár pozíciójával járó kötelezettségeket, továbbá a feltételeket, melyekkel azoknak eleget tesz.

(4) A Végrehajtó Titkárnak el kell látnia a funkciókat, amelyek szükségesek a jelen egyezmény adminisztrálásához és a Nemzetközi Bizottság munkájához, továbbá azon egyéb feladatokat, melyeket a Bizottság a Végrehajtó Titkárra bíz, összhangban az Eljárási Szabályokkal és a Pénzügyi Szabályokkal.

8. Cikk

Különleges szakértők megbízása

Számbavételek végzésével, az elért eredmények értékelésével és speciális kérdések elemzésével a Nemzetközi Bizottság különösen kvalifikált személyeket, tudományos intézményeket vagy egyéb szervezeteket bízhat meg.

9. Cikk

Jelentések

A Nemzetközi Bizottság tevékenységéről éves jelentést és kívánság szerint további jelentéseket terjeszt a Szerződő Felek elé, amelyek többek között tartalmazzák a monitoring-tevékenység és az értékelések eredményeit.

10. Cikk

Jogképesség és képviselő

(1) A Nemzetközi Bizottság megfelelő jogképességgel rendelkezik funkciói gyakorlásához és céljai teljesítéséhez, összhangban a Titkársága székhelyén hatályos törvényekkel.

(2) A Nemzetközi Bizottságot annak elnöke képviseli. A képviselőt a továbbiakban az Eljárási Szabályok határozzák meg.

11. Cikk

Költségek

(1) Nemzetközi Bizottság Pénzügyi Szabályzatot fogad el.

(2) A Bizottság elfogadja a javasolt kiadások éves vagy kétéves költségvetését és fontolóra veszi az ezt követő pénzügyi időszak költségvetési becslését.

(3) A költségvetés teljes összegét — ideértve a Bizottság által elfogadott bármely, kiegészítő költségvetést is — az Európai Közösséget kivéve, a Szerződő Felek egyenlően elosztva finanszírozzák, hacsak a Bizottság egyhangúlag másként nem dönt.

(4) Az Európai Közösség az adminisztratív költségekhez legfeljebb a költségvetés 2,5%-ának mértékéig járul hozzá.

(5) Képviselőinek, szakértőinek és tanácsadóinak a Bizottságban történő részvételével kapcsolatos költségeket mindegyik Szerződő Fél maga viseli.

(6) Mindegyik Szerződő Fél maga viseli a saját területén jelenleg végzett monitoring- és számbavételi tevékenységek költségeit.

12. Cikk

Eljárási Szabályok

A Nemzetközi Bizottság a saját Eljárási Szabályait maga hagyja jóvá.

13. Cikk

Munkanyelvek

A Nemzetközi Bizottság hivatalos nyelve az angol és a német.

V. melléklet*Választottbíróság*

(1) A jelen Egyezmény 24. Cikke szerinti választottbíróság működésének összhangban kell lennie az alább következő (2)—(10) bekezdésekkel.

(2) *a)* Ha a jelen Egyezmény 24. Cikkének (2) bekezdése szerinti vitát terjesztenek elő, a vitában részt vevő egyik Félnek a másik Félhez intézett keresete alapján választottbíróságot kell létrehozni. A keresetnek tartalmaznia kell a kérelem tárgyát, különösen pedig a jelen Egyezmény azon Cikkeit, melyek értelmezése vagy alkalmazása vita tárgyát képezi;

b) a folyamodó Félnek tájékoztatnia kell a Nemzetközi Bizottságot, hogy kérte a választottbíróság felállítását, megadva a vitában érintett másik Fél nevét és a jelen Egyezmény azon Cikkeit, amelyek értelmezése vagy alkalmazása tárgyában véleménye szerint a vita fennáll. Felperesként és alperesként egyaránt felléphet több Szerződő Fél együtt is. A Nemzetközi Bizottságnak továbbítania kell az így kapott tájékoztatást valamennyi Szerződő Fél részére.

(3) A választottbíróság három tagból áll: mind a kezdeményező Fél (Felek), mind a másik Fél (Felek) két hónapon belül kijelölnek egy-egy választottbíró; az így kijelölt két választottbíró újabb két hónapon belül megegyezéssel jelölik ki a harmadik választottbíró, aki egyben a bíróság elnöke. Utóbbi nem lehet a vitában részt vevő Felek állampolgára és rendes tartózkodási helye sem lehet a Felek bármelyikének területén; nem lehet továbbá azok alkalmazottja és feltétel, hogy a kérdéssel korábban semmilyen más vonatkozásban nem foglalkozott.

(4) *a)* Ha a vitában részt vevő Felek egyike nem jelöl választottbíró a kereset kézhezvételétől számított két hónapon belül, a másik Fél tájékoztathatja a Nemzetközi Bíróság elnökét, aki — további két hónapos időtartalon belül — kijelöli a választottbíróság elnökét. A választottbíróság elnöke felkéri azon Felet, aki nem állított választottbíró, hogy két hónapon belül tegye ezt meg. Ezt az időtartamot követően, ha továbbra sem történik meg a kijelölés, a választottbíróság elnöke tájékoztatja a Nemzetközi Bíróság elnökét, aki — további két hónapos időtartamon belül — megteszi a kijelölést;

b) ha a választottbíróság elnökét nem jelölik ki a második választottbíró kijelölését követő két hónapon belül, úgy a Nemzetközi Bíróság elnöke a kijelölés érdekében, bármelyik Fél megkeresésére — további két hónapon belül — intézkedik.

(5) *a)* A választottbíróság a nemzetközi jog, és különösképpen a jelen Egyezmény szabályai szerint dönt;

b) bármely választottbíróság, mely a jelen mellékletnek a rendelkezései szerint jön létre, meghatározza saját eljárási szabályzatát;

c) azon esetben, ha vita támad a választottbíróság joghatóságáról, a kérdésben a választottbíróság határozata dönt.

(6) *a)* A választottbíróság döntéseit mind eljárási, mind érdemi vonatkozásban tagjainak többségi szavazatával hozza meg;

b) a választottbíróság minden megfelelő eszközt felhasználhat a tények megállapítása érdekében. A Felek egyikének kérelmére lényegi ideiglenes óvintézkedéseket írhat elő;

c) ha két vagy több, a jelen melléklet rendelkezései alapján létrejött választottbíróság azonos vagy hasonló tárgyú megkeresésekkel foglalkozik, tájékoztathatják egymás a tények megállapítására irányuló eljárásokról, hogy azok minél inkább figyelembe vehetők legyenek.

d) A vitában részt vevő Felek minden eszközt rendelkezésre kell, hogy bocsássonak, ami szükséges az eljárás hatékony lefolytatásához.

e) A vitában részt vevő egyik Fél távolléte nem képezheti akadályát az eljárásnak.

(7) Hacsak a választottbíróság nem határoz másként az eset különleges körülményei miatt, a bíróság költségeit, ideértve tagjainak díjazását, a vitában részt vevő Feleknek kell viselniük, egyenlő arányban. A választottbíróság számon tartja minden kiadását és végelszámolást nyújt be azokról a Feleknek.

(8) A választottbíróság a megalakítását követő öt hónapon belül hozza meg döntését, hacsak nem találja szükségesnek az időtartam kiterjesztését egy további, öt hónapot meg nem haladó időtartamra.

(9) Bármely Szerződő Fél, akinek olyan jogi természetű érdekeltisége van a vita tárgyában, amelyet érinthet az adott esetben hozandó döntés, a bíróság hozzájárulásával bekapcsolódhat az eljárásba. A választottbíróság döntése ugyanúgy kötelezővé válik a bekapcsolódó Fél számára, mint a vitában részt vevő Felekre.

(10) *a)* A választottbíróság döntését indokolással kell ellátni. A döntés végleges és köti a vitában részt vevő Feleket. A döntést a választottbíróságnak továbbítania kell a vitában részt vevő Felekhez és a Nemzetközi Bizottsághoz. A Nemzetközi Bizottság továbbítja az így kapott tájékoztatást a jelen Egyezmény minden részeséhez;

b) bármely vitát, amely a döntés értelmezése vagy végrehajtása felől keletkezik a Felek között, bármelyik Fél betervezheti a döntést meghozó választottbírósághoz, vagy, ha utóbbi már nem érhető el, egy másik választottbírósághoz, melyet ugyanúgy hoznak létre erre a célra, mint az előbbi.”

3. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1998. október 22-től kell alkalmazni.

(2) E rendelet végrehajtásáról a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter és a környezetvédelmi miniszter — az érintett miniszterekkel egyetértésben — gondoskodik.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 75/2000. (V. 31.) Korm. rendelete

a távközlési szám- és címgazdálkodásról, valamint annak eljárási szabályairól

A távközlésről szóló 1992. évi LXXII. törvény (a továbbiakban: Tt.) 20/A. §-ában kapott felhatalmazás alapján, továbbá — figyelemmel a Tt. 33. §-a (1) bekezdésének j) pontjában foglaltakra — a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) A távközlő hálózatok működéséhez (működtetéséhez), illetőleg a távközlési szolgáltatások nyújtásához szükséges számok, címek, nevek és ezek tartományai (a továbbiakban: azonosítók) olyan természeti (korlátozott) erőforrások,¹ amelyeket az igénybe vevők és távközlési szolgáltatók² (a továbbiakban együtt: számhasználók) lekötés, majd kijelölés alapján vehetnek igénybe.

(2) E rendelet hatálya az azonosítókkal való állami gazdálkodásra, a hatósági eljárásokra, illetőleg a számhasználók jogaira és kötelezettségeire terjed ki.

2. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *Azonosító*: az információ, illetőleg a jelzés célba juttatására szolgáló, annak címettségét egyértelműen meghatározó karaktersorozat, mely szám, cím, név vagy ezek tartománya lehet, kivéve az IP címeket és Internet domain neveket.

a) *cím*: betűkből, számokból és jelekből álló sorozat, mely a távközlő hálózatokban egy számhasználó (vagy a számhasználó rendelkezése folytán a használó, illetőleg előfizető) pillanatnyi földrajzi helyzetének meghatározására, illetőleg azonosítására szolgál és irányítási szerepe van;

b) *név*: betűkből, számokból és jelekből álló sorozat, amely a távközlő hálózatokban a szolgáltatás felhasználójának (vagy a számhasználó rendelkezése folytán az érdekkörébe tartozó használója, illetőleg előfizetője) azonosítására szolgál;

c) *szám*: decimális számjegyekből álló karaktersorozat, amely egyértelműen azonosítja a közcélú távközlő hálózat hozzáférési pontját. A szám jelölhet nevet és/vagy címet;

d) *tartomány, résztartomány*: azonos tulajdonságú azonosítók összessége. Résztartomány a tartománynak a felosztási tervben meghatározott nagyságú — 10, 100, ... 1 millió azonosítóból álló — része;

e) *egyedi azonosító*: olyan azonosító, amely egyértelműen meghatározza az igénybe venni kívánt szolgáltatást vagy hálózatot.

2. *Igénybe vevő*: az a számhasználó, aki az azonosítót a hálózat működéséhez (működtetéséhez) veszi igénybe. Az igénybe vevő jogosult az általa használt azonosítót az érdekkörébe tartozó használó részére átengedni.

3. *Használó*: az a jogosult, aki a számhasználó rendelkezése alapján az ő felelősségébe és érdekkörébe tartozóan — a közöttük lévő megállapodás alapján — veheti igénybe az azonosítót.

4. *Az azonosítókkal kapcsolatos gazdálkodás*: olyan állami feladat, amely az azonosítók felosztását jelenti. Az azonosítók felosztása keretében az azonosítók összessége résztartományokra oszlik, az egyes tevékenységek, illetőleg szolgáltatások számára, meghatározva típusukat, felépítésüket és terjedelmüket.

5. *Az azonosítókkal kapcsolatos hatósági feladatok*:

a) *lekötés*: a felosztott azonosító kizárólagos használati jogának egy későbbi időpontban történő megszerzését biztosító engedély;

b) *kijelölés*: olyan engedély, amely a lekötött azonosítók használatát előre meghatározott résztartományokban vagy egyedi azonosítóként teszi lehetővé;

c) *visszavonás*: a kijelölt azonosító lekötésének megszüntetése vagy használatának megtiltása;

d) *nyilvántartás*: az azonosítókkal kapcsolatos adatok tárolása, nyilvánosságra hozatala, a közérdekű adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések megtartásával.

6. *Számhordozhatóság*: a közcélú távbeszélő hálózatban³ fennálló olyan jog, amely biztosítja, hogy a számhasználó előfizetője külön előfizetői számát megtarthatja abban az esetben, ha földrajzi helyzetének megváltoztatása nélkül szolgáltatót változtat, vagy földrajzi hozzáférése helyét (a szerződés teljesítésének helyét) egy adott számozási körzeten belül megváltoztatja, továbbá más, de ugyanolyan címzési eljárással elérhető szolgáltatást kíván igénybe venni szolgáltató-változtatás vagy földrajzi helyzet megváltoztatása nélkül. (E fogalom teljes terjedelmét kitöltő szabályozás bevezetésének módját és határidejét a jogalkotók az adott ország körülményeinek megfelelően határozzák meg.)

7. *Szolgáltató választás*: a közcélú távbeszélő hálózatban fennálló olyan lehetőség, amely biztosítja, hogy a számhasználó előfizetője külön megválassza a belföldi távolsági vagy nemzetközi távhívást nyújtó szolgáltatót, illetőleg a mobil rádiótelefon hálózatban⁴ fennálló olyan lehetőség, amely biztosítja, hogy a számhasználó előfizetője megválassza a nemzetközi távhívást nyújtó szolgáltatót. A szolgáltató választás előfizetői szerződésben rögzített előválasztás vagy hívásonként megfelelő előtét választása útján történhet.

¹ Tt. melléklet 31. pont.

² Tt. melléklet 26. pont.

³ Tt. melléklet 8. pont.

⁴ Tt. melléklet 6. pont.

3. §

(1) Az azonosítókkal való gazdálkodás állami feladatait — a külön jogszabályban⁵ foglaltak alapján — a Hírközlési Főfelügyelet látja el.

(2) Egyes — a közcélú távközlő hálózatba tartozó — azonosítók felosztásának szabályait külön jogszabály, míg más szolgáltatásokra és tevékenységekre vonatkozó feltételeket a Hírközlési Főfelügyelet állapítja meg. Az azonosítókkal való gazdálkodás hatósági feladatait — az egész országra kiterjedő illetékességgel — I. fokon a Budapesti Hírközlési Felügyelet (a továbbiakban: eljáró hatóság) látja el.

4. §

(1) A számhasználó az azonosító használatának jogát, kérelemre induló hatósági eljárásban lekötési engedély, majd kijelölési engedély alapján szerezhetheti meg.

(2) A lekötés, illetőleg a használat jogáért — ha jogszabály másként nem rendelkezik — a Tt. 40. §-ának (3) bekezdése alapján külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni.

5. §

(1) A lekötés iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

- a kérelmező nevét, címét vagy székhelyét,
- a kérelmező működését megalapozó okirat hiteles másolatát (létesítő okirat, vállalkozói igazolvány),
- a képviselőre jogosított megnevezését, a képviselői jogosultság igazoltságát és elérési adatait,
- az azonosító használatának célját,
- a lekötni tervezett azonosító megjelölését, a használat kiterjedését, földrajzilag meghatározható helyét, igénybevételenek lehetőségét, a tervezett használatba vétel időbeni megvalósítását, ütemezését.

(2) A lekötés iránti kérelem beérkezésekor az eljáró hatóság a helyben szokásos módon köteles közzétenni a kérelmező nevét, címét vagy székhelyét és a lekötni tervezett azonosító megjelölését.

6. §

(1) Lekötési engedély közcélú távközlési szolgáltatás céljára a külön jogszabályban meghatározott számozási tervben foglaltak szerint, más szolgáltatások, illetőleg tevékenységek céljára a Hírközlési Főfelügyelet által kiadott és a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium hivatalos lapjában közzétett Felosztási Rendszerben rögzítettek szerint rendelkezésre álló tartomány esetében adható.

⁵ Az egységes hírközlési hatóságról, valamint egyes hírközlést érintő jogszabályok módosításáról szóló 232/1997. (XII. 12.) Korm. rendelet 3. §-a (3) bekezdésének c) pontja.

(2) A lekötési engedély 1 évig érvényes, kérelemre azonban további 1 évvel meghosszabbítható.

(3) A lekötés engedélyezéséről szóló jogerős hatósági határozat rendelkező részét a hatóság köteles a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium hivatalos lapjában nyilvánosságra hozni.

7. §

(1) A lekötési engedély visszavonható, ha időközben vállalt nemzetközi kötelezettségek miatt a lekötött azonosító a későbbiekben használatra már nem jelölhető ki.

(2) A lekötési engedélyt vissza kell vonni, ha

a) a közcélú távközlő hálózatok számozási tervéről szóló jogszabály módosulása, vagy más jogszabály rendelkezése ezt szükségessé teszi,

b) a jogosult kéri,

c) a jogosult a lekötési díj megfizetését az engedélyben erre meghatározott határidőre nem teljesíti,

d) az azonosító a jogosított részére nem lett volna leköthető, mert az engedélyt kizárólag az általa szolgáltatott megtevesztő adatok alapján kapta meg,

e) bíróság az eljáró hatóságot erre kötelezi, vagy

f) a lekötés jogcíméül szolgáló távközlési szolgáltatás vagy tevékenység végzésére szóló jogosultsága megszűnt.

8. §

(1) A jogosított a lekötési engedélyt más számhasználónak csak a hatóság engedélyével engedheti át.

(2) Jogutódlás esetében az azonosító lekötése a jogutódlástól számított 30 napon belül az eljáró hatóságnál tett bejelentés alapján továbbra is érvényes. A bejelentéseknek tartalmaznia kell az 5. § (1) bekezdésében megjelölt adatokat, a jogutód vonatkozásában is.

9. §

(1) Kijelölési kérelmet — a (2) bekezdésben foglalt felhasználást kivéve — csak lekötési engedéllyel rendelkező számhasználó terjeszthet elő.

(2) Közcélú távközlési szolgáltatáshoz szükséges egyedi azonosító kijelölését a számhasználó lekötési engedély nélkül is kérheti.

(3) A (2) bekezdésben említett esetben vagy, ha a számhasználó az alábbi adatokat a lekötési engedély iránti kérelemhez még nem adta meg az eljáró hatóságnak, a kijelölési kérelemnek tartalmaznia kell

a) a kérelmező nevét, címét vagy székhelyét,

b) a lekötésről szóló határozat számát, illetőleg — ha ilyenrel rendelkezik — a korábbi kijelölési határozat szá-

mát, az egyes azonosítókhoz tartozó százalékos kihasználtsági adatokat,

c) a kérelmező kijelölési igényének leírását,

d) egyedi azonosító kijelölése esetében az a)–c) pontokban foglaltakon kívül a kérelmező létesítő okiratának vagy vállalkozási igazolványának adatait, a képviselőre jogosított megnevezését, képviselői jogosultságának igazolását és elérési adatait, a bevezetni kívánt szolgáltatás rövid leírását, a kijelölni kért azonosítók megjelölését, használatának kiterjedését, földrajzilag meghatározható helyét, a használatba vétel időbeni ütemezését.

10. §

(1) A kijelölés visszavonható, ha nemzetközi kötelezettségek miatt az azonosító a kijelölt célra a továbbiakban már nem használható, vagy a jogosult az azonosító tartomány egyes részeinek visszaadásával a kijelölési engedély módosítását kéri.

(2) A kijelölést vissza kell vonni, ha

a) azt az e körben rendelkező jogszabály szükségessé teszi,

b) bíróság az eljáró hatóságot erre kötelezi,

c) a kijelölési engedélyt a számhasználó a kérelmében közölt megtévesztő adatok alapján kapta meg,

d) a jogosult az engedély visszavonását kéri,

e) a számhasználó a kijelölési díj megfizetését elmulasztotta és kötelezettségének az esedékességet követő 15 nap elteltével sem tett eleget,

f) a kijelölés jogcíméül szolgáló távközlési szolgáltatás vagy tevékenység végzésére szóló jogosultsága megszűnt,

g) a jogosult a kijelölésről szóló engedélyben foglaltakat az azonosító használata során nem teljesíti és ezt a hatóság ellenőrzése során megállapította,

h) a jogosult a kijelölési határozat jogerőre emelkedését követő 60 napon belül az azonosító tényleges használatát nem kezdte meg, vagy

i) a jogosult más felhasználókkal e rendeletben foglalt együttműködési kötelezettségét megszegte, vagy azt hatósági felszólításra sem teljesítette.

11. §

(1) A kijelölési eljárást a hatóság a kérelmek beérkezésének sorrendjében folytatja le.

(2) A kijelölt azonosító használata a számhasználót visszavonásig illeti meg.

(3) A számhasználó az azonosítókkal — az e rendeletben foglaltakon túlmenően — nem rendelkezhet.

(4) A kijelölés jogosultja (számhasználó) az engedélyezett tartományon belül a részére kijelölt azonosítókat, illetőleg az egyedi azonosítót — a közöttük létrejött megállapodásnak megfelelően — használóknak engedheti át.

12. §

(1) A kijelölés más számhasználóknak át nem engedhető és nem engedményezhető.

(2) Jogutódlás esetében a kijelölési engedély a jogutódlástól számított 30 napon belül az eljáró hatóságnál tett bejelentés alapján továbbra is érvényes. A bejelentéseknek tartalmaznia kell az 5. § (1) bekezdésében megjelölt adatokat, a jogutód vonatkozásában is.

13. §

(1) Az azonosítók használatát az eljáró hatóság ellenőrzi.

(2) A hatóság az azonosítók kijelölés nélküli vagy a kijelölésnek meg nem felelő használata esetében az azonosítók használatát megtilthatja.

14. §

(1) Az azonosítókkal való gazdálkodási és ellenőrzési feladatok teljesítéséhez a számhasználók kötelesek az eljáró hatóság kezdeményezésére bármely időpontban tájékoztatást adni.

(2) Az eljáró hatóság köteles a lekötési és kijelölési engedélyekről naprakész nyilvántartást vezetni. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

a) a számhasználók nevét,

b) a lekötött és kijelölt azonosítókat,

c) az engedélyek érvényességére vonatkozó feltételeket.

(3) A eljáró hatóság a nyilvántartást köteles az érdekeltek számára folyamatosan hozzáférhetővé tenni, illetőleg évente közzétenni a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium hivatalos lapjában.

15. §

(1) A számhasználó jogosult arra, hogy a számára kijelölt tartományból az előfizetői használó részére az előfizetői számot meghatározza.

(2) A közcélú távbeszélő szolgáltatás előfizetője jogosult előfizetői számának megtartására, ha a teljesítés földrajzi helyének megváltoztatása nélkül más közcélú távbeszélő szolgáltatót választ.

(3) A közcélú belföldi távolsági és nemzetközi távbeszélő szolgáltatás igénybevételéhez a számhasználóknak lehetővé kell tenniük, hogy mind a közcélú távbeszélő hálózat, mind a közcélú mobil rádiótelefon hálózat előfizetője a szolgáltatót előválasztás, illetőleg esetenkénti hívásonkénti előtétválasztás alkalmazásával megválaszthassa.

(4) A távközlési szolgáltatók a távközlési piac egységes azonosító rendszerben való működéséhez kötelesek az

egymás érdekkörében végzett, indokolt azonosító bővítéseket elfogadni, és saját eszközeikkel azok elérését elősegíteni.

(5) A hatóság számhasználói kérelemre — határidő kitűzésével — felszólíthatja a távközlési szolgáltatót a (4) bekezdésben meghatározott indokolt együttműködési kötelezettség teljesítésére.

(6) A hatóság újabb lekötési vagy kijelölési engedélyt nem ad olyan számhasználónak, aki felszólításra — határidőre — sem tesz eleget a (4) bekezdésben meghatározott együttműködési kötelezettségének. Újabb lekötés vagy kijelölés iránti kérelem csak az együttműködési kötelezettség teljesítése után nyújtható be.

16. §

(1) E rendelet — a 15. §-a (2)—(3) bekezdésének kivételével — 2000. július 1. napján lép hatályba. A rendelet 15. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján, a (3) bekezdésben foglalt rendelkezés 2002. január 1. napján lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg mindazon számhasználók, akik érvényes lekötési vagy kijelölési engedéllyel nem rendelkeznek, kötelesek 60 napon belül erre vonatkozóan eljárást kezdeményezni a hatóságnál.

(3) E rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott — tartalmában kijelölésnek minősülő — engedélyeket az eljáró hatóság 180 napon belül vizsgálja felül. A vizsgálat keretében a hatóságnak meg kell állapítania, hogy az abban foglaltak megfelelnek-e az e rendeletben meghatározottaknak, illetőleg a számhasználó mely határidővel tud az új feltételeknek eleget tenni. A felülvizsgálat eredményéről szóló határozatok jogerőre emelkedéséig a korábban kiadott kijelölések érvényesek.

17. §

(1) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg, az egységes hírközlési hatóságról, valamint az egyes hírközlést érintő jogszabályok módosításáról szóló 232/1997. (XII. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R1) 3. §-a (3) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„c) előkészíti a távközlő hálózatokban használható azonosítókkal való gazdálkodásra vonatkozó normatív rendelkezéseket, elkészíti és közzéteszi a nem közcélú távközlő hálózatokban használható azonosítókra vonatkozó feltételeket, a Kormány és a miniszter hatáskörébe tartozó gazdálkodási feladatokat kivéve, továbbá meghatározott nemzetközi kötelezettségeknek megfelelően gazdálkodik az azonosítókkal, elvégzi a szükséges belföldi és nemzetközi koordinációt.”

(2) Az R1 4. §-ának (2) bekezdése a következő c) alponttal egészül ki:

„c) az azonosítókkal kapcsolatos hatósági feladatai

1. az azonosítók kérelemre történő lekötése;
2. az azonosító kijelölése;
3. az azonosítók használatának ellenőrzése;
4. a lekötött, illetőleg kijelölt azonosítók nyilvántartásának vezetése, közzététele, a nyilvánosság biztosítása.”

18. §

(1) A távközlési előfizetői szerződésekről szóló 243/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R2) 19. §-a feletti cím és a 19. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„Előfizetői azonosító változása

19. § (1) Az előfizetői szolgáltatás-hozzáférési pontok azonosítóját (az előfizető hívószámát) a szolgáltató (számhasználó) a számára kijelölt azonosítókból állapítja meg.

(2) Az előfizető hívószámát a szolgáltató az előfizetői szerződés módosításával az alábbi esetekben változtathatja meg:

- a) ha ebben a felek megállapodtak,
- b) ha a módosítást jogszabály kötelezővé teszi, vagy
- c) a hívószám változtatás műszaki vagy forgalmi okból elkerülhetetlen, és ennek szükségességét a területileg illetékes hírközlési felügyelet igazolta.

(3) A hívószám változtatás a (2) bekezdésben említett szerződés módosítását követően hajtható végre azzal, hogy a szolgáltatónak 30 napig díjtalan, az előfizetővel egyeztetett szövegtárolásból választható szövegtárolást kell bemondania a hívott azonosító módosításáról.

(4) A változás miatt felszabaduló hívószám legalább 6 hónapon keresztül más előfizető hívószámaként nem állapítható meg.”

(2) Az R2 28. §-ának bevezető mondata helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § új f) alponttal egészül ki:

„28. § A közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatás igénybevételére vonatkozó előfizetői szerződésre e rendelet 1. §-át, 4—7. §-át, 14—16. §-át, 19—21. §-át, 23—25. §-át értelemszerűen a következő eltéréssel kell alkalmazni:”

„f) a 23—25 § szerinti adatvédelemre vonatkozó rendelkezések a közcélú mobil rádiótelefon szolgáltatások esetében — a szolgáltatói telefonkönyv hiányában — a tudakozó szolgálatra vonatkoznak.”

(3) Az R2 34. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az előfizető által kezdeményezett számhordozhatóság, illetőleg szolgáltató választás feltételeit az előfizetői szerződésbe a szolgáltató az erről rendelkező külön jogszabályban foglalt feltételek szerint köteles belefoglalni és az előfizető kezdeményezésére teljesíteni.”

(4) Az R2 3. §-a és 1. számú melléklete hatályát veszti.

19. §

Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16. napján aláírt Európai Megállapodás tárgykerében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban, a szolgáltatók közötti számhordozhatóság és a szolgáltatók előválasztásának bevezetése tekintetében az Európai Parlament és a Tanács 97/33/EK irányelvének 12. és 20. Cikkével és az ezen cikkeket módosító 98/61/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 76/2000. (V. 31.) Korm. rendelete

a 2001. évi népszámlálással kapcsolatos feladatokról

A Kormány a 2001. évi népszámlálásról, valamint a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény módosításáról szóló 1999. évi CVIII. törvény 16. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazása alapján a következőket rendeli el:

1. §

A népszámlálás előkészítésével és az adatfelvétel végrehajtásával kapcsolatos szakmai irányítást a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) végzi. Ennek biztosítására, valamint a népszámlálási feladatokban részt vevő szervek népszámlálással összefüggő munkájának összehangolására a KSH elnöke a KSH központjában, valamint a KSH megyei (fővárosi) igazgatóságainál (a továbbiakban együtt: megyei igazgatóság) területi népszámlálási instruktort jelöl ki.

2. §

A megyei, fővárosi közigazgatási hivatal vezetője megyei (fővárosi) népszámlálási felelőst jelöl ki. A népszámlálási felelős feladata a határidők betartásának ellenőrzése, a népszámlálási feladatok megyei (fővárosi) szintű koordinálása és szervezése a megyei igazgatósággal és a területi népszámlálási instruktoralal együttműködve.

3. §

(1) A települést érintő népszámlálási feladatokra a pénzügyi fedezetet a KSH fejezet költségvetésében erre a célra jóváhagyott előirányzatokból kell biztosítani.

(2) A népszámlálás településszintű előkészítéséről és az adatfelvétel végrehajtásáról a települési (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője, körjegyzője — mint települési népszámlálási felelős — gondoskodik. Ennek keretében

— felelős a települést érintő népszámlálási feladatok lebonyolításáért és pénzügyi elszámolásáért,

— gondoskodik a népszámlálás céljára szolgáló pénzeszközöknek az illetékes önkormányzat számvitelén belüli elkülönített kezeléséről.

Az átvett népszámlálási pénzeszközök feletti kötelezettségvállalási és utalványozási jogot az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletben foglaltak szerint kell gyakorolni.

(3) Az 5000 főnél nagyobb népességű települések és körjegyzőségek esetén a települési népszámlálási felelős népszámlálással kapcsolatos előkészítési és szervezési feladatainak segítésére népszámlálási előadót jelöl ki.

(4) A települési jegyzői feladatok normatíváit és tételeit e kormányrendelet *melléklete* tartalmazza.

4. §

A népszámlálás előkészítését és végrehajtását szabályozó módszertani útmutatókat (a továbbiakban: útmutató) — a feladatok végrehajtásának sorrendjében, 2000. december 31-ig — a KSH elnöke adja ki. Az útmutatók tartalmazzák a feladatokat, a felelősöket, a pénzügyi elszámolás rendjét és a határidőket, valamint rendelkeznek a felmerülő problémák megoldásáról.

5. §

(1) A települési népszámlálási felelős feladatait az útmutatókban foglaltak szerint végzi. A feladatok végrehajtása szakmai színvonalának és határidőre történő végrehajtásának ellenőrzésére a KSH területi népszámlálási instruktora és a népszámlálási felelős jogosult.

(2) A települési népszámlálási felelős feladata

a) a népszámlálási előadó kijelölése;

b) a közterületi nevek és a házzámozás felülvizsgálata, a hiányok pótlása és a házzámozás rendezése;

c) a népszámlálás lebonyolításához szükséges térképek biztosítása;

d) az idényjelleggel lakott üdülők előzetes összeírásának előkészítése és az előzetes összeírás megszervezése;

e) a címjegyzék aktualizálása helyszíni bejárással;

f) a címek számlálókörzetbe sorolása, a számlálókörzetek térképi lehatárolása;

g) az összeírás számlálóbiztosainak és a munkájukat irányító és ellenőrző felülvizsgálóknak szervezése, oktatása, igazoló okmányokkal és összeírási nyomtatványokkal való ellátása;

h) a lakosság tájékoztatása a népszámlálásról a helyben szokásos módon;

i) az összeírás törvényben meghatározott időszakban és megfelelő színvonalon történő végrehajtásának biztosítása;

j) az összeírt anyag rendezése, az összeírási anyag és a számlálókörzeti határokkal kiegészített térkép határidőre történő átadása a megyei igazgatóságnak;

k) a népszámlálás előkészítésében és végrehajtásában résztvevők munkájának pénzügyi elszámolása.

6. §

(1) A területi népszámlálási instruktor munkáját a megyei igazgatóság munkatársaiból szervezett területfelelősi hálózat segíti.

(2) Az instruktor és a területfelelős feladata:

a) a népszámlálás előkészítéséért és végrehajtásáért felelős központi és helyi szervezetek közötti kapcsolattartás biztosítása;

b) az útmutatókban foglaltak maradéktalan teljesülése érdekében kapcsolattartás a települési népszámlálási felelőssel;

c) a települési népszámlálási felelős munkájának támogatása és ellenőrzése, a szervezési, koordinációs kérdések ellenőrzésében együttműködés a népszámlálási felelőssel;

d) az előkészítés és az összeírás egységességének biztosítása;

e) az előkészítést és az összeírást végrehajtók szervezésének, a résztvevők szakmai előkészítésének és munkájának ellenőrzése;

f) részvétel az előkészítés és a végrehajtás technikai feltételeinek biztosításában.

7. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Melléklet a 76/2000. (V. 31.) Korm. rendelethez.

A települési jegyző népszámlálási feladatainak normatívái és tételei¹

Megnevezés	Egység	Tételszám	Díjtétel (Ft)
1. Előleg dologi kiadásokra, 2000.			
A jegyzőség, körjegyzőség illetékességi területe			
100 000 főnél népesebb	jegyzőség, körjegyzőség	13	35 000
50 000—100 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	26	25 000
20 000—50 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	42	20 000
10 000—20 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	77	13 000
5 000—10 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	142	8 000
1 000—5 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	1 308	5 000
1 000 főnél kevesebb	jegyzőség, körjegyzőség	624	3 000
2. Térképbeszerzési költség, 2000. ²			
A település népessége			
1 000—1 999 fő	település	660	32 000
500—999 fő	település	688	24 000
300—500 fő	település	463	16 000
Külterületek	település	1 200	8 000

¹ A 2000. évre vonatkozó népszámlálási feladatok normatívái az 1999. évi CXXXV. törvény 2001. évi népszámlálási céllelőirányzata alapján, a 2001. évre vonatkozók pedig a 2323/1999. (XII. 7.) Korm. határozat 1. pontjának figyelembevételével kerültek megállapításra.

² A táblázatban részletezett népességű települések belterületéről kerül sor általában papírtérkép beszerzésére.

Megnevezés	Egység	Tételszám	Díjtétel (Ft)
3. Címállománnyal kapcsolatos feladatok, 2000.			
Helyszíni ellenőrzés és kiegészítés	cím	5 000 000	24
4. Üdülőegységek előzetes összeírása, 2000.			
	üdülőegység	580 000	80
5. Számlálókörzetesítés, 2000.			
	cím	5 000 000	2
6. Népszámlálási felelős, előadó előkészítési feladatokkal kapcsolatos munkadíja, 2000. ³			
Fővárosi kerület, megyei jogú város			
20 000 főnél népesebb	felelős, előadó	90	100 000
10 000—20 000 fő	felelős, előadó	74	80 000
5 000—10 000 fő	felelős, előadó	152	65 000
1 000—5 000 fő	felelős, előadó	284	60 000
1 000 főnél kevesebb	felelős	1 308	50 000
Közigazgatási Hivatal	felelős	624	30 000
		20	100 000
7. Előleg dologi kiadásokra, 2001.			
A jegyzőség, körjegyzőség illetékességi területe			
100 000 főnél népesebb	jegyzőség, körjegyzőség	13	35 000
50 000—100 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	26	25 000
20 000—50 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	42	20 000
10 000—20 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	77	13 000
5 000—10 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	142	8 000
1 000—5 000 fő	jegyzőség, körjegyzőség	1 308	5 000
1 000 főnél kevesebb	jegyzőség, körjegyzőség	624	3 000
8. Felvételi költségek, 2001.			
Összeírási munkadíj			
lakás, üdülő, intézet	összeírás körébe tartozó cím	5 000 000	80
személy	összeírt személy	12 000 000	160
Felülvizsgálati munkadíj			
lakás, üdülő, intézet	összeírás körébe tartozó cím	5 000 000	20
személy	összeírt személy	12 000 000	40
Összeírási tartalék	összeírási munkadíj 1%-a		
9. Népszámlálási felelős, előadó adatfelvétellel kapcsolatos munkadíja, 2001. ³			
Fővárosi kerület, megyei jogú város			
20 000 főnél népesebb	felelős, előadó	90	120 000
10 000—20 000 fő	felelős, előadó	74	100 000
5 000—10 000 fő	felelős, előadó	152	85 000
1 000—5 000 fő	felelős, előadó	284	70 000
1 000 főnél kevesebb	felelős	1 308	60 000
Közigazgatási hivatal	felelős	624	30 000
		20	120 000

³ A megjelölt díjtétel a személyenkénti díjtételek átlaga.

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter 15/2000. (V. 31.) EüM rendelete

az egészségügyi menedzser szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

A szakképzésről szóló, 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

Az egészségügyi menedzser szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit az e rendelet *mellékletében* foglaltak szerint határozom meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Dr. Gógl Árpád s. k.,
egészségügyi miniszter

Melléklet a 15/2000. (V. 31.) EüM rendelethez

JEGYZÉK

az állam által elismert — az egészségügyi ágazathoz tartozó — szakképesítésekhez emelkedő sorszám szerint kiadott szakmai és vizsgakövetelményekről

Sorszám	OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Bevezetésének kezdő napja	Alkalmazásának utolsó napja	Vizsga szervezője	Szakképesítés központi programjának engedélyszáma	Megjegyzés
73.	54 5012 05	Egészségügyi menedzser	A rendelet hatálybalépésének időpontja	Visszavonásig	Egészségügyi szakképző intézmények, Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet		

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. Szakképesítés azonosító száma: 54 5012 05
2. Szakképesítés megnevezése: Egészségügyi menedzser
3. Szakképzés formája: iskolarendszeren kívüli

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	Megnevezése
2230	Egészségügyi menedzser

2. A szakképesítéssel betölthető további és rokon munkakörök, foglalkozások

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	Megnevezése
—	—

3. A munkaterület rövid jellemző leírása

Az egészségügyi ellátást nyújtó intézmények osztályain és részlegein ápolási, gondozási, rehabilitációs, asszisztens, szakasszisztens tevékenységgel kapcsolatos vezetési, szervezési feladatokat lát el.

III. A szakképesítés szakmai követelményei

1. A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok:

- vezetési, szervezési, tervezési feladatok ellátása,
- a munkavégzés megfelelő minőségének a biztosítása,
- a szakterületére vonatkozó jogi, etikai, szakmai normák betartatása, érvényesítése,
- a humán erőforrások hatékony felhasználása és koordinálása,
- a szolgáltatást igénybevevők érdekeinek támogatása,
- az általa vezetett terület képviselése,
- kapcsolatot tartó és közvetítő szerep betöltése az eljárási folyamat szereplői között,
- a biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése.

2. Követelmények

Menedzsernek lenni témakörben

A hallgató legyen képes:

- ismerni és meghatározni a menedzsment fogalmát és szintjét,
- bemutatni a menedzser szerepeit és szerepproblémáit,
- felvázolni a menedzsment irányzatait,
- ismerni a menedzserről alkotott felfogásokat,
- meghatározni a vezető feladatait,
- alkalmazni az időgazdálkodás alapelemeit,
- ismerni az irányítás és szabályozás eszközeit,
- tervezni munkakört.

Általános és alkalmazott pszichológia témakörben

A hallgató legyen képes:

- felsorolni a pszichológia szakterületeit, legelterjedtebb nézőpontjait, módszereit,
- ismerni az érzékelés, észlelés folyamatait, a tudattal kapcsolatos fogalmakat,
- ismerni a tanulás különböző formáit, az emlékezés osztályozását és fejlesztési lehetőségeit,
- megnevezni alapvető motívumokat,
- ismerni az érzelmek főbb összetevőit és az érzelmi reakciók jellegzetességeit,
- megérteni az intelligencia természetét, valamint a biológiai és környezeti tényezők szerepét az intelligencia alakulásában,
- leírni a személyiség kialakulásának és fejlődésének folyamatát,
- elemezni a stressz szerepét a testi, lelki betegségek kialakulásában,
- alkalmazni az ápoláslélektani ismereteket,
- ismertetni a főbb pszichopatológiai megbetegedéseket,
- alkalmazni a mentális egészségvédelem megelőző technikáit,
- ismerni a munkaterhelés következményeit és a pályaválasztást befolyásoló tényezőket,
- alkalmazni a pályaelmény jellemzőit motivációs céllal,
- alkalmazni a vezetéslélektani ismereteket.

Humán erőforrás- menedzsment témakörben

A hallgató legyen képes:

- felismerni a dolgozók munkavégzéssel kapcsolatos szükségleteit,
- motiválni az irányítottakat személyre szólóan,
- kidolgozni vezetői munkakörében a beosztottak munkával kapcsolatos ösztönzési rendszerét,
- közreműködni a személyzet kiválasztásában,
- elősegíteni az új munkatársak beilleszkedését,
- felmérni és biztosítani a munkatársak képzési szükségleteit,
- elősegíteni és menedzselni munkatársai karrier tervezését,
- támogatni saját és munkatársai lelki egészségét.

Teljesítményértékelés témakörben

A hallgató legyen képes:

- megérteni és megfogalmazni a teljesítményértékelés lényegét, fontosságát,
- javaslatokat tenni a teljesítményértékelés kritériumaira,
- adatokat gyűjteni és szolgáltatni a teljesítményértékelő rendszer részére,
- beosztottjaival megértetni a fő teljesítményértékelési módszereket,
- a teljesítményértékelő rendszert saját működési területén menedzselni és munkatársaival az eredményeket értékelni,
- kiválasztani a beosztott munkatársak teljesítményértékelésének eszközeit, különös tekintettel attitűd skála, ellenőrző lista alkalmazása és az önértékelés módszerei.

Vezetésszociológia témakörben

A hallgató legyen képes:

- ismerni a vezetésszociológia történelmi állomásait,
- meghatározni a vezetés társadalmi jelentőségét,
- bemutatni az egészségügyi ellátási rendszer változásait,
- felvázolni az egészségügyi ellátáson belüli kapcsolatrendszereket,
- készíteni szociometriai mátrixot,
- ismerni és alkalmazni a szociológiai kutatás módszereit,
- meghatározni az egészségügyi marketing fogalmát,

Vezetői készségfejlesztés kommunikáció témakörben

A hallgató legyen képes:

- kontrollálni saját kommunikációs készségeit, képességeit,
- kommunikálni megfelelően verbális- és non-verbális szinten,
- alkalmazni a hatékony kommunikációs technikákat, különösen
  - = az aktív hallgatást,
  - = a visszatükrözést,
  - = felismerni a kommunikáció előremutató aspektusait,
  - = alkalmazni alapvető tárgyalástechnikai ismereteket,
  - = megfogalmazni írásban és szóban a hatékony vezetői technikákat,

- alkalmazni az értekezlet vezetési és prezentációs technikákat,
- kidolgozni konfliktuskezelési stratégiákat,
- különbséget tenni a vezetési stílusok között,
- betölteni a közvetítő, egyeztető szerepet,
- véleményt nyilvánítani és érdekeket érvényesíteni határozott módon,
- vezetni a beosztott munkáját teljesítmény motiváltan.

Egészségügyi intézmény és egészségügyi rendszer témakörben

A hallgató legyen képes:

- definiálni a demográfia és az epidemiológia alapfogalmait,
- megfogalmazni a hosszú távú nemzetközi és hazai demográfiai folyamatok lényegét,
- megérteni a nem és életkor, valamint a betegségek, halálozás előfordulási gyakorisága közötti összefüggéseket,
- megérteni a demográfiai és epidemiológiai korszakváltás jelenségét,
- tájékozódni az egészségi állapot mérésének fő módszerei között,
- felismerni az egészségi állapotra ható tényezőket és érteni azok főbb összefüggéseit.

A kórház mint szervezet témakörben

A hallgató legyen képes:

- bemutatni a szervezeti modelleket, az egészségügyben előforduló szervezeti struktúrákat,
- megérteni a szervezeti kultúrák szerepét,
- megfogalmazni munkaterületének missziós nyilatkozatát.

Tervezési és szervezési ismeretek témakörben

A hallgató legyen képes:

- alkalmazni a probléma analízis módszereit,
- alkalmazni a döntés-előkészítési technikákat,
- elemezni a döntések alternatíváinak következményeit és annak alapján dönteni,
- meghatározni, rangsorolni a feladatokat,
- tervezni és szervezni a munkafolyamatokat,
- elvégezni a munkaköri analízist,
- elkészíteni a munkaköri leírásokat,
- együttműködni az intézmény szervezeti és működési szabályzatának előkészítésében,
- menedzselni a változásokat,
- alkalmazni szakterülete standardjait és protokolljait.

Kontrolling témakörben

A hallgató legyen képes:

- ismerni a kontrolling lényegét,
- megérteni, értelmezni a gazdaság-, finanszírozás- és teljesítményfogalmakat, melyek a kontrolling rendszerben használatosak,
- átlátni intézménye kontrolling rendszerét,

- szolgáltatni információkat kompetencia szintjének megfelelően,
- közreműködni az éves tervezésben a szervezeti egység szintjén,
- értelmezni adatokat és azokat ismertetni munkatárjaival,
- konzultálni az intézmény kontrolling szakemberével érdemben,
- kidolgozni korrekciós intézkedési javaslatokat munkatárjaival együttműködve.

A minőségbiztosítás témakörben

A hallgató legyen képes:

- bemutatni a minőségbiztosítás elméleti alapjait,
- felvázolni a minőségbiztosítás folyamatát a szakmai standardok, protokollok, módszertani anyagok alapján,
- közvetíteni munkatársainak a minőségbiztosítás funkcióját,
- érteni és kezelni a népesség társadalmi differenciáltságából adódó következtetéseket, és azokat felhasználni szakmai döntéseikhez,
- felismerni a teljesítménymérés lehetséges módjait és alkalmazási lehetőségeit,
- alkalmazni a szakmai irányelveket munkakörében,
- adaptálni és működtetni kontrollingot saját szakterületének megfelelően,
- jellemezni a különböző akkreditációs rendszereket,
- közreműködni akkreditációt előkészítő szakmai anyagok kidolgozásában.

A jogi és etikai ismeretek témakörben

A hallgató legyen képes:

- felvázolni a jog forrásainak szintjeit,
- betartani és betartatni az egészségügyi ellátást érintő jogszabályokat,
- alkalmazni és betartatni a munkaviszonnyal kapcsolatos jogszabályokat,
- alkalmazni a helyi intézményi szabályozásokat,
- beépíteni az etikai normákat saját tevékenységébe.

Információs technikák, informatikai ismeretek témakörben

A hallgató legyen képes:

- kiválasztani tevékenységéhez szükséges információs forrásokat,
- kezelni az információhordozókat,
- felismerni az elégséges információt,
- megszerezni az információkat,
- kezelni információkat szakszerűen,
- feldolgozni, értékelni információt,
- továbbítani információkat kompetencia szintjének megfelelően.

Az egészségügyi erőforrások általános tendenciái témakörben

A hallgató legyen képes:

- megfogalmazni a nemzetközi finanszírozási trendek lényegét,
- meghatározni az egészségügyi erőforrások fogalmát,

— felsorolni, indokolni az egészségügyi költségrobbanás okait különösen a technológia változás, az eszközigény és az erőforrásigény összefüggéseit.

A gazdasági és finanszírozási alapismeretek témakörben

A hallgató legyen képes:

— definiálni a gazdaság alapfogalmait és érteni érvényesülésük, egészségügyi alkalmazásuk sajátosságait,

— felismerni az ár, a költség, a volumen összefüggéseit,

— megfogalmazni a gazdasági mérlegelési technikák lényegét,

— felvázolni a költségvetés alapjait,

— leírni a különböző gazdasági szintek teljesítménymérési módszereit,

— megérteni a különböző teljesítménymérési módok gazdasági konzekvenciáit,

— meghatározni az egészségügyi finanszírozás forrás-képzési módjait,

— felvázolni a biztosítási rendszerek fő funkcióit és változásait,

— meghatározni a lehetséges allokációs módszereket,

— megérteni a hazai egészségügyi finanszírozás működését.

3. A képzés eredményes befejezéséhez szükséges:

a) vizsgák teljesítése az alábbi témakörökből

Modul	Témakör
I.	1. Menedzsernek lenni 2. Általános és alkalmazott pszichológia 3. Humán erőforrás-menedzsment 4. Teljesítményértékelés
	5. Vezetés szociológia
II.	1. Szervezési stratégiák 2. A kórház mint szervezet 3. Egészségügyi intézmény és egészségügyi rendszer 4. Kontrolling 5. Minőségbiztosítás 6. Jogi ismeretek 7. Informatika
III.	Gazdálkodás

b) a szakmai követelményekben megfogalmazott gyakorlatok teljesítése és igazolása az alábbi területeken:

— gazdálkodási egységben 1 hét (40 óra),

— humánpolitikai területen 1 hét (40 óra),

— intézményvezető mellett 1 hét (40 óra),

— osztály-, részlegvezető mellett 1 hét (40 óra).

IV. Szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára jelentkezés feltételei

a) Iskolai végzettség: középiskolai végzettség.

b) Szakmai előképzettség:

— középfokú vagy felsőfokú egészségügyi szakképesítés.

c) 4 év szakmai gyakorlat a szakterületének megfelelő munkakörben.

d) A szakképzést folytató intézmény által kiállított, a képzés eredményes befejezését igazoló okirat bemutatása (melynek formai kellekeit a III. 3 pont tartalmazza).

2. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga a teljes szakmai ismeretanyagot átfogja, egyes részei alól felmentés a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló, többször módosított 10/1993. (XII. 30.) MüM rendelet alapján adható.

3. A szakmai vizsga részei

— Gyakorlati vizsga.

— Írásbeli vizsga.

— Szóbeli vizsga.

Szakmai gyakorlati vizsga

Beadott szakdolgozat megvédéséből áll.

A szakdolgozat fő témakörei:

— Szervezetelméletek, vagy

— Humán erőforrás-menedzsment, vagy

— Minőségbiztosítás.

A vizsgázó a szakdolgozat konkrét kiválasztott témakörét a szóbeli vizsga előtt három hónappal jelzi az oktatást szervező intézmény felé.

Az elkészített szakdolgozat leadási határideje a szóbeli vizsgát megelőző egy hónap.

Szakmai elméleti vizsga

A szakmai elméleti vizsga írásbeli, szóbeli vizsgarészből áll.

Tantárgyai:

— Humán erőforrás

— Szervezés

— Gazdálkodás

Írásbeli vizsga:

A vizsgázók az Egészségügyi Minisztérium által központilag kiadott összetett feladatlapot oldanak meg a III. 2. pontban meghatározott követelmények alapján.

A feladatlap kérdései a képzés teljes ismeretanyagát átfogják.

A feladatlap megoldására 180 perc áll a vizsgázók rendelkezésére.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga tételsorát az egészségügyi miniszter határozza meg.

A vizsga tantárgyai, témakörei

Humán erőforrás

- menedzser tevékenységek és feladatok,
- vezetési stílusok és szerepek,
- a vezetés és irányítás pszichológiai aspektusai,
- az erőforrás menedzsment története, formái és stratégiája,
- konfliktuskezelés,
- teljesítményértékelés.

Szervezés

- az egészségügyi intézményrendszer felépítése (szervezet),
- munkafolyamatok szervezése az egészségügyben,
- kontrolling,
- minőségbiztosítás alapjai,
- egészségügyi törvény,
- munkajog,
- információáramlás az egészségügyi ellátásban.

Gazdálkodás

- gazdálkodás az egészségügyi ellátásban,
- finanszírozás az egészségügyi ellátásban,
- az intézmények finanszírozása,
- költségvetés.

A vizsgázók teljesítményének értékelése

Szakmai gyakorlati vizsga.

A szakmai gyakorlati vizsga osztályzatát a szakdolgozatra adott érdemjegy és a szakdolgozat megvédésére kapott érdemjegy alapján kell kialakítani.

A szakdolgozat értékelésének szempontjai

- az írásbeli munka a vizsgázó saját megfigyelésére és elemzésére épüljön,
- a vizsgázó szakmai megállapításainak, következtetéseinek legyen gyakorlatot fejlesztő értéke,
- a szakdolgozat terjedelme minimum 10 oldal legyen,
- tükrözze a vizsgázó szakirodalmi jártasságát.

A szakmai elmélet osztályzatát az írásbeli és a szóbeli vizsgarészen kapott érdemjegyek alapján átlagszámítással kell meghatározni. Törtérték esetén a szóbeli vizsga eredménye felé kell kerekíteni.

V. Egyéb tudnivalók

A vizsgázó az eredményes szakmai vizsga után egészségügyi menedzser szakképesítést kap, amit a vizsgázó nevére kiállított „bizonyítvány” tanúsít.

A egészségügyi miniszter a szakképzésről szóló, többször módosított 1993. évi LXXVI. törvény 2. § (1) bekezdésében felsorolt szakképzési intézményeken túl a szakmai vizsga megszervezésére az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézetet jogosítja fel.

A honvédelmi miniszter 12/2000. (V. 31.) HM rendelete

az árvízvédelem során kifejtett tevékenység elismeréseként szolgálati jel alapításáról

A Magyar Köztársaság kiktüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvény 7. §-ának (2) bekezdésében, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 342. §-a (2) bekezdésének j) pontjában, valamint a hadköteles katonák szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIV. törvény 86. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A rendelet hatálya a Honvédelmi Minisztérium (a továbbiakban: HM), a HM hivatalai és háttérintézményei, a katonai felsőoktatási intézmények és a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint a Magyar Honvédség katonai szervezetei tényleges katonai, közalkalmazotti és köztisztviselői állományára (a továbbiakban együtt: állomány) terjed ki.

2. §

(1) Az árvíz elleni védekezésben kifejtett kimagasló helytállás elismeréseként

„Árvízvédelemért Szolgálati Jel”-et

(a továbbiakban: Szolgálati Jel) alapítok.

(2) A Szolgálati Jel 38 mm átmérőjű, ezüst színű érem, előlapján a Szolgálati Jel keresztje látható, közepén koszorúval. Az érem felső ívén az „Az árvízvédelmi tevékenység elismerésére” szövegrész található. A hátlapon lombbal díszített magyar címer látható, alatta hely az adományozás bevésendő évének számára. A szalag színe világoskék, szélein a háromszögek felváltva tartalmazzák a magyar nemzeti színeket.

3. §

(1) A Szolgálati Jel adományozására az árvízvédelmi tevékenység befejezését követően az állományilletékes parancsnok szolgálati úton felterjesztett javaslata alapján kerül sor.

(2) A Szolgálati Jelre jogosult az állomány tagja, ha legalább 10 napon keresztül közvetlenül vett részt az árvízvédelmi tevékenység ellátásában. A Szolgálati Jel az árvízvédelmi tevékenység irányításában résztvevők számára — eseti mérlegelés alapján — adományozható.

(3) Az állomány tagja, ha árvízvédelmi tevékenységben több alkalommal vett részt, a (2) bekezdés szerint többször is jogosult Szolgálati Jelre.

4. §

A Szolgálati Jellel oklevél jár. A Szolgálati Jel szalagsávját az évek után adományozott szolgálati jel legmagasabb fokozata előtt kell viselni.

5. §

(1) A Szolgálati Jelet ünnepélyes állománygyűlésen a honvédelmi miniszter, képviselőjében állami vezető vagy az állományilletékes parancsnok adja át.

(2) A Szolgálati Jel adományozásával kapcsolatos költségeket a Magyar Honvédség költségvetésében kell biztosítani.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

Dr. Szabó János s. k.,
honvédelmi miniszter

**A közlekedési, hírközlési
és vízügyi miniszter, a honvédelmi
miniszter és az egészségügyi miniszter
13/2000. (V. 31.) KHVM—HM—EüM
együttes rendelete**

**a légiközlekedési balesetek és a repülőesemények
szakmai vizsgálatának szabályairól**

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 74. §-ának c) pontjában kapott felhatalmazás alapján — a 15.—22. §-ok, a 34. § és a 41. § tekintetében a belügyminiszterrel egyetértésben — összhangban a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény függelékének kihirdetéséről szóló 20/1997. (X. 21.) KHVM rendelet mellékletében megjelölt 13. annexben foglaltakkal — a következőket rendeljük el:

ELSO RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A szakmai vizsgálat célja

1. §

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset és a repülőesemény okának, körülményeinek feltárása és a ha-

sonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

A rendelet hatálya

2. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed:

a) a Magyar Köztársaság területén vagy légterében (a továbbiakban: belföldön) magyar vagy külföldi,

b) a Magyar Köztársaság területén vagy légterén kívül (a továbbiakban: külföldön) magyar légi járművel, illetve légiközlekedési, valamint a légiközlekedéssel összefüggő tevékenységgel kapcsolatban bekövetkezett

légiközlekedési balesetre és repülőeseményre.

(2) A belföldön bekövetkezett külföldi légi járművet érintő, illetve a külföldön bekövetkezett, magyar légi járművet érintő légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálata tekintetében e rendelet szabályait annyiban kell alkalmazni, amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

*Magyar légi járművel külföldön bekövetkezett
légiközlekedési baleset és repülőesemény szakmai
vizsgálata*

3. §

(1) A külföldi kivizsgáló szervek által végzett vizsgálatban a magyar kivizsgáló szerv részt vehet, meghatalmazott képviselőt vagy tanácsadót küldhet ki. A részvételi szándékról, a meghatalmazott képviselő vagy a tanácsadó személyéről, várható érkezéséről a bejelentés vételét követően a lehető leghamarabban tájékoztatni kell a külföldi kivizsgáló szervet.

(2) A külföldi kivizsgáló szerv által végzett vizsgálatához a kivizsgáló szerv köteles a légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel kapcsolatos rendelkezésre álló összes információt továbbítani.

(3) A magyar légi járművel külföldön bekövetkezett légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel kapcsolatban, ha a légiközlekedési baleset vagy repülőesemény helyszíne szerint illetékes kivizsgáló szerv nem folytat vizsgálatot, jelen jogszabály szerint szakmai vizsgálatot kell indítani.

(4) Nemzetközi egyezmény, illetve megállapodás hiányában a magyar légi járművel külföldön bekövetkezett légiközlekedési baleset, repülőesemény vizsgálatára az illetékes kivizsgáló szerv felveszi a kapcsolatot az illetékes külföldi kivizsgáló szervekkel.

Kötelezettség a szakmai vizsgálatra

4. §

(1) A légiközlekedési balesetet és a repülőeseményt ki kell vizsgálni (a továbbiakban: szakmai vizsgálat).

(2) Polgári légiközlekedési baleset, repülőesemény szakmai vizsgálatát, a szakmai vizsgálat valamely részét a polgári kivizsgáló szerv [6. § (1) bek.] vezetője indokolt esetben nemzetközi egyezményeknek megfelelően egy másik államnak vagy a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezetnek (a továbbiakban: ICAO) átadhatja.

A szakmai vizsgálat státusza

5. §

A szakmai vizsgálat során az e rendeletben, valamint az ICAO DOC 6920 Légijármű Balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat kell alkalmazni.

Az eljáró szervek

6. §

(1) A polgári légijárművel bekövetkezett légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel kapcsolatos szakmai vizsgálat elvégzésére a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter által alapított szerv (a továbbiakban: polgári kivizsgáló szerv) illetékes. A polgári kivizsgáló szerv független a szakszolgálati engedély kiadásával, a légijármű légialkalmasság vizsgálatával, a bizonyítvány kiadásával, a légijármű gyártásával, üzemben tartásával, karbantartásával és javításával, a légiforgalmi irányítással, a repülőtér üzemben tartásával foglalkozó szervtől, illetve a légiközlekedési hatóságtól, továbbá bármely más természetes vagy jogi személytől, akinek/amelynek érdekei ellentétben állnak a polgári kivizsgáló szerv feladataival.

(2) Az állami légijárművel bekövetkezett légiközlekedési balesettel és repülőeseménnyel kapcsolatos szakmai vizsgálatok elvégzésére a honvédelmi miniszter által alapított szerv (a továbbiakban: állami kivizsgáló szerv) illetékes.

Az üzemeltetői vizsgálat

7. §

(1) A súlyosnak nem minősülő repülőesemény szakmai vizsgálatát a polgári kivizsgáló szerv és az állami kivizsgáló szerv (a továbbiakban: illetékes kivizsgáló szerv) a légijármű vagy repülőtér, üzemben tartójának, illetve a légiforgalmi szolgálat hatáskörébe utalhatja (a továbbiakban: üzemeltetői vizsgálat). Az illetékes kivizsgáló szerv által üzemeltetői vizsgálatot — a (4) bekezdésben foglaltak kivételével — annak címzettje köteles elvégezni.

(2) Az üzemeltetői vizsgálat során e rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni. Ebben az esetben külföldi meghatalmazott képviselők és megfigyelők nélkül végezhető a kivizsgálás, valamint a nemzetközi jelentések és zárójelentés külföldi államoknak, szervezeteknek történő megküldése nem szükséges.

(3) Az üzemeltetői vizsgálat bármely szakaszában az illetékes kivizsgáló szerv a szakmai vizsgálatot saját hatáskörébe vonhatja.

(4) A polgári légijármű üzemben tartójának, repülőtéri, légiforgalmi szolgálatoknak rendelkezniük kell a polgári kivizsgáló szerv által jóváhagyott repülőesemény vizsgálat szervezettel — vagy ha nem rendelkeznek, csatlakozniuk kell ilyen szervezethez —, amely elvégzi az üzemeltetői vizsgálatot.

(5) Az üzemeltetői vizsgálatot végző köteles folyamatosan tájékoztatni az illetékes kivizsgáló szervet, és részére a kivizsgálás zárójelentését soron kívül megküldeni.

(6) Az állami légijármű üzemben tartójának rendelkeznie kell az állami kivizsgáló szerv által jóváhagyott repülőesemény kivizsgáló szervezettel.

Közös eljárás

8. §

(1) A polgári és állami kivizsgáló szerv közös eljárásban vizsgálja ki azt a légiközlekedési balesetet, repülőeseményt, amelyben a polgári és az állami célú légiközlekedés együttesen érintettek.

(2) A közös eljárás lefolytatására a polgári és állami kivizsgáló szerv közös szakmai bizottságot hoz létre.

Jelentési kötelezettség

9. §

Ha a légijármű vagy a repülőtér üzemben tartója, a légiforgalmi szolgálat — amennyiben egészségi állapota nem akadályozza — a légijármű személyzete légiközlekedési balesetet, repülőeseményt észlel, köteles azt haladéktalanul jelenteni az illetékes kivizsgáló szervnek.

Baleseti ügyeleti szolgálatok

Az illetékes kivizsgáló szerv baleseti ügyeleti szolgálata

10. §

(1) Az illetékes kivizsgáló szerv 24 órás folyamatos baleseti ügyeleti szolgálatot tart fenn a légiközlekedési baleset

tekről és repüléseményekről szóló bejelentések vételére, a szükséges jelentések és intézkedések megtételére, valamint a szakmai bizottság riasztására.

(2) Az illetékes kivizsgáló szerv baleseti ügyeleti szolgálatának működésével összefüggő követelményeket a kivizsgáló szerv vezetője állapítja meg.

(3) Az illetékes kivizsgáló szerv a bejelentéseket az általa — továbbá az AIP-ben (Lt. 72. §) — közzétett címen és telefonszámon fogadja.

(4) A légiközlekedési balesetről, repüléseményről szóló bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a légiközlekedési baleset, illetve repülésemény helyét és időpontját (helyi időszámításban),

b) a légijármű típusát, a légijármű felség- és lajstromjelét, illetve azonosító jelét,

c) a légijármű parancsnokának (az ejtőernyős ugrónak), valamint az üzemben tartójának nevét és székhelyének címét,

d) a repülési, illetőleg az ejtőernyős feladatot és a repülési útvonalat, valamint az indulási és a célrepülőtérrel,

e) a személyzet és a fedélzeten tartózkodó utasok vagy más személyek számát, nevét, a rakomány jellegét (különös tekintettel a veszélyes áruk megnevezésére),

f) a személyi sérüléseket, a légijárművön és a harmadik személy tulajdonában keletkezett károk mértékét,

g) a légiközlekedési baleset, illetve a repülésemény lefolyását és feltételezett okát,

h) a bejelentés idejéig meghozott intézkedéseket.

Az a)–h) pontokban felsorolt adatok valamelyikének hiánya nem mentesít az azonnali bejelentési kötelezettség alól. A hiányzó adatokat a későbbiekben haladéktalanul pótolni kell.

(5) Az illetékes kivizsgáló szerv baleseti ügyeleti szolgálata a tudomására jutott légiközlekedési balesettel vagy repüléseménnyel kapcsolatban — helyszínen már megtett intézkedések figyelembevételével, amennyiben ez szükséges — kezdeményezi a helyszín biztosítását.

(6) Az illetékes kivizsgáló szerv baleseti ügyeleti szolgálatának rendelkeznie kell a szakmai bizottság és a helyszíni szemléhez szükséges felszerelés szállítására alkalmas helyszínelő gépjárművel, a személyi és csoport munkához szükséges korszerű eszközökkel és felszerelésekkel.

Üzembentartói baleseti szolgálat

11. §

(1) A légiközlekedési balesetek és repülésemények haladéktalan bejelentése és a szükséges intézkedések meghozatala érdekében minden magyar légijármű üzemben tartójának, a repülőtér üzemben tartójának és a légiforgalmi szolgálatnak belső jelentési rendet kell kidolgoznia és üzembentartói baleseti ügyeleti szolgálatot kell fenntarta-

nia, vagy csatlakoznia kell olyan szervezethez, amely a légiközlekedési hatóság, illetve a katonai légügyi hatóság jóváhagyásával e feladatokat átvállalja.

(2) Az üzembentartói baleseti ügyeleti szolgálatot mindaddig fenn kell tartani, amíg:

a) a légiközlekedési, a légiközlekedéssel összefüggő tevékenységet végző állományába, tulajdonába tartozó légijármű a levegőben tartózkodik, illetőleg azok leszállásáról (ejtőernyősök földet éréséről) minden kétséget kizáró információk rendelkezésre állnak,

b) a repülőtér üzemben van és aktív forgalmat bonyolít le,

c) a légiforgalmi szolgálatok működnek,

d) az üzemben tartó részéről szükségessé váló halaszt-hatatlan intézkedések a mentés és megsegítés érdekében megtörténnek.

(3) Az üzembentartói baleseti ügyeleti szolgálat ellátása érdekében:

a) ki kell jelölni az ügyeletet adó személyzetet;

b) meg kell határozni az állandó szolgálati helyiséget, és azt fel kell szerelni:

ba) a 13. § (3) bekezdésében előírt nyilvántartási okmányokkal,

bb) a Magyar Köztársaság hatályos légiközlekedési jogszabályaival,

bc) jelen rendelet egy példányával,

bd) az üzembentartói baleseti ügyeleti szolgálat feladatainak leírásával,

be) a szakmai vizsgálatot lefolytató szakmai bizottság munkájába bevonható személyek névsorával és értesítési címével (telefonszámával), továbbá az illetékes kivizsgáló szerv, a hatóságok és más intézkedésre, döntésre jogosultak értesítési címével és telefonszámával,

bf) a nyilvános távbeszélő hálózathoz csatlakozó közvetlen távbeszélő vonallal és megfelelő hírközlő és technikai eszközökkel.

12. §

A légijármű üzemben tartója, a repülőtér üzemben tartója és a légiforgalmi szolgálatot ellátók kötelesek a légiközlekedési balesetek következményeinek megelőzésére a légiközlekedési hatósággal vagy a katonai légügyi hatósággal egyeztetett intézkedési tervet kell készíteni annak érdekében, hogy a veszélyhelyzetbe kerülő légijárművekkel kapcsolatban vagy a bekövetkezett légiközlekedési baleset, repülésemény esetén a személyek élete, testi épsége megóvása, valamint a katasztrófa felszámolása érdekében szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtehessek.

13. §

(1) Az üzembentartói baleseti ügyeleti szolgálat feladatait és ellátásának rendjét a szolgálatot fenntartó szerv

vezetője az illetékes kivizsgáló szerv által jóváhagyott belső utasításban rögzíti.

(2) Az üzembentartói baleseti szolgálatot adó szolgálati személy a légiközlekedési balesetről, illetve a repülőeseményről szóló bejelentés vételekor köteles meggyőződni arról, hogy a helyszín biztosítása megtörtént-e, illetőleg erről a helyszínen történt-e intézkedés.

(3) Minden üzemben tartó baleseti ügyeletének nyilvántartást kell vezetnie a beérkezett bejelentések vételéről. A nyilvántartásban a 10. § (4) bekezdésben megjelölt jelentésre kötelezett adatokat kell rögzíteni.

Repülésbiztonsági szolgálat

14. §

(1) A légiközlekedés biztonságának fokozása érdekében a légi járműveket, repülőtereket üzemben tartó, illetve légi forgalmi szolgálatot ellátó repülési szerv köteles — a szerv vezetőjének közvetlen alárendeltségében, az illetékes kivizsgáló szerv szakmai felügyelete alatt működő — repülésbiztonsági szolgálatot fenntartani, vagy — az állami célú légiközlekedés kivételével — csatlakoznia kell olyan polgári szervezethez, amely az illetékes kivizsgáló szerv jóváhagyásával ezt a feladatot átvállalja.

(2) A repülésbiztonsági szolgálat fő feladata:

- a) a légiközlekedés szabályai betartásának ellenőrzése az üzemben tartó hatáskörében,
- b) a légiközlekedési hatósági határozatok saját hatáskörben való végrehajtásának ellenőrzése,
- c) az üzemben tartó repülésbiztonsági helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése, elemzése, értékelése,
- d) a légiközlekedési balesetek és repülőesemények tapasztalatai alapján megelőző intézkedések kezdeményezése.
- e) kapcsolattartás az illetékes szervekkel.

(3) A repülésbiztonsági szolgálat negyedéves és éves jelentést készít, melyet az illetékes kivizsgáló szervnek kell megküldenie a tárgyidőszakot követő 30 napon belül. Ennek elmulasztása esetén az üzembentartási engedélyt a légiközlekedési hatóság és a katonai légügyi hatóság az illetékes kivizsgáló szerv tájékoztatása alapján a jelentés beérkezéséig, illetve véglegesen visszavonhatja.

(4) A jelentésnek a tárgyidőszakra vonatkozó beérkezett és nyilvántartásba vett bejelentéseket és a repülési mutatókat kell tartalmaznia, amelyek tartalmi és formai követelményeit az illetékes kivizsgáló szerv szabályozza.

(5) A repülésbiztonsági szolgálat tagjait az e rendelet 32. §-ában megjelölt intézményekben megszerzett repülésbiztonsági végzettséggel, illetve képesítéssel rendelkező személyek közül kell kijelölni.

MÁSODIK RÉSZ

A SZAKMAI VIZSGÁLAT LEFOLYTATÁSA

Helyszínbiztosítás

15. §

(1) A légiközlekedési baleset, repülőesemény helyszínének (a nyomoknak, illetve, roncsoknak) a változatlanul hagyásáról, a köztulajdon és magántulajdon védelméről, valamint a kívülálló személyek távoltartásáról mindaddig gondoskodni kell, amíg a szakmai vizsgálat vezetője ez alól felmentést nem ad. A helyszín eredeti állapotban való megőrzésétől csak akkor lehet eltekinteni, ha azt a személyek életének, testi épségének védelme, valamint a katasztrófa helyzet felszámolásához nélkülözhetetlen azonnali intézkedések indokolják; ilyen esetekben is csak a mentéshez szükséges változtatásokat szabad végrehajtani.

(2) A helyszín őrzéséről és változatlanul hagyásáról légi közlekedési baleset esetében — határterületen az illetékes határőrségi szervekkel együttműködésben — a rendőrhatalóság; repülőesemény esetében a légi jármű parancsnoka, akadályoztatása esetén a személyzet, illetve az üzemben tartója gondoskodik. A helyszín biztosítására illetékes szervek helyszínre érkezéséig ezt a feladatot a repülőeseménnyel érintett terület tulajdonosa (kezelője, használója), ha ebben sérülése nem akadályozza, a légi jármű parancsnoka vagy személyzete, illetve a repülőtéren szolgálatot vezetője látja el. Ha a helyszín katonai létesítmény területe, annak őrzéséről és változatlanul hagyásáról az illetékes katonai szervezet gondoskodik. A helyszín őrzésének időtartamát a szakmai vizsgálat vezetőjének az illetékes rendőri, katonai — határterületeken az illetékes határőrizeti — szervekkel egyeztetni kell.

(3) A lajstromozó állam, üzemben tartó állam kérése esetén biztosítani kell, hogy az adott állam meghatalmazott képviselőjének ellenőrzéséig a légi jármű, annak tartalma és minden más bizonyíték maradjon érintetlenül.

(4) A gyártó állam vagy tervező állam kérése esetén biztosítani kell, hogy az adott állam meghatalmazott képviselőjének ellenőrzéséig a légi jármű maradjon érintetlenül.

(5) A (3) és a (4) bekezdésekben foglaltakat a kivizsgálással összeegyeztethető módon, az (1) bekezdésnek megfelelően kell teljesíteni.

(6) A helyszín változatlanul hagyása és a nyomok, valamint roncsok megőrzése érdekében:

- a) távol kell tartani az illetékteleneket,
- b) gondoskodni kell arról, hogy a légi jármű, a légi jármű berendezései, vezérlő szervei, rakomány — vagy ezek roncsai, illetőleg roncsainak részei — szakmai biztonság megőrzéséig változatlan állapotban maradjanak,
- c) a mentés és a tűzoltás során a légi jármű és részeinek vagy roncsainak indokolatlan megváltoztatását el kell kerülni,

d) ha az időjárás alakulása (eső, hó) ezt indokolja és az eset jellege (roncsok szét nem szórtsága) ezt lehetővé teszi, akkor a szakmai bizottság megérkezéséig a légijárművet, illetve roncsait és a nyomaikat — ha az megváltoztatásuk nélkül lehetséges — alkalmas anyaggal (pl. műanyag fóliával) kell lefedni,

e) ha a személyzet mentése már a helyi rendőrhatalóság — határterületen az illetékes határőrségi szerv — vagy a szakmai bizottság helyszínre érkezése előtt megtörtént és a helyszínen a (2) bekezdésében megjelölt cselekvőképes személy van jelen, akkor fel kell jegyeznie, hogy a mentés során a helyszín milyen megváltoztatására (pl. roncsok helyzetének megváltoztatása, biztonsági övek elvágása, személyi mentőeszközöknek a sérült személlyel együtt való elszállítása stb.) került sor, és a feljegyzéseket — helyszínre érkezése után — a szakmai bizottságnak át kell adnia,

f) légiközlekedési baleset, repülőesemény bekövetkezőkor az üzemben tartó, illetőleg a repülőtéren, légiforgalmi szolgálatok vezetője köteles a légijárműre és annak személyzetére, valamint a repülésre, a szolgálatok működésére vonatkozó okmányokat illetékességi körben összegyűjteni és elismervény ellenében a szakmai bizottság rendelkezésére bocsátani.

16. §

(1) A helyszínen talált nyomok rögzítését a helyszíni szemlét végző szakmai bizottság végzi. Légiközlekedési baleset esetében a nyomok rögzítését az illetékes rendőrhatalósági szervekkel egyeztetni kell.

(2) A helyszín biztosításának megszüntetéséről a szakmai bizottság vezetője és az esemény vizsgálatában részt vevő hatóságok vezetői közösen döntenek.

(3) Halálos légiközlekedési baleset bekövetkezése esetén a holttestek azonosítása, igazságügyi orvos szakértői vizsgálata, illetve kiadása érdekében a rendőrség képviselője a szakmai vizsgálat vezetőjével egyetértésben intézkedik.

17. §

(1) A helyszínen a szakmai bizottság helyszíni szemlét köteles lefolytatni, melyről helyszíni jegyzőkönyvet kell felvenni. A helyszíni jegyzőkönyvet az illetékes kivizsgáló szerv vezetőjének haladéktalanul meg kell küldeni tájékoztatás céljából. Üzembentartói vizsgálat esetén a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet az illetékes kivizsgáló szerv vezetőjének is meg kell küldeni. A helyszíni jegyzőkönyv tartalmazza a helyszín vázlatát, leírását, a helyszínről készített fénykép- és videofelvételeket, továbbá az egyéb begyűjtött anyagok listáját. A helyszíni szemle részletes szabályait az illetékes kivizsgáló szerv által kibocsátott kézikönyv állapítja meg.

(2) A helyszíni szemle résztvevőit a nemzetközi előírásoknak megfelelő védőruházattal, védőoltásokkal és az azonosítást megkönnyítő jelzéssel, valamint a helyszíni szemle lefolytatásához nélkülözhetetlen megfelelő technikai felszereléssel kell ellátni, melyek beszerzéséről és pótlásáról az illetékes kivizsgáló szerv állományába tartozó személyek esetében az illetékes kivizsgáló szerv, egyéb személyek esetében a delegáló szerv köteles gondoskodni.

Légijármű adatrögzítők

18. §

(1) A légijárművek adatrögzítő berendezések és ezen berendezések által rögzített adatok, információk visszanyerését, kiolvasását, kezelését csak erre kiképzett és feljogosított személy végezheti.

(2) A szakmai bizottságnak gondoskodnia kell a légijármű adatrögzítők információinak visszanyeréséről, ezen információk hatékony felhasználásáról a szakmai vizsgálat során. Amennyiben az illetékes kivizsgáló szerv nem rendelkezik megfelelő létesítménnyel és eszközzel a légijármű adatrögzítők információinak visszanyeréséhez, akkor egy másik állam által rendelkezésre bocsátott létesítményt kell használni

- a) az információ visszanyerő létesítmény adottságaira,
- b) az információ visszanyerés időszerűségére,
- c) az információ visszanyerő létesítmény helyére tekintettel.

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

19. §

Halálos légiközlekedési baleset során a légijármű fedélzetén lévő, halálos sérülést szenvedett hajózó személyzet és utasok igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatát az ICAO DOC 8984 Polgári Repülőorvosi Kézikönyv — és az ICAO DOC 6920 Légijármű Balesetek Kivizsgálási Kézikönyv — útmutatása alapján kell végezni. Az igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatról készült jegyzőkönyvet és valamennyi ezzel összefüggő információt a szakmai bizottság rendelkezésére kell bocsátani.

A roncsok őrzése

20. §

(1) Ha a légijárműnek, a roncsainak, a tartozékainak további vizsgálata szükséges, az üzemben tartó, ennek hiányában a tulajdonos a szakmai vizsgálat vezetőjének döntése alapján az általa megjelölt bázisra szállításáról és további őrzéséről gondoskodik. Az őrzés megszüntetéséről a

szakmai bizottság vezetője és az esemény vizsgálatában részt vevő hatóságok vezetői közösen döntenek.

(2) Az üzemen tartónak, ennek hiányában a légi jármű tulajdonosának a roncsok és tartozékai elszállításakor és megőrzésekor úgy kell eljárnia, hogy azok további sérülést vagy elváltozást ne szenvedjenek.

A bizonyítékok megőrzése

21. §

(1) Az illetékes kivizsgáló szerv a rendelkezésére álló bizonyítékokat erre alkalmasan berendezett, elkülönített és az illetéktelenek számára hozzáférhetetlen helyen őrzi meg. A megőrzés részletes szabályait az illetékes kivizsgáló szerv vezetője belső utasításban szabályozza. A megőrzés folyamán gondoskodni kell a bizonyítékok azonosíthatóságáról és megváltoztathatatlanságáról.

(2) A légi járművet, az általa szállított vagy ahhoz tartozó bármely dolgot — amelyre a kivizsgálásban már nincs szükség — külföldi légi jármű esetében a lajstromozó állam vagy az üzemeltető állam által kijelölt szerv vagy személy részére, magyar légi jármű esetében a tulajdonosnak, illetve az üzemen tartónak vissza kell adni.

Az ingóságok megőrzése

22. §

(1) A légiközlekedési baleset vagy a repülőesemény helyszínén talált ingóságok jegyzékbe vételéről az illetékes hatóság intézkedik; azokat a jogszabályban meghatározott ideig őrzi.

(2) Az állami légi járművel bekövetkezett légiközlekedési baleset vagy repülőesemény esetén a személyzet és az utasok tulajdonának, továbbá a speciális eszközöknek és tartozékoknak, valamint a légi jármű rakományának begyűjtése, nyilvántartásba vétele és elszállítása iránt az állami kivizsgáló szerv szakmai bizottságának vezetője intézkedik.

A szakmai bizottság létrehozása

23. §

(1) Az illetékes kivizsgáló szerv vezetője a légiközlekedési baleset, illetve repülőesemény vizsgálatára szakmai bizottságot alakít és küld ki.

(2) Nem súlyos repülőesemény vizsgálata esetén, ha az eset jellege megengedi, elegendő megfelelő képzettséggel rendelkező szakmai kivizsgáló kijelölése, nem szükséges szakmai bizottság felállítása. Ebben az esetben a szakmai

kivizsgáló rendelkezik — az eset vonatkozásában — a szakmai bizottság és szakmai bizottság vezetőjének jogaival és kötelezettségeivel.

(3) A szakmai bizottságot az e rendelet 32. §-ban megjelölt végzettséggel és képesítéssel rendelkező szakemberek közül kell kijelölni.

(4) A szakmai bizottság tagokból és vezetőből (elnök) áll. A szakmai bizottság esetenként kiegészülhet — az e rendelet 27—30. §-aiban meghatározott jogkörrel — meghatalmazott képviselőkkel, tanácsadókkal és külföldi szakértőkkel.

(5) A szakmai bizottság esetenként szakértőt vehet igénybe.

(6) A belföldi légi járművel bekövetkezett légiközlekedési baleset, repülőesemény belföldi szakmai vizsgálata során az üzemen tartó, ennek hiányában a tulajdonos, továbbá a gyártó, javító, illetve karbantartó képviselőjének részvételét a szakmai bizottságban tanácsadóként lehetővé kell tenni.

(7) A szakmai bizottságba nem jelölhető ki olyan személy, akitől a légiközlekedési baleset, a repülőesemény körülményeinek tárgyilagos megítélése nem várható el, akivel szemben összeférhetlenség merül fel, továbbá aki a légiközlekedési balesetet, illetve a repülőeseményt megelőzően a légi jármű utolsó légialkalmassági felülvizsgálatát, illetőleg az érintett szakszemélyzet utolsó szakmai minősítését végezte.

Szakmai bizottság vezetője

24. §

A szakmai bizottság vezetője az illetékes kiküldő kivizsgáló szerv meghatalmazott képviselője, a szakmai vizsgálat egyszemélyi felelős vezetője. Feladata különösen:

a) a szakmai vizsgálat érdekében:

aa) a helyszín biztosításának összehangolása és a helyszíni szemle elvégzése,

ab) a légiközlekedési balesetben, illetve repülőeseményben érintett személyek tekintetében a helyszíni, majd az intézeti orvosszakértői, a laboratóriumi, szükség esetén igazságügyi orvosszakértői vizsgálatok elvégztetése,

ac) a rendőrhatalósági, valamint az orvosszakértői vizsgálatok során keletkezett, a szakmai vizsgálatához szükséges iratoknak és bizonyítékoknak a szakmai bizottság részére kellő időben való beszerzése,

ad) a szakmai bizottsági tagok feladatainak és tevékenységének összehangolása,

ae) kapcsolattartás más hatóságokkal és szervekkel,

af) az illetékes kivizsgáló szerv vezetőjének a szakmai vizsgálatról folyamatos tájékoztatása (a légiközlekedési baleset, repülőesemény bejelentésétől számított 12, 24 és 48 órán belül, ez idő eltelté után hetente);

b) a tényállás tisztázása céljából:

ba) az érintett személyek légiközlekedési balesettel, illetve repülőeseménnyel összefüggő tevékenységének vizsgálata,

bb) személyek meghallgatása, arról jegyzőkönyv készítése,

bc) külső szakértő közreműködésének igénybevétele,

bd) a légiközlekedési balesettel, illetve a repülőeseménnyel összefüggő iratok, okmányok vizsgálata, másolatok, kivonatok készítése, valamint szükség esetén azok lefoglalása;

c) a szakmai vizsgálat alapján zárójelentés-tervezet, zárójelentés előterjesztése az illetékes kivizsgáló szerv vezetőjének;

d) a repülés biztonságát veszélyeztető okok és körülmények megszüntetése érdekében javaslat tétele a szakszemélyzet egészségének megőrzésére foglalkozás-egészségügyi rendszabályokkal, valamint a légijármű és a repülést szolgáló berendezések üzemben tartásával, a repülőter használatával kapcsolatos, valamint minden egyéb szükséges intézkedés megtételére (a továbbiakban: biztonsági ajánlás), amely nem tartalmazhat kijelentést a vétkességre vagy a felelősségre vonatkozóan.

Szakmai bizottsági tagok

25. §

(1) A szakmai bizottság tagja a munkáját a szakmai bizottság vezetőjének irányítása alatt végzi.

(2) A szakmai vizsgálatban részt vevő személy az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhat el.

Meghatalmazott képviselők és tanácsadók

Meghatalmazott képviselők és tanácsadók részvétele külföldi szakmai vizsgálatban

26. §

(1) Magyar lajstromban levő vagy magyar üzemben tartásban levő légijárművel bekövetkezett légiközlekedési baleset, súlyos repülőesemény külföldi szakmai vizsgálatához a polgári kivizsgáló szerv által kijelölt meghatalmazott képviselő segítségével az üzemben tartó javaslatára a polgári kivizsgáló szerv egy vagy több tanácsadót nevez ki. Ha a polgári kivizsgáló szerv nem jelöl ki meghatalmazott képviselőt, akkor a külföldi szakmai bizottság felkérésére az üzemben tartó részt vehet a szakmai vizsgálatban. A tanácsadó olyan mértékig vehet részt a szakmai vizsgálatban, amely a meghatalmazott képviselő részvételének hatékonyá tételéhez szükséges.

(2) Magyar lajstromban vagy magyar üzemben tartásban levő, illetve magyar gyártású vagy tervezésű 2250 kg maximális felszálló tömeget meghaladó légijárművel külföldön bekövetkezett légiközlekedési baleset, súlyos repülőesemény szakmai vizsgálatához — ha a külföldi kivizsgáló állam kéri — a polgári kivizsgáló szerv köteles meghatalmazott képviselőt küldeni.

(3) Amennyiben külföldön külföldi légijárművel történt légiközlekedési balesetben, repülőeseményben magyar állampolgár meghal, vagy súlyos sérülést szenved, az illetékes kivizsgáló szerv a külföldi szakmai vizsgálatához szakértőt delegálhat.

Meghatalmazott képviselők és tanácsadók részvétele belföldi szakmai vizsgálatban

27. §

(1) A lajstromozó állam, az üzemben tartó állam, a gyártó állam és a tervező állam kivizsgáló szerve belföldi vizsgálatához meghatalmazott képviselőt delegálhat.

(2) A lajstromozó állam és az üzemben tartó állam kivizsgáló szerve belföldi vizsgálatához az üzemben tartó által ajánlott egy vagy több tanácsadót nevezhet ki a meghatalmazott képviselő segítségével. Amennyiben a fenti államok nem jelölik ki meghatalmazott képviselőjüket, az üzemben tartó képviselőjét a szakmai bizottság elnöke meghívhatja a szakmai bizottságba tanácsadónak.

(3) Bármely állam, amely kérésre információkat, eszközöket, szakértőket biztosít a szakmai vizsgálatához, jogosult a belföldi vizsgálatához meghatalmazott képviselőt delegálni.

A meghatalmazott képviselők jogköre

28. §

(1) A meghatalmazott képviselő a szakmai bizottság vezetőjének felügyelete alatt a szakmai vizsgálat minden vonatkozásában jogosult:

a) a légiközlekedési baleset, súlyos repülőesemény helyszínének megtekintésére,

b) a roncs megvizsgálására,

c) az érdemi információval rendelkező személy által adott információkhoz való hozzáférésre, továbbá kikérdezéséhez témakör ajánlására,

d) minden bizonyítékhoz teljes hozzáférésre,

e) minden kapcsolatos dokumentumból másolatra,

f) adatrögzítők kiolvasásában való részvétellel,

g) a nem a helyszínen végzett vizsgálatokban (pl. részegységek vizsgálatában, műszaki tájékoztatók, tesztelések és szimulációkban) való részvétellel,

h) a kivizsgálás előre haladásáról tartott, az elemzéseket, a megállapításokat, az okokat és a biztonsági ajánlásokat vizsgáló értekezleten való részvételre,

i) a kivizsgálás különböző elemeire vonatkozó előterjesztés megtételére.

(2) A lajstromozó államán, az üzemben tartó államán, a gyártó államán és a tervező államán kívül más államok részvétele korlátozható a 27. § (3) bekezdésében megjelölt kérdéskörökre.

(3) Az információk összegyűjtését és rögzítését nem szükséges késleltetni azzal, hogy egy meghatalmazott képviselő érkezését bevárják.

Meghatalmazott képviselő és tanácsadó kötelezettségei

29. §

A meghatalmazott képviselő és tanácsadó:

a) minden vonatkozó és rendelkezésre álló információt köteles a szakmai bizottság rendelkezésére bocsátani,

b) a szakmai bizottság vezetőjének hozzájárulása nélkül a szakmai vizsgálat előrehaladtáról és feltátráról információt nem adhat.

Légiközlekedési balesetben elhunyt vagy súlyosan sérült polgárok államainak részvétele a szakmai vizsgálatban

30. §

Lehetővé kell tenni, hogy a légiközlekedési balesetben elhunyt személy állama szakértőt delegálhasson a szakmai bizottságba. A szakértő küldését a szakmai vizsgálat vezetője részére indokolni kell. A szakértő jogosult:

a) a légiközlekedési baleset helyszínének felkeresésére,

b) a vonatkozó ténybeli információkhoz való hozzáférésre,

c) az áldozatok azonosításában való részvételre,

d) a szakértőt küldő állam polgárainak kikérdezésében való segédkezésre,

e) a zárójelentés egy példányának kézhezvételére.

A szakmai bizottság jogai a szakmai vizsgálat során

31. §

(1) A szakmai bizottság az eljárása során a szakmai vizsgálat céljainak ésszerű határidőn belül történő elérése érdekében az általa szükségesnek tartott vizsgálatokat elvégzi, az intézkedéseket megteszi. Jogosult többek között arra, hogy

a) szabadon megvizsgálja a légiközlekedési baleset vagy repülőesemény helyszínét, a légi járművet, annak tartozé-

kait, illetve roncsait — amelynek érdekében azonnali és teljes hozzáférést lehetővé kell tenni az itt említettekhez — továbbá, hogy az érintettek telephelyére és létesítményeinek területére belépjen és ott szakmai vizsgálatot tartson;

b) biztosítsa a bizonyítékok azonnali nyilvántartásba vételét, valamint a törmelékek, illetve alkotórészek irányított elszállítását vizsgálat vagy elemzés céljára;

c) azonnal rendelkezésére bocsássák a repülési adatrögzítő tartalmát és bármilyen egyéb felvételt, továbbá részt vehet az adatrögzítők kiolvasásában,

d) rendelkezésére bocsássák az áldozatok testének vizsgálatából, illetve az áldozatok testéből vett mintákon végzett tesztekkel szembe fordított eredményeket;

e) azonnal rendelkezésére bocsássák a légi jármű üzemben tartásában részt vett személyek igazságügyi orvosszakértői, illetve az elvégzett ellenőrző orvosi vizsgálatok és beavatkozások, a vett mintákon elvégzett tesztek eredményeit;

f) az érdemi információval rendelkező személyeket meghallgasson;

g) rendelkezésére bocsássanak minden lényeges információt és feljegyzést, amely a légi jármű tulajdonosának, üzemben tartójának, gyártójának, a repülőter üzemben tartójának, légiforgalmi szolgálatnak vagy a légiközlekedési hatóságnak a birtokában van.

(2) A szakmai bizottság tagjai jogosultságukat az illetékes kivizsgáló szerv vezetője által hitelesített, arcképes igazolvánnyal, illetve megbízólevéllel igazolják.

A szakmai bizottság tagjainak végzettsége és képzése

32. §

(1) A szakmai bizottság vezetőjének és a szakmai bizottság tagjainak rendelkezniük kell az alábbi végzettséggel és képesítéssel:

a) felsőfokú szakirányú végzettséggel,

b) kivizsgáló szervnél vagy polgári, illetve katonai repülő szakoktatási intézményben elvégzett légiközlekedési balesetkivizsgáló tanfolyam elvégzését igazoló irattal.

(2) A szakmai bizottság tagjai esetében (a vezető kivételével) felsőfokú végzettség hiányában elfogadható középfokú szakirányú végzettség, az (1) bekezdés b) pont szerinti képesítés és az adott szakterületen 5 éves szakmai gyakorlat.

(3) A szakmai bizottság tagjaiként számításba vett személyeknek a légiközlekedési baleset, illetve repülőesemény vizsgálatára irányuló képzéséről, a képességek és jártasságok szinten tartásáról az illetékes kivizsgáló szervek és az üzemben tartók kötelesek gondoskodni.

(4) A szakmai bizottság tagjaiként számításba vehető szakembereket az illetékes kivizsgáló szerv veszi nyilvántartásba és a légiközlekedési balesetek, repülőesemények kivizsgálására irányuló különleges szakképzésüket — munkaadójukkal egyetértésben — kezdeményezik.

A szakmai vizsgálat során érintettek kötelezettségei

33. §

(1) A szakmai vizsgálat során az érintettek (a szakszolgálati engedély kiadásával, a légijármű légialkalmasság vizsgálatával, a bizonyítvány kiadásával, a légijármű gyártásával, üzemben tartásával, karbantartásával és javításával, a légiforgalmi irányítással, a repülőtér üzemben tartásával foglalkozó szervek; a légiközlekedési hatóság és a katonai légügyi hatóság, a szakszemélyzet stb.) kötelesek a szakmai bizottsággal együttműködni, a szakmai bizottság vezetője által kijelölt részfeladatokat (szaktevékenységet) ellátni, és a tényállás tisztázása érdekében hozott rendelkezéseit végrehajtani.

(2) Az üzemben tartó (képviselője) köteles a szakmai bizottság vezetője által részére kijelölt részfeladatokat (szaktevékenységet) ellátni, és a tényállás tisztázása érdekében kialakított rendelkezéseit végrehajtani. Ennek érdekében az üzemben tartó olyan személlyel köteles képviseltetni magát, aki a tényállás felderítése érdekében adatok szolgáltatásához, intézkedésekhez hatáskörrel és az adott esettel kapcsolatban szakértelemmel rendelkezik. Az üzemben tartó köteles a szakmai bizottság elnöke által meghatározott szakértői véleményeket beszerezni, kísérleteket, próbákat saját költségére elvégezni vagy elvégeztetni az arra jogosított hatóság által elfogadott intézetben.

A szakmai vizsgálat

34. §

(1) A szakmai vizsgálatot haladéktalanul meg kell kezdeni, és a lehető legrövidebb időn belül le kell folytatni.

(2) A szakmai vizsgálatot jelen rendelet keretei között a nemzetközi szerződések előírásai és az ICAO kézikönyvekben lévő részletes követelmények és szabályok figyelembevételével kell lefolytatni. A szakmai vizsgálatokhoz szükséges módszertani kézikönyvek kiadásáról az illetékes miniszterek gondoskodnak.

(3) Ha a légiközlekedési balesettel vagy a repüléseménnyel kapcsolatban államigazgatási, szabálysértési, büntetőeljárás indult, a szakmai vizsgálatot ezektől az eljárásoktól függetlenül le kell folytatni. Az eljárás során szükségessé váló együttműködést biztosítani kell, különös tekintettel a szakmai bizottságot a szakmai vizsgálat során megillető jogokra.

(4) Ha egyazon légiközlekedési balesetben, illetőleg repüléseményben több légijármű vagy ejtőernyős ugró érintett közvetlenül, akkor azt egy esetnek kell tekinteni. Az esetet annak a légijárműnek vagy ejtőernyős ugrónak a helyzete alapján kell minősíteni, amely (aki) a leg súlyosabb következményeket szenvedte el.

Azonnali megelőző intézkedések

35. §

(1) A szakmai bizottság vezetője, amennyiben megítélése szerint a repülésbiztonság megköveteli, azonnali megelőző intézkedéseket javasol a légiközlekedési hatóságnak vagy a katonai légügyi hatóságnak.

(2) A légiközlekedési hatóság vagy a katonai légügyi hatóság a szakmai bizottság vezetője által javasolt azonnali megelőző intézkedéseket végrehajtja, kivéve, ha azokkal nem ért egyet. Utóbbi esetben a hatóságot külön indokolási kötelezettség terheli.

Zárójelentés-tervezet

36. §

(1) A szakmai bizottság vezetője a szakmai vizsgálat alapján elkészíti a zárójelentés tervezetét, illetve ennek részeként — ha szükséges — kidolgozza a biztonsági ajánlásokat és benyújtja az illetékes kivizsgáló szerv vezetőjének.

(2) A zárójelentés-tervezet tartalmi és formai követelményeit az e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

(3) A zárójelentés-tervezetet a szakmai bizottság tagjai írják alá. Esetleges véleményeltérés esetén az aláírást e tény megjelölésével kell eszközölni, és az eltérő véleményt záradékként kell a zárójelentés-tervezethez csatolni.

(4) A zárójelentés-tervezetet a polgári kivizsgáló szerv vezetője megküldi:

a) a repülésbiztonsági szolgálatnak [13. § (1) bek.], a légiközlekedési balesetben, illetve repüléseményben érintett szakszemélyzetnek,

b) a biztonsági ajánlások címzettjeinek,

c) a szakmai vizsgálatban részt vett államok baleset-kivizsgáló szerveinek

amelyre azok a kézhezvételtől számított 60 napon belül észrevételt tehetnek.

(5) Amennyiben a szakmai vizsgálatban részt vett államok kivizsgáló szervei észrevételt tettek, a zárójelentés-tervezetet át kell dolgozni. Ha az észrevételeket nem veszik figyelembe, azokat mellékletként csatolni kell a zárójelentés tervezethez a figyelmen kívül hagyás indokolásával együtt.

(6) Az illetékes kivizsgáló szerv vezetője felülvizsgálja a zárójelentés-tervezetet, amelynek során ellenőrzi, hogy a szakmai vizsgálatot az előírásoknak megfelelően folytatták-e le, szakmailag megalapozott-e, minden lényeges és felderíthető körülményt, okot tartalmaz-e valamint megfelelőek-e a biztonsági ajánlások. A felülvizsgálat során az illetékes kivizsgáló szerv vezetője a (4) bekezdésben említett észrevételeket is figyelembe veheti.

(7) Amennyiben a szakmai vizsgálatban más állam képviselői részt vesznek, a zárójelentést az ICAO valamelyik hivatalos nyelvén kell megküldeni az érintett államok kivizsgáló szerveinek.

A szakmai vizsgálat kiegészítése

37. §

Amennyiben az illetékes kivizsgáló szerv vezetőjének megítélése szerint a zárójelentés-tervezet a 36. § (2) bekezdése alapján nem megfelelő, a szakmai bizottság vezetőjét a szakmai vizsgálat kiegészítésére, illetve a biztonsági ajánlások átdolgozására utasítja. Abban az esetben, ha a szakmai bizottság vezetője a kivizsgáló szerv vezetője, a zárójelentés-tervezet kiegészítését, illetve a biztonsági ajánlások átdolgozását maga végzi el, ésszerű határidőn belül.

Zárójelentés

38. §

(1) A 36. § (2) bekezdésnek megfelelő zárójelentés-tervezetet az illetékes kivizsgáló szerv vezetője aláírja (zárójelentés) és nyilvánosságra hozza. Az állami kivizsgáló szerv vezetője a zárójelentés nyilvánosságra hozataláról a titokvédelmi rendelkezések figyelembevételével dönt, kivéve a polgári és állami kivizsgáló szerv közös eljárását.

(2) A légiközlekedési balesetről, repülőeseményről szóló zárójelentés nem tartalmazhatja az érintett személyek személyes adatait.

(3) A zárójelentést meg kell küldeni:

- a) a szakmai vizsgálatot kezdeményező állam balesetkivizsgáló szervének,
- b) a lajstromozó állam balesetkivizsgáló szervének,
- c) az üzemben tartó állam balesetkivizsgáló szervének,
- d) a tervező állam balesetkivizsgáló szervének,
- e) a gyártó állam balesetkivizsgáló szervének,
- f) a légiközlekedési hatóságnak vagy a katonai légügyi hatóságnak,
- g) a légiközlekedési balesetben, illetve repülőeseményben érintett szakszemélyzetnek,
- h) a biztonsági ajánlások címzettjeinek,
- i) a szakmai vizsgálatban részt vett államok balesetkivizsgáló szerveinek,
- j) azon szervezeteknek, akiknek annak eredményei biztonsági szempontból valószínűleg hasznosak lehetnek,
- k) a nemzetközi szerződésekben meghatározott szervezeteknek.

(4) A zárójelentést a lehető legrövidebb időn belül kell közzétenni, lehetőleg a légiközlekedési balesettől számított 12 hónapon belül.

(5) 5700 kg legnagyobb felszálló tömeget meghaladó légitársasági légiközlekedési baleset szakmai vizsgálat lezárására hozott zárójelentés egy példányát meg kell küldeni az ICAO-nak.

(6) Külföldi szakmai vizsgálat során a kivizsgáló állam hozzájárulása nélkül a zárójelentés, a szakmai vizsgálat során keletkezett dokumentumok és a jelentés-tervezetek nem hozhatók nyilvánosságra.

Biztonsági ajánlások

39. §

Az illetékes légiközlekedési hatóság intézkedik a zárójelentésben megfogalmazott biztonsági ajánlások végrehajtása iránt, kivéve, ha azokkal nem ért egyet. Utóbbi esetben a légiközlekedési hatóságot külön indokolási kötelezettség terheli a polgári kivizsgáló szerv felé.

Új szakmai vizsgálat

40. §

Ha a szakmai vizsgálat lezárását követően az illetékes kivizsgáló szervnek olyan új tények vagy bizonyítékok jutnak tudomására, amelyek a légiközlekedési baleset vagy repülőesemény bekövetkezése körülményeinek vagy okának alapvetően új megítélését teszik szükségessé, az illetékes kivizsgáló szerv vezetője az eset újbóli kivizsgálását rendeli el.

Hozzáférés a szakmai vizsgálat anyagaihoz

41. §

(1) Az e rendelet 1. §-ában meghatározott célokra kívül nem lehet más célokra felhasználni az alábbi feljegyzéseket:

- a) az illetékes kivizsgáló szerv által a szakmai vizsgálat folyamán személyektől beszerzett minden nyilatkozatot,
- b) a légitársaság üzemben tartásával érintett személyek közötti kommunikációkat,
- c) a repülőeseményben, légiközlekedési balesetben érintett személyekkel kapcsolatos egészségügyi vagy magánjellegű információkat,
- d) a pilótakabin hangrögzítő felvételeit vagy az ilyen felvételekről készült átiratokat,
- e) az információelemzésben kifejtett véleményeket, beleértve a légitársaság adatrögzítő információkat is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti feljegyzéseket csak akkor lehet a zárójelentés mellékleteibe foglalni, ha azok a baleset vagy az esemény elemzéséhez tartoznak. A feljegyzések csak anonim módon csatolhatók a zárójelentéshez és kizárólag azok a részek csatolhatók, amelyek közvetlenül az elemzéshez kapcsolódnak.

A szakmai vizsgálat költségei

42. §

A szakmai vizsgálatokkal kapcsolatos költségek viseléséről külön jogszabály rendelkezik.

Légiközlekedés védelméért felelős hatóságok tájékoztatása

43. §

Ha a szakmai vizsgálat kapcsán felmerül annak gyanúja, hogy az esemény során légiközlekedés védelme elleni jogellenes cselekmény történt, a szakmai bizottság köteles intézkedni az érintett államok légiközlekedés jogellenes cselekmények elleni védelméért felelős hatóságainak az értesítéséről.

Összesített jelentés

44. §

(1) A polgári kivizsgáló szerv a polgári légiközlekedési balesetekről és repülőeseményekről, valamint a biztonsági ajánlások végrehajtásáról félévente összesített — a megelőzést célzó javaslatokat is tartalmazó — elemző jelentést készít, amelyet közzétesz, továbbá megküld a légiközlekedési hatóságnak.

(2) A légiközlekedési hatóság intézkedik az összesített jelentésben megfogalmazott megelőzést célzó javaslatok végrehajtása érdekében, kivéve, ha azokkal nem ért egyet. Utóbbi esetben a légiközlekedési hatóságot indokolási kötelezettség terheli a polgári kivizsgáló szerv felé.

HARMADIK RÉSZ**A BELFÖLDÖN BEKÖVETKEZETT
LÉGIKÖZLEKEDÉSI BALESETEKKEL, SÚLYOS
REPÜLŐESEMÉNYEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ
NEMZETKÖZI KÖTELEZETTSÉGEK***Értesítés*

45. §

(1) Légiközlekedési baleset és súlyos repülőesemény bekövetkeztekor a polgári kivizsgáló szerv a lehető legkisebb késedelemmel és a rendelkezésre álló legalkalmasabb és leggyorsabb módon köteles értesíteni a lajstromozó, az üzemben tartó, a tervező, a gyártó állam balesetkivizsgáló szervét. Ha a légiközlekedési balesetben, súlyos repülőeseményben érintett légi jármű legnagyobb felszálló tömege meghaladja a 2250 kg-ot, akkor az ICAO-t is értesíteni kell.

(2) Az értesítést az ICAO valamelyik hivatalos munkanyelvén kell megküldeni. Az értesítésnek az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a) légiközlekedési baleset esetén az ACCID, súlyos repülőesemény esetén az INCID azonosító rövidítés,
- b) a légi jármű gyártója, típusa, felség- és lajstromjele és szériaszáma,
- c) a légi jármű tulajdonosának, üzemben tartójának, és bérlőjének neve,
- d) a légi jármű parancsnokának neve,
- e) a légiközlekedési baleset vagy súlyos repülőesemény dátuma és időpontja (feltüntetve, hogy helyi vagy UTC idő),
- f) a légi jármű utolsó elindulási helye és tervezett leszállási helye,
- g) a légi járműnek valamilyen könnyen meghatározható földrajzi ponthoz vagy földrajzi szélességhez és hosszúsághoz viszonyított helyzete,
- h) a személyzet és az utasok, a fedélzeten tartózkodók közül elhunytak és súlyosan sérültek, egyéb halottak és súlyosan sérültek száma,
- i) a légiközlekedési baleset vagy a súlyos repülőesemény természete és a légi jármű rongálódásának mértéke,
- j) annak jelzése, hogy a Magyar Köztársaság milyen mértékig folytatja a kivizsgálást, vagy javasolja annak átruházását,
- k) a légiközlekedési baleset vagy súlyos repülőesemény területének fizikai jellemzői.

(3) Az értesítésnek az adott időpontban azonnal rendelkezésre álló információkat kell tartalmaznia. Az értesítés elküldése egyes információk hiánya miatt késedelmet nem szenvedhet. A hiányzó adatokat, az egyéb kapcsolódó információkat a későbbiek során pótolni kell.

(4) Az értesítéseket az ICAO DOC 8585 Légi jármű Üzemeltető Szervezete, Légügyi Hatóságok és Szolgálatok Jelzései című kiadványban közzétett címekre kell megküldeni.

Jelentések

46. §

(1) A polgári kivizsgáló szerv légiközlekedési balesetről vagy súlyos repülőeseményről az alábbi nemzetközi jelentéseket köteles adni:

- a) előzetes jelentést,
- b) adatjelentést a légiközlekedési balesetről vagy súlyos repülőeseményről,
- c) zárójelentést.

(2) Az előzetes jelentést és az adatjelentést a légiközlekedési balesetről vagy súlyos repülőeseményről az ICAO DOC 9156 Légiközlekedési Baleset/Repülőesemény Jelentési Kézikönyv szerint kell elkészíteni.

Előzetes jelentés

47. §

(1) 2250 kg legnagyobb felszálló tömeg alatt lévő polgári légi jármű esetén az alábbi államok kivizsgáló szerveinek kell megküldeni az előzetes jelentést:

- a) a lajstromozó államnak,
- b) az üzemben tartó államának,
- c) a tervező államának,
- d) a gyártó államának,
- e) minden államnak, amely az esettel kapcsolatban tájékoztatást, fontos eszközöket, vagy szakértőket adott.

(2) 2250 kg legnagyobb felszálló tömeget meghaladó polgári légi jármű esetében az alábbi államok kivizsgáló szerveinek kell megküldeni az előzetes jelentést:

- a) a lajstromozó államnak,
- b) az üzemben tartó államának,
- c) a tervező államának,
- d) a gyártó államának,
- e) minden államnak, amely az esettel kapcsolatban tájékoztatást, fontos eszközöket vagy szakértőket adott,
- f) az ICAO-nak kódolva is.

(3) Az előzetes jelentést az ICAO egyik hivatalos munkanyelvén a légiközlekedési baleset vagy súlyos repülőesemény napjától számított 30 napon belül légipostával kell megküldeni az érintetteknek.

Adatjelentés légiközlekedési balesetről és súlyos repülőeseményről

48. §

(1) 2250 kg legnagyobb felszálló tömeg felett lévő polgári légi jármű légiközlekedési baleset szakmai vizsgálat lezárása után a lehető legrövidebb időn belül az eseményről szóló adatjelentést meg kell küldeni az ICAO-nak.

(2) 5700 kg legnagyobb felszálló tömeg felett lévő polgári légi jármű súlyos repülőesemény szakmai vizsgálat lezárása után amilyen hamar csak lehetséges a gyakorlatban, az eseményről szóló adatjelentést, amennyiben az más államok számára lényeges ismereteket tár fel, meg kell küldeni az ICAO-nak.

(3) Kérés esetén a polgári kivizsgáló szerv megküldi más államok kivizsgáló szerveinek a légiközlekedési balesetről és súlyos repülőeseményről szóló adatjelentést.

49. §

(1) E rendelet 38. §-a alapján készített légiközlekedési baleset és súlyos repülőesemény zárójelentését az ICAO egyik hivatalos munkanyelvén, kérésre meg kell küldeni más állam kivizsgáló szervének is.

(2) Minden év február 1-jén és július 1-jén az ICAO-nak meg kell küldeni az előző fél évben a polgári kivizsgáló szerv által készített zárójelentések jegyzékét, amelyeket kérésre más államok kivizsgáló szerveinek küldött meg. A jelentésnek az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a) az érintett üzemben tartó neve,
- b) a légi jármű gyártója,
- c) az eset helyszíne és időpontja,
- d) az esemény fajtája,
- e) nyelv vagy nyelvek, amelyen a zárójelentés rendelkezésre áll.

Fogalommeghatározások

50. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *Légiközlekedési baleset (ACCIDENT)*: olyan, légi közlekedéssel, légi jármű üzemben tartásával — beleértve az ejtőernyős ugrást is — kapcsolatos, a repülés tartama alatt bekövetkezett esemény, amelyben:

- a) egy vagy több személy halálosan vagy súlyosan megsérült annak következtében, hogy
  - aa) a légi járművön tartózkodott,
  - ab) közvetlen kapcsolatba került a légi jármű bármelyik részével, beleértve azon részeket is, amelyek leváltak a légi járműről,

ac) a hajtómű gázáramába, illetve a légcsovar vagy forgószárny keltette légáramárába került,

kivéve, ha a sérülés természetes okok eredménye, vagy a személy saját maga okozta vagy más személyek okozták, vagy ha a sérülést olyan jogellenesen utazók szenvedték el, akik az utasok és személyzet számára rendszeren hozzáférhető területeken kívül rejtőzködtek; vagy

b) a légi jármű károsodást vagy szerkezeti hibát szenved, amely

ba) károsan befolyásolja a légi jármű szerkezeti szilárdságát, teljesítményét vagy repülési jellemzőit, és

bb) rendes körülmények között a károsodott alkotórész nagyjavítását vagy cseréjét igényelné,

bc) kivéve a hajtóműhiba vagy károsodás esetét, amikor a károsodás csak a hajtóműre, burkolatára vagy tartozékaira korlátozódik; illetve kivéve, ha a károsodás csak a légcsovarokra, forgószárnylapátokra, szárnyvégekre, antennákra, gumikra, áramvonalazó burkolatokra, vagy a légi jármű borításán történt kisebb horpadásokra vagy szűrt lyukakra korlátozódik;

c) a légi jármű eltűnt vagy teljesen megközelíthetetlen.

A légi jármű akkor nyilvánítható eltűntnek, ha a hivatalos keresést megszüntették és a légi jármű roncsait nem találták meg.

2. *Súlyos sérülés*: olyan sérülést jelent, amelyet egy személy légiközlekedési balesetben szenved el és amely

- a) több mint 48 órás kórházi kezelést igényel, amely a sérülés elszívásától számított hét napon belül kezdődik; vagy

b) csonttörést eredményez (kivéve az egyszerű ujj-, láb- ujj- vagy orrtörést); vagy

c) olyan sebesüléssel jár, amely súlyos vérzést, ideg-, izom- vagy inkárosodást okoz; vagy

d) bármely belső szerv sérülésével jár; vagy

e) másod- vagy harmadfokú égési sérülésekkel jár, vagy bármilyen, a test felületének több, mint 5%-át érintő égési sérülést okoz;

f) bizonyítottan fertőző anyagokkal vagy káros sugárzással való érintkezés következménye.

3. *Halálos sérülés*: olyan sérülést jelent, amelyet egy személy légiközlekedési balesetben szenved el, és amely a balesettől számított 30 napon belül a halálát okozza.

4. *Repülőesemény (INCIDENT)*: a repülés tartalma alatt a légi jármű üzemben tartásával kapcsolatos, légiközlekedési balesetnek nem minősülő esemény, amely az üzemben tartás biztonságát hátrányosan befolyásolja vagy befolyásolhatja.

5. *Súlyos repülőesemény (SERIOUS INCIDENT)*: az olyan körülmények között történt repülőesemények, amelyek arra mutatnak, hogy majdnem légiközlekedési baleset történt (súlyos repülőeseményre példákat az e rendelet 1. számú melléklete tartalmaz).

6. *Biztonsági ajánlás*: a szakmai vizsgálatot végző állam kivizsgáló szervének a vizsgálat során szerzett adatok alapján, a légiközlekedési balesetek és repülőesemények megelőzése céljából tett javaslata.

7. *Kivizsgáló szerv*: a légiközlekedési balesetek és repülőesemények szakmai vizsgálatára illetékes polgári, illetve állami szerv.

8. *Meghatalmazott képviselő*: Illetékes külföldi kivizsgáló szerv által képzettsége alapján arra a feladatra kijelölt személy, hogy egy másik állam által folytatott szakmai vizsgálatban részt vegyen.

9. *Ok*: légiközlekedési baleset vagy repülőesemény bekezdéséhez vezető tevékenység, mulasztás, esemény, körülmény vagy ezek kombinációja.

10. *Repülési adatrögzítő*: a légi jármű fedélzetére légiközlekedési baleset vagy repülőesemény kivizsgálásának megkönnyítése érdekében beszerelt bármilyen típusú adatrögzítő berendezés.

11. *Szakmai bizottság vezetője*: a szakmai vizsgálat megszervezésének, lefolytatásának és irányításának felelősségével képzettsége alapján megbízott személy.

12. *Szakmai vizsgálat*: légiközlekedési balesetek és repülőesemények megelőzése céljából folytatott eljárás, amely magába foglalja információk gyűjtését és elemzését, következtetések levonását, ideértve az ok vagy okok meghatározását, és ha szükséges, biztonsági ajánlások meghozatalát is.

13. *Tanácsadó*: valamely állam által képzettsége alapján az állam meghatalmazott képviselőjének a szakmai vizsgálatban történő segítésére kijelölt személy.

14. *Üzemben tartó*: azt a természetes személyt, szervezetest jelenti, aki az Lt. 71. §-ának 10. és 12. pontjában meghatározott légiközlekedési tevékenységet, illetve légiközlekedéssel összefüggő tevékenységet végez.

15. *Illetékes külföldi kivizsgáló szerv*: a légi járművet lajstromozó vagy nyilvántartó állam, valamint a légi jármű üzemben tartójának, továbbá gyártó államának kivizsgáló szerve, továbbá az ICAO.

16. *Repülés tartama ejtőernyős ugrás során*: ejtőernyős ugrás esetén akkor kezdődik, amikor ejtőernyős ugrás céljából a légi jármű fedélzetére lép, és addig tart, míg az ejtőernyőt összeszedéshez le nem veszi magáról.

Vegyes és záró rendelkezések

51. §

(1) Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba; ezzel egyidejűleg a légügyi hatósági feladatok ellátásáról szóló 13/1983. (VI. 30.) KPM rendelet 1. § (1) bekezdésének m) pontja, valamint a repülőbalesetek és a rendkívüli repülőesemények szakmai vizsgálatának szabályairól és rendjéről szóló 14/1984. (VIII. 1.) KM rendelet hatályát veszti.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16. napján aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban, az Európai Közösségek Tanácsának a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények kivizsgálását szolgáló alapelvek megállapításáról szóló 94/56/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Katona Kálmán s. k.,
közlekedési, hírközlési
és vízügyi miniszter

Dr. Szabó János s. k.,
honvédelmi miniszter

Dr. Gógl Árpád s. k.,
egészségügyi miniszter

1. számú melléklet
a 13/2000. (V. 31.) KHVM—HM—EüM
együttes rendelethez

Példák a súlyos repülőeseményre

Súlyos repülőeseménynek minősül különösen:

- veszélyes megközelítés, amikor elkerülő manőver vált szükségessé, vagy elkerülő manőver is helyénvaló lett volna az összeütközés vagy veszélyes helyzet elkerülésére;
- légi jármű kormányzott földnek ütközése (Controlled Flight Into Terrain, CFIT) következett be;

— megszakított felszállás lezárt vagy foglalt futópályán, vagy ilyen futópályáról az akadályokat alig elkerülve végrehajtott felszállás;

— leszállás, vagy leszállási kísérlet lezárt vagy foglalt futópályára;

— a légijármű messze alatta maradt a felszállás vagy kezdeti emelkedés során várható teljesítménynek;

— mindenféle tűz vagy füst az utaskabinban vagy a rakodótérben, vagy hajtóműtűz, még akkor is, ha a tüzet tűzoltó anyagokkal eloltották;

— bármilyen esemény, ami miatt a hajózó személyzetnek sürgősen oxigént kellett használnia;

— a légijármű szerkezeti hibája, vagy a hajtómű szétesése, ami nem számít balesetnek;

— a légijármű egy vagy több rendszerének többszörös meghibásodása, ami súlyosan befolyásolja a légijármű üzemeltetését;

— minden olyan eset, amikor a hajózó személyzet repülés közben cselekvőképtelenné vált;

— az üzemanyaggal kapcsolatos minden olyan állapot, amely miatt a pilótának kényszerhelyzetet kellene bejelentenie;

— felszállási vagy leszállási incidensek, például rövidre szállás, túlfutás vagy lefutás a pálya szélén;

— rendszerhiba, időjárási jelenségek, az engedélyezett repülési karakterisztikán kívülre kerülés, vagy egyéb esemény, ami nehézséget okozhatott volna a légijármű kormányzásában;

— egynél több rendszer meghibásodása egy redundáns szervezésű rendszerben, amely a repülés irányítása és a navigáció szempontjából kötelező.

2. számú melléklet

a 13/2000. (V. 31.) KHVM—HM—EüM

együttes rendelethez

A zárójelentés és a zárójelentés-tervezet részletes formai és tartalmi követelményei

(1) A zárójelentés egyes részeinek kitöltésére vonatkozó részletes utasítás az ICAO DOC 6920 Légijármű Balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben található.

(2) A zárójelentés fő részei:

Cím

1. Ténybeli információk
2. Elemzés
3. Következtetések
4. Biztonsági ajánlások
5. Függelék — Szükség szerint csatolandók

Megjegyzés: zárójelentés készítése során e forma alkalmazása biztosítja, hogy

a) a ténybeli információk, elemzések és következtetések megértéséhez szükséges minden tájékoztatást tartalmazzanak a megfelelő fejezetek;

b) ahol az „1 — Ténybeli információk” fejezet bármely pontjával kapcsolatos információ nem áll rendelkezésre, vagy az nincs összefüggésben a balesethez vezető körülményekkel, ott ilyen értelmű megjegyzés legyen beiktatva a megfelelő alcímek alatt.

(3) A zárójelentés az alább felsorolt esetekben kizárólag az esemény lefolyásával kapcsolatos, anonim módon, kivonatoltan tartalmazhatja:

a) a légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel érintett személyek jelentéseit és a tevékenységükre vonatkozó adatokat,

b) a meghallgatásokról készült jegyzőkönyveket,

c) a légijárműre, illetőleg az ejtőernyőre, valamint az időjárásra, az eset helyszínére és egyéb körülményekre, valamint az esettel kapcsolatban műszakilag rögzített adatokat,

d) a szakértői jelentéseket,

e) egyéb bejelentéseket.

A ZÁRÓJELENTÉS RÉSZEI

Cím

A zárójelentés az alábbiakat tartalmazó címmel kezdődik:

Az üzemben tartó neve; A légijármű gyártója, típusa, nemzetiségi és lajstromjele; A légiközlekedési baleset vagy repülőesemény helye és időpontja.

Áttekintés. A címet követően rövid áttekintés következik az alábbi információkra vonatkozóan:

a belföldi és külföldi hatóságok értesítése a légiközlekedési balesetről, repülőeseményről; a kivizsgáló szerv és meghatalmazott képviselőjének megnevezése; a kivizsgálás megszervezése; a jelentést kiadó kivizsgáló szerv neve és a kiadás időpontja.

Rövid összefoglalóval záródik, melyben a légiközlekedési balesethez, repülőeseményhez vezető okokat taglalják.

1. Ténybeli információk

1.1. A repülés lefolyása.

Rövid leíró jellegű ismertetés, amely az alábbiakról tájékoztat:

— Járatszám, az üzemelés fajtája, az utolsó indulási hely, az indulás ideje (helyi vagy UTC idő), tervezett leszállóhely.

— A repülés előkészítése, a repülés és a balesethez vezető események leírása, beleértve a repülési pálya fontos szakaszának rekonstruálását a szükségnek megfelelően.

— A légiközlekedési baleset, repülőesemény helye (földrajzi szélesség, hosszúság, tengerszint feletti magasság), ideje (helyi vagy UTC idő), nappal vagy éjjel.

1.2. Személyi sérülések.

Az alábbi táblázat kitöltése (számokkal).

Sérülések	Személyzet	Utások	Egyéb személyek
Halálos			
Súlyos			
Kisebb/semmilyen			

Megjegyzés: halálos sérülések közé kell számítani az összes halálesetet, amelyről megállapították, hogy az a légiközlekedési balesetben szenvedett sérülések közvetlen következménye. A súlyos sérülések meghatározását e rendelet fogalom meghatározások című 50. § (2) bekezdése tartalmazza.

1.3. A légi jármű rongálódása.

A légi járművet a légiközlekedési balesetben, repülőeseményben ért rongálódások rövid ismertetése (megsemmisült, jelentősen megrongálódott, kissé megrongálódott, nem sérült).

1.4. Egyéb kár.

Nem a légi jármű, hanem egyéb tárgyban keletkezett rongálódások rövid ismertetése.

1.5. A személyzet adatai.

a) A hajózó személyzet összes tagjára vonatkozó adatok név nélkül: életkor, a szakszolgálati engedély érvényessége, jogosítások, kötelező ellenőrzések, repülési tapasztalat (összesen és az adott típuson), és a munkaidőre vonatkozó megfelelő tájékoztatások.

b) A személyzet egyéb tagjainak képzésére és gyakorlatára vonatkozó rövid ismertető.

c) Az egyéb személyekre, mint például a légiforgalmi és a karbantartó szolgálat tagjaira stb. vonatkozó információk, amennyiben ezek a témához tartoznak.

1.6. A légi jármű adatai.

a) A légi jármű légi alkalmasságának és karbantartásának rövid ismertetése (amelyben a repülés előtti és alatti ismert hiányosságokat is fel kell sorolni, ha azoknak bármi kihatásuk lehetett a balesetre).

b) A teljesítmény rövid értékelése, ha ez lényeges, valamint annak ismertetése, hogy a tömeg és a tömegközéppont az előírt határokon belül volt-e a légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel kapcsolatos repülési szakasz folyamán. (Ha nem és, ha ennek bármilyen kihatása volt a légiközlekedési balesetre, repülőeseményre, akkor ezt részletesen kell ismertetni).

c) A használt tüzelőanyag fajtája.

1.7. Meteorológiai adatok.

a) Az időjárási körülmények rövid ismertetése, beleértve az előre jelzett és a tényleges körülményeket is, továbbá

azt, hogy a személyzet számára ezek a meteorológiai információk rendelkezésre álltak-e.

b) A természetes fényviszonyok a légiközlekedési baleset, repülőesemény időpontjában (napfény, holdfény, szürkület stb.).

1.8. Navigációs berendezések.

A rendelkezésre álló navigációs berendezések vonatkozó adatai, beleértve az olyan leszálló berendezéseket, mint például az ILS, MLS, NDB, PAR, VOR, az optikai földi segédberendezéseket stb. és az adott időpontban tapasztalt, hatékonyságukra vonatkozó információkat.

1.9. Összeköttetés.

A légiforgalmi mozgó és a légiforgalmi állandó helyű szolgálat összeköttetésére és ennek hatékonyságára vonatkozó információk.

1.10. Repülőtéri adatok.

A repülőtérre, létesítményeire és állapotukra, illetve ha a felszállás, vagy a leszállás nem a repülőtéren történt, akkor a felszállási vagy a leszállási területre vonatkozó témához tartozó információk.

1.11. Légi jármű adatrögzítők.

A légi jármű adatrögzítők telepítési helye a légi járműben, állapotuk a megtaláláskor és a belőlük nyert adatok.

1.12. A roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok.

Általános információk a légiközlekedési baleset, repülőesemény helyszínéről és a roncs szétszóródásáról; felderített anyaghibák vagy alkatrészhibák. A roncs különböző darabjainak helyére és állapotára vonatkozó részletekre rendszerint nincs szükség, csak akkor, ha ezzel a légi jármű becsapódás előtti széthullását szükséges jelezni. Vázlatok, térképek és fényképfelvételek ebben a részben helyezhetők el, vagy a Függelékhez csatolhatók.

1.13. Az orvosi és az igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatok adatai.

Az elvégzett vizsgálatok eredményeinek és az azokból rendelkezésre álló adatok rövid leírása.

Megjegyzés: a hajózó személyzet szakszolgálati engedélyével kapcsolatos egészségügyi adatokat az „1.5. A személyzet adatai” című részben kell közölni.

1.14. Tűz.

Ha tűz keletkezett, akkor az eset természetére, valamint az oltáshoz használt tűzoltó eszközökre és hatékonyságukra vonatkozó információk.

1.15. A túlélés lehetősége.

A kutatás, vészelhagyás és mentés rövid leírása, a személyzet és az utasok elhelyezkedése az elszenvedett sérülések viszonylatában, az olyan szerkezetek elégtelensége, mint például ülések és biztonsági övek felerősítései.

1.16. Próbák és kísérletek.

A próbák és kísérletek eredményeinek rövid ismertetése.

1.17. A szervek jellemzése.

A légi jármű üzemelését befolyásoló szervezetekkel és ezek vezetőségével összefüggő vonatkozó információk. E szervek közé tartozik például az üzemben tartó, a légi forgalmi szolgálatok, az útvonal-, a repülőtéri- és az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) és a hatóság. Az információk nem korlátozódnak a szervezeti felépítésre és funkciókra, hanem kiterjedhetnek az erőforrásokra, a gazdasági helyzetre, a vezetési irányelvekre és gyakorlatra, valamint az adott szervezethez vonatkozó egyéb információkra, amelyek a légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel összefüggésben állnak.

1.18. Kiegészítő adatok.

Az 1.1—1.17. pontokban nem szereplő, de a témához tartozó információk.

1.19. Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek.

Ha a kivizsgálás során hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszereket alkalmaztak, akkor röviden tüntetessék fel e módszerek alkalmazásának okát, utaljanak főbb jellemző vonásaikra, továbbá az 1.1—1.17. pontig terjedő alcímek alatt ismertessék az eredményeket.

2. Elemzés

Szükség szerint csak azokat az információkat elemezzék, amelyeket az „1. Ténybeli információk” szakaszban rögzítettek, és amelyek a következtetések és az ok(ok) meghatározásához tartoznak.

3. Következtetések

Sorolja fel a kivizsgálás során megállapított tényeket és okokat. Az okok listája foglalja magába mind a közvetlen, mind a mélyebb, rendszerben rejlő okokat is.

4. Biztonsági ajánlások

Ha alkalmazható, rövid nyilatkozat a légiközlekedési baleset, repülőesemény megelőzése érdekében tett bármely javaslatról, és ennek eredményeként megtett korrigáló lépésről.

5. Függelékek

A szükségnek megfelelően itt kell közölni minden egyéb, a jelentés megértése szempontjából szükségesnek tekinthető vonatkozó információt.

Az oktatási miniszter 9/2000. (V. 31.) OM rendelete

a 2000/2001. tanév rendjéről

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 94. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján — szakképzés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszterekkel egyetértésben — az alábbiakat rendelem el:

A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya — fenntartóra való tekintet nélkül — kiterjed

- a*) az általános iskolákra,
- b*) a szakmunkásképző iskolákra és szakiskolákra (a továbbiakban együtt: szakiskola),
- c*) a gimnáziumokra, a szakközépiskolákra [(a továbbiakban együtt: középiskola); a szakiskola és a középiskola együtt: középfokú iskola],
- d*) az alapfokú művészetoktatási intézményekre,
- e*) a gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményekre (a továbbiakban az *a*)—*e*) pont alattiak együtt: iskola),
- f*) a diákotthonokra és kollégiumokra [a továbbiakban kollégium, az *a*)—*f*) pont alattiak együtt: nevelési-oktatási intézmény],
- g*) a tanulóokra,
- h*) a pedagógusokra,
- i*) a nevelő és oktató munkát végző más szakemberekre és a nem pedagógus-munkakört betöltőkre,
- j*) a tanulók szüleinek, gyámjára (a továbbiakban együtt: szülő).

(2) E rendelet alkalmazásában gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény a fogyatékos típusának megfelelően létrehozott általános iskola, középiskola, szakiskola, kollégium, speciális szakiskola, munkára felkészítő iskola, illetve iskolai, kollégiumi tagozat, osztály, csoport.

A tanév, a szorgalmi idő (tanítási év)

2. §

(1) A 2000/2001. tanév kezdő napja 2000. augusztus 28., záró napja 2001. augusztus 31. Ha e rendelet másképp nem rendelkezik a szorgalmi idő (tanítási év) első napja, az első tanítási nap 2000. augusztus 28. (hétfő), a szorgalmi idő (tanítási év) utolsó napja, az utolsó tanítási nap 2001. június 15. (péntek).

(2) Az iskola utolsó, befejező évfolyamán az utolsó tanítási nap

a) középiskolákban — a b) pontban meghatározott kivétellel — 2001. május 11., a Belügyminisztérium fenntartásában lévő szakközépiskolákban 2001. május 25.,

b) kisebbségi nyelven oktató és a két tanítási nyelvű középiskolákban 2001. május 10.,

c) szakiskolákban 2001. május 11.,

d) szakiskolákban másfél éves képzésben tanulók részére 2001. január 19.

(3) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben és a felnőttoktatásban a szorgalmi idő első és utolsó napját — a tanítási év első és utolsó hetének keretében — az igazgató határozza meg.

(4) A szakközépiskola és a szakiskola a szakképzési évfolyamon a szorgalmi időt február első hetében is megkezdheti. A szorgalmi idő első és utolsó napját az iskola igazgatója határozza meg.

(5) Az iskola igazgatója határozza meg a szorgalmi idő első és utolsó napját, ha a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékos tanuló az évfolyam követelményeit egy szorgalmi időnél hosszabb idő alatt teljesíti.

(6) A tanév első feléve 2001. január 26-ig tart. Az iskolák 2001. február 2-ig értesítik a tanulókat, illetőleg a kiskorú tanulók szüleit az első félévben elért tanulmányi eredményekről. A (4)—(5) bekezdésben meghatározott esetben az első félév utolsó napját az igazgató állapítja meg. Az értesítést ettől a naptól számított hét napon belül kell megküldeni.

(7) Az első és második félév lezárását követő tizenöt napon belül az iskoláknak nevelőtestületi értekezleteken el kell végezni a pedagógiai munka elemzését, értékelését, hatékonyságának vizsgálatát. A nevelőtestületi értekezlet-ről készített jegyzőkönyvet meg kell küldeni az iskolaszéknek és a fenntartónak.

(8) Tanórai foglalkozás keretében történő megemlékezések napjai

a) iskolákban az aradi vértanúkról (október 6.),

b) középiskolákban és szakiskolákban a holokauszt áldozatainak emlékére (április 16.), valamint a kommunista diktatúrák áldozatainak emlékére (február 25.).

Tanítási szünet a szorgalmi időben, a tanítás nélküli munkanapok

3. §

A szorgalmi idő alatt a nevelőtestület, illetőleg a diákönkormányzat a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra öt munkanapot — tanítás nélküli munkanapként — használhat fel.

4. §

(1) Az őszi szünet napjai 2000. november 2-a és november 3-a. A szünet előtti utolsó tanítási nap október 31. (kedd), a szünet utáni első tanítási nap november 6. (hétfő).

(2) A téli szünet 2000. december 22-től 2001. január 2-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap december 21. (csütörtök), a szünet utáni első tanítási nap 2001. január 3. (szerda).

(3) A tavaszi szünet 2001. április 11-től április 17-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap április 10. (kedd), a szünet utáni első tanítási nap április 18. (szerda).

(4) Az iskola az (1)—(3) bekezdésben meghatározott szünetek mellett más időpontban is adhat a tanulóknak szünetet, illetőleg a szünetek kezdő és befejező napját módosíthatja, ha a — közoktatásról szóló törvény 52. §-ának (14) bekezdésében meghatározottak megtartásával — heti pihenőnapon tartott tanítási nappal ehhez a szükséges feltételeket megteremti.

A vizsgák rendje

5. §

(1) A gimnáziumi érettségi vizsgákat, a szakközépiskolai érettségi vizsgákat és szakmai (képesítő) vizsgákat, a szakközépiskolai technikus szakmai (képesítő) vizsgákat, a szakiskolai szakmai vizsgákat a *mellékletben* foglaltak szerint kell megtartani.

(2) A mezőgazdasági gazdaképzést folytató szakiskolákban, illetve speciális szakiskolákban, ha a tanulók az előírt gyakorlati feladatokat a munka jellege miatt (pl. aratás) a szorgalmi időben nem tudják teljesíteni, a szakmai vizsgát az októberi vizsgaidőszakban kell megszervezni.

(3) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben a szorgalmi idő utolsó három hetében lehet vizsgát szervezni. A vizsga időpontját az iskolaigazgató határozza meg.

(4) Az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó iskolarendszerű szakképzés írásbeli vizsgaidőpontjait a melléklet 4. és 7. pontja tartalmazza.

A tankötelesek beírása, a felvételi eljárás és a beiratkozás

Közös szabályok

6. §

(1) A szülő 2001. március 1-je és április 30-a között — a községi, városi, fővárosi kerületi, megyei jogú városi ön-

kormányzat által meghirdetett időpontban — köteles gyermekét a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes vagy a választott általános iskola első évfolyamára beíratni.

(2) Az iskola a tanköteles tanulók iskolai beíratására megállapított időpontot — a helyben szokásos módon — legalább harminc nappal korábban közzéteszi.

7. §

(1) Ha a felvétel a középiskolában a kilencedik évfolyamnál alacsonyabb évfolyamra történik, elsősorban tanulmányi eredmények alapján kell választani a jelentkezők közül. Ha ily módon nem dönthető el, hogy a jelentkezők közül ki felel meg az iskola által meghatározott tanulmányi feltételeknek, az iskola szóbeli meghallgatást szervezhet, melynek időtartama — jelentkezőnként — a húsz percet nem haladhatja meg, illetve figyelembe veheti a (2) bekezdés alapján szervezett vizsga eredményét. A meghallgatáson a szülő jelen lehet. E rendelkezéseket a művészeti szakmai vizsgára felkészítő szakiskolákban, szakközépiskolákban, illetőleg a felnőttoktatást ellátó iskolákban nem kell alkalmazni.

(2) Amennyiben a középiskola kilencedik évfolyamnál alacsonyabb évfolyamára történő jelentkezési kérelmek elbírálása — a jelentkezők magas száma miatt — az (1) bekezdésében foglaltak szerint nem oldható meg, az iskola a felvételi tájékoztatójában — a fenntartó egyetértésével — a felvételt, illetve a szóbeli vizsgán való meghallgatást egységes követelmények szerint szervezett írásbeli felvételi vizsgán való részvételhez kötheti. E bekezdés alkalmazásában a jelentkezők magas számának az tekinthető, ha az előző három év átlagában a jelentkezők létszáma háromszorosa volt a felvehető létszámának.

(3) A gimnáziumok 2000. november 15-ig, a fenntartói igazolás benyújtásával jelenthetik be az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (a továbbiakban: OKÉV) részére, ha írásbeli vizsgát kívánnak tartani. Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (a továbbiakban: OKÉV) az írásbeli felvételt szervező iskolák jegyzékét 2000. november 30-ig közzéteszi.

(4) Az írásbeli felvételi vizsgákat az iskolák 2001. február 7-én 14 órai kezdettel szervezik. Azok részére, akik ezen a vizsgán nem tudnak részt venni, február 14-én, 14 órakor szervezhető pótló írásbeli felvételi vizsga. Az írásbeli vizsgára a vizsgáztató gimnáziumban lehet közvetlenül jelentkezni 2000. december 15-ig. Az írásbeli felvételi vizsgákat az OKÉV által kidolgoztatott tételek felhasználásával kell szervezni. A dolgozatokat az OKÉV által megküldött javítókulcsok alapján kell kijavítani. Az írásbeli vizsgák eredményeiről a felvevő iskola február 19-éig tájékoztatja a vizsgázókat. A jelentkező kérelmére és költségére az iskola másolatot készít a dolgozatról, és azt a bélyegzőjével, valamint az igazgató vagy az általa kijelölt személy aláírásával

hitelesítve átadja a jelentkezőnek. Egyebekben az írásbeli vizsga lebonyolítására — beleértve a jogorvoslati rendet is — az érettségi vizsgaszabályzatról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendeletben foglaltakat kell alkalmazni.

(5) A közoktatásról szóló törvény 66. §-ának (2) bekezdése alapján kötelező felvételt biztosító iskola és a kijelölt iskola a tanköteles tanulót — felvételi eljárás nélkül — köteles felvenni.

8. §

(1) A középiskolába és a szakiskolába — a 7. § (3) bekezdésben meghatározott kivétellel — a 2001/2002. tanévre

- a) előzetes,
- b) általános,
- c) rendkívüli

felvételi eljárás keretében (a továbbiakban együtt: felvételi eljárás) vehetők fel a tanulók. Az iskolai felvételi eljárásban való részvétel nem köthető előzetes felvételi előkészítőn való részvételhez. Az iskola a felvételi eljárás keretében nem kérhet olyan ismeretekben való jártasságot, amelyeknek megszerzésére kizárólag a felvételi előkészítőn volt lehetőség.

(2) Ha az iskola a felvételi eljárás keretében felvételi vizsgát tart, a vizsgára történő jelentkezés módját, a vizsga követelményeit, a vizsga időpontját és helyét a vizsgázó teljesítményének értékelését, a felvételi tájékoztatójában 2000. október 31-ig köteles nyilvánosságra hozni. A felvételi tájékoztatóban valamennyi iskola közli OM azonosító számát és az általános tanterv alapján folyó oktatás, a tagozat, az emelt szintű oktatás, szakképzésben a szakirány (a továbbiakban együtt: tagozat) megnevezését és a tagozatot jelölő belső kódját. A felvételi tájékoztató adatait az iskolák 2000. november 15-ig megküldik a Felvételi Központnak, amely az adatokat összesíti és megküldi az általános iskoláknak. A felvételi vizsga iskolai megszervezésére — az iskolai döntés elleni jogorvoslat kivételével — egyebekben a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 26. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(3) A felvételre jelentkező jelentkezési lapját, ha a jelentkező általános iskolába jár, az iskola, ha nem jár általános iskolába, vagy tanulmányait külföldön végzi, a jelentkező (a továbbiakban: egyéni jelentkező) küldi meg a felvételt hirdető középfokú iskolának. A jelentkezési lapon a szülők munkahelyére, foglalkozására vonatkozó adatot nem lehet feltüntetni.

(4) A nagykorú cselekvőképes személy jelentkezési lapját a jelentkező írja alá. A kiskorú személy jelentkezési lapját mind a két szülő, ha a kiskorú gyámság alatt áll, a gyám, továbbá — ha a jelentkező a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen — a jelentkező írja alá. Nem kell a szülő aláírása, ha a szülői felügyeletet a bíróság megszüntette, korlátozta, szüneteltette, vagy ha a szülői felügyelet azért szünetel, mert a szülő cselekvő-

képtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, illetve ismeretlen helyen tartózkodik, vagy jogai gyakorlásában ténylegesen akadályozott. Azt, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség, a szülői felügyeletet gyakorló szülőnek kell igazolnia.

(5) Az iskola a tanuló jelentkezési lapját akkor is továbbítja, ha azt a külön élő szülő nem írta alá, abban az esetben, ha a gyermek továbbtanulásra való jelentkezéséről a bíróság döntött, vagy a szülők a bírósági eljárást nem indították meg.

(6) Az általános iskola a kiskorú tanuló szüleit 2000. október 1. napjáig a (4)—(5) bekezdésben foglaltakról írásban tájékoztatja.

(7) Az állami és önkormányzati feladatellátásban közreműködő iskolákban a felvételi eljárás költségei a szülőre, tanulóra a közoktatásról szóló törvény 114. § (1) bekezdés b) pontja szerint nem háríthatók át.

(8) Az iskola — ha e rendelet másképpen nem rendelkezik — a felvétellel kapcsolatos döntését megküldi a jelentkezőnek, kiskorú jelentkező esetén a szülőnek, továbbá, ha a jelentkező iskolába jár, az iskolának is (a továbbiakban együtt: felvételi értesítés).

A felvételi eljárás rendje

9. §

(1) Előzetes felvételi eljárás a fenntartó egyetértésével szervezhető a nemzeti, etnikai kisebbségi oktatásban részt vevő, az egyházi jogi személy által fenntartott középfokú iskolában, az „Arany János tehetséggondozó program”-ban részt vevő tanulók számára, a két tanítási nyelvű és a művészeti szakmai vizsgára felkészítő, továbbá a fegyveres erők és rendvédelmi szervek által fenntartott iskolákban. Az előzetes felvételi eljárás időpontját — akkor is, ha nincs felvételi vizsga — az iskola a felvételi tájékoztatójában 2000. október 31-ig köteles nyilvánosságra hozni.

(2) Az előzetes felvételi eljárás a fegyveres erők által fenntartott nevelési-oktatási intézményben 2001. január 8. és január 26. közötti időszakban, más iskolákban 2001. február 7. és február 16. közötti időszakban szervezhető. Az előzetes felvételi eljárásban a jelentkezés a meghirdető iskola által megszabott módon és a központilag kiadott jelentkezési lapon, a fegyveres erők által fenntartott iskolák esetében január 8-áig, más iskolák esetében február 5-éig történik; az iskola döntéséről — a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek által fenntartott iskolák kivételével — 2001. február 21-ig küldi meg a felvételi értesítést. A fegyveres erők és rendvédelmi szervek által fenntartott iskolákban a felvételi döntésekre a pályaalakmassági vizsgálatok után kerül sor.

(3) Ha a jelentkezőt az előzetes felvételi eljárásban felvették, és azt elfogadja, az erről szóló értesítést az általá-

nos iskola 2001. február 26-ig továbbítja a középfokú iskolának. A felvétel és annak elfogadása nem zárja ki a jelentkezőt az általános felvételi eljárásból. A fegyveres erők és rendvédelmi szervek által fenntartott iskolákban a felvételi döntésekre a pályaalakmassági vizsgálatok után kerül sor.

10. §

(1) Az általános felvételi eljárás egy fordulóból áll. Az eljárásban részt vevő tanuló több, tetszőleges számú jelentkezési lapot állíthat ki. A jelentkezési lapokon egy-egy iskola tüntethető fel. Az iskolánál több tagozat is megjelölhető. Az általános iskola a tanuló által kiállított jelentkezési lapokat 2001. március 1-jéig továbbítja a megjelölt középfokú iskoláknak. A tanuló a jelentkezési lapok számától függetlenül külön adatlapon (a továbbiakban: tanulói adatlap) feltünteti, hogy hány jelentkezési lapot állított ki, több jelentkezés esetén — akkor is, ha ugyanarról az iskoláról van szó — feltünteti továbbá a felvételi kérelmek rangsorát. A rangsorolást nem iskolánként, hanem tagozatonként kell elvégezni. A tanulói adatlapokat az iskola 2001. március 1-jéig továbbítja a Felvételi Központnak.

(2) Ha a tanköteles tanuló nem nyújt be jelentkezési lapot, az igazgató írásban tájékoztatja a tanulót és a szülőt az iskolába járási kötelezettségről és a 16. § (2) bekezdésében szabályozott eljárásról.

(3) A felvételt meghirdető iskola igazgatója a felvételi kérelmekről a jelentkezők rangsorba állításakor dönt. Ha nem fogadja el valamennyi jelentkező kérelmét, megjelöli azt a határt, ameddig a jelentkezést elfogadta. Ha az iskola különböző tagozatra hirdetett felvételt, a rangsorolást külön-külön tagozatonként kell elvégezni. A tanulót minden általa megjelölt tagozat-rangsorban fel kell tüntetni. Az iskola a rangsort tartalmazó kimutatást (a továbbiakban: iskolai adatlap), megjelölve a felvehető tanulók számát, 2001. március 30-ig továbbítja a Felvételi Központhoz. Ha az iskola igazgatója valamennyi jelentkező kérelmét elfogadta, a felvettek névsorát rangsorolás nélkül tünteti fel az iskolai adatlapon. Az előzetes felvételi eljárásban felvettekről is kimutatást kell készíteni.

(4) A Felvételi Központ az iskolai adatlapok alapján megállapítja, hogy melyik iskola kinek a jelentkezését fogadta el. Ha ugyanannak a jelentkezőnek több kérelmét is elfogadták, a Felvételi Központ a tanulói adatlap alapján megállapítja, hogy melyik felvételi kérelem szerepel előbb a tanuló által megjelölt rangsorban. Az iskolák által elfogadott több felvételi kérelem közül a tanulói adatlapon lévő rangsorban legelőbb állót kell elfogadottnak tekinteni. A rangsorban előrébb álló felvételi kérelem elfogadása esetén a rangsorban hátrább lévő felvételi kérelmet semmisnek kell tekinteni és a sorrendben hátrább álló, elfogadott jelentkezési kérelmet törölni kell az iskolai adatlapról. A törlés a jelentkező nevének oly módon történő áthúzásával történik, hogy ezáltal a név olvasható maradjon.

A Felvételi Központ az iskolai adatlapon záradék formájában feltünteti — betűvel és számmal — a törölt jelentkezések darabszámát, továbbá a törölt jelentkezések sorszámát.

(5) Ha az iskola által meghúzott határon belül — az értékelést követően — több tanuló szerepel, mint a felvehető tanulók száma, a sorrendben előbb lévő tanuló megelőzi a sorrendben hátrább álló tanulót.

(6) A Felvételi Központ április 20-áig megküldi a kiegészített iskolai adatlapot a felvételt hirdető iskolának. A felvételt meghirdető iskolák igazgatói április 27-éig megküldik a felvételtől szóló értesítést a jelentkezőnek és az általános iskolának.

11. §

Ha az önkormányzat által fenntartott iskola felvételi vizsgát kíván szervezni, ennek időpontjáról értesíti a fenntartó önkormányzat jegyzőjét, főjegyzőjét. Az általános felvételi eljárás felvételi vizsgáit március 1—30. között lehet megszervezni. Ha a különböző iskolák által szervezett felvételi vizsgák azonos időpontra esnének, a jegyző, főjegyző az érdekelt iskolák igazgatóival egyeztetve meghatározza a felvételi vizsgák időpontját oly módon, hogy azok különböző vizsganapokra essenek. Ha az iskolák száma miatt ez nem lehetséges, akkor az azonos napra eső vizsgákat eltérő időpontokban — délelőtt-délutáni váltásban — kell megszervezni. A felvételi vizsga időpontja nem eshet az országos tanulmányi verseny időpontjára. A nem állami, nem önkormányzati iskolák — az előzetes felvételi kivételével — felvételi vizsgát ebben az időszakban tarthatnak. Az iskolák legalább kettő felvételi vizsganapot kötelesek kijelölni.

12. §

(1) Az iskola igazgatója 2001. május 2. után a következő tanév első napjáig rendkívüli felvételi eljárást írhat ki.

(2) Abban az esetben, ha az előzetes és az általános felvételi eljárás keretében a felvehető tanulói létszám kevesebb, mint kilencven százalékát sikerült betölteni, a 2001. május 2-től május 15-ig tartó időszakban a rendkívüli felvételi eljárást ki kell írni. A kiírást meg kell küldeni a székhely szerint illetékes jegyzőnek és a székhely szerint illetékes önkormányzat (megye, főváros) főjegyzőjének.

(3) A rendkívüli felvételi eljárásban új felvételi lapot kell benyújtani, a felvételt meghirdető iskola által meghatározott formában és időpontig. A (2) bekezdésben szabályozott rendkívüli felvételi eljárásban több jelentkezési lap is benyújtható, de egy jelentkezési lapon csak egy iskola jelölhető meg. A felvételi kérelmekről az iskola igazgatójának 2001. május 22-ig kell döntenie.

A jogorvoslati eljárás, a beiratkozás

13. §

(1) A jelentkezés elutasítása esetén az iskola igazgatójának fel kell hívnia a jelentkező, kiskorú jelentkező esetén a jelentkező és a szülő figyelmét, hogy a közoktatásról szóló törvény 83. §-ának (2) bekezdése alapján a döntés ellen jogorvoslattal élhet, megjelölve, hogy azt jogszabálysértés miatt nyújtotta-e be vagy méltányossági kérelemként.

(2) A jogorvoslati eljárást megindító kérelmet annak az iskolának a fenntartójához kell benyújtani, amelyeknek a döntésével a tanuló, a szülő nem ért egyet. Ha több felvételiiről szóló döntést tartalmazó lapot nyújtottak be, és a különböző lapokon lévő döntések ellen élnek a jogorvoslat lehetőségével, egyidejűleg valamennyi felvételiiről szóló döntést tartalmazó lapot továbbítani kell.

(3) Az eljárást megindító kérelmeket az általános felvételi eljárásban oly módon kell elbírálni, hogy a jogorvoslati eljárás 2001. május 15-ig befejeződjék. Ha a jelentkező tanköteles, a jogorvoslati eljárás eredményéről értesíteni kell azt az iskolát, amellyel tanulói jogviszonyban áll.

(4) Ha a tanköteles tanulót nem vették fel iskolába, annak az iskolának az igazgatója, amellyel tanulói jogviszonyban áll, 2001. május 31-ig értesíti a tanuló állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét annak érdekében, hogy a tankötelezettség teljesítését figyelemmel tudja kísélni, valamint a megyei, fővárosi önkormányzat főjegyzőjét kérve, hogy a közoktatásról szóló törvény 87. §-a (1) bekezdésének a) pontja, illetve 89. §-ának b) pontja alapján nyújtson segítséget a tankötelezettség teljesítéséhez.

14. §

(1) Az iskolai beiratkozások időpontját — 2001. június 25—26—27., a Belügyminisztérium fenntartásában működő szakközépiskolákban 2001. augusztus 14. és 31. közötti időszakban — az iskola igazgatója határozza meg. Az időpontot — a helyben szokásos módon — legalább tizenöt nappal korábban nyilvánosságra kell hozni.

(2) Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját — a 16. § (3) bekezdésében meghatározott kivétellel — az iskola igazgatója állapítja meg.

15. §

Országos szakmai ellenőrzés elrendelése

(1) A közoktatásról szóló törvény 93. §-ának (2) bekezdése alapján a 2000/2001. tanévben országos szakmai ellenőrzés keretében meg kell vizsgálni a gimnáziumi matematika oktatás eredményességét.

(2) A vizsgálatot az OKÉV szervezi meg az országos szakértői névjegyzékben szereplő szakértők bevonásával.

(3) A szakmai vizsgálat során a 2001. évi május—júniusi vizsgaidőszak összes gimnáziumi matematika írásbeli érettségi dolgozatát kell ellenőrizni.

(4) A gimnáziumok az írásbeli dolgozatokat a szóbeli érettségik befejezését követő tíz napon belül eljuttatják az OKÉV területileg illetékes irodavezetőjéhez. Az OKÉV 2001. november 30-ig országos — a fenntartó kérésére intézményi — szintű elemzést készít. Az országos elemzést megküldi az Oktatási Minisztérium részére, aki gondoskodik annak közzétételéről a minisztérium hivatalos lapjában. A fenntartó kérésére elkészített intézményi szintű elemzést az iskola fenntartójának kell megküldeni.

Vegyes rendelkezések

16. §

(1) Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után tanulmányait a kötelező felvételt biztosító szakiskola kilencedik évfolyamán kívánja folytatni, jelentkezési lapját a 10. § (1) bekezdésében meghatározott időpontban az iskolának meg kell küldeni. Az iskola a jelentkezést tudomásul veszi, és erről értesíti a 8. § (8) bekezdésében felsoroltakat.

(2) Ha a tanköteles tanulót az utolsó tanítási napig nem vették fel iskolába, annak az iskolának az igazgatója, amellyel tanulói jogviszonyban áll, értesíti a szülőt arról, hogy gyermekét köteles beíratni a kötelező felvételt biztosító iskolába, és a tanuló törzslapjának másolatát megküldi a kötelező felvételt biztosító iskola részére.

(3) A szülő gyermekét a 2001. augusztus 21-től 2001. augusztus 25-ig tartó időszakban, az iskola által meghatározott napon köteles beíratni, kivéve, ha igazolja, hogy gyermeke másik iskolával létesített tanulói jogviszonyt. A beíratás napját az iskola 2001. augusztus 2-ig köteles — a helyben szokásos módon — nyilvánosságra hozni. A felvevő iskola igazgatója 2001. szeptember 5-ig értesíti a jegyzőt, ha a tanulót nem íratják be az iskolába, illetve nem igazolják, hogy tanulói jogviszonyt létesített.

17. §

(1) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben a felvételi eljárás, a kollégiumokban a jelentkezés idejét az iskola, illetve a kollégium igazgatója, vezetője határozza meg. Ezt az időpontot legalább hatvan nappal korábban — a helyben szokásos módon — nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az alapfokú művészetoktatási intézményekben és a kollégiumokban a beiratkozás időpontját az iskola, a kollégium igazgatója, vezetője határozza meg. A beiratkozás időpontját legalább harminc nappal korábban — a helyben szokásos módon — nyilvánosságra kell hozni.

18. §

A rendeletben feltüntetett felvételi vizsgák mellett a tanulók tudását, tantárgyi felkészültségét felvételi céllal mérő egyéb vizsgát, tanulmányi versenyt, meghallgatást vagy más foglalkozást nem lehet tartani.

19. §

Ez a rendelet 2000. augusztus 28. napján lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az 1999/2000. tanév rendjéről szóló 22/1999. (VI. 9.) OM rendelet és az azt módosító 4/2000. (II. 16.) OM rendelet.

Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet

a 9/2000. (V. 31.) OM rendelethez

A vizsganapok

1. A tanév végi vizsgák ideje:

a) Az érettségi, szakmai (képesítő) írásbeli vizsgák kezdő napja

— a nemzetiségi és a két tanítási nyelvű középiskolákban 2001. május 11.,

— a gimnáziumok és szakközépiskolák* nappali tagozatán 2001. május 14.,

— a gimnáziumok és szakközépiskolák* esti és levelező tagozatán 2001. május 28.

b) A közös írásbeli érettségi-felvételi vizsgák ideje 2001. május 21—22—23.

c) Az érettségi, szakmai (képesítő) szóbeli vizsgákat a nappali tagozaton 2001. június 11. és június 22. között, az esti, levelező tagozaton június 18. és június 29. között kell megtartani.

d) A szakiskolákban, a speciális szakiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli részét 2001. május 14. napjától, a gyakorlati és a szóbeli vizsgákat május 28. napjától kell megtartani. A másfél éves szakmai képzésben tanulók számára 2001. február 1. napjától kell a szakmai vizsgát folyamatosan megtartani.

2. A szeptemberi—októberi vizsgák:

Az érettségi, szakmai (képesítő) vizsgák írásbeli részét a nemzetiségi és két tanítási nyelvű középiskolákban 2000. szeptember 22-én, az egyéb középiskolák nappali, esti és levelező tagozatán, osztályán 2000. szeptember 25. napjától, szóbeli részét pedig október hónapban kell megtartani.

* A szakközépiskolai tanulók szakmai (képesítő) vizsgája és a technikus szakmai (képesítő) vizsgája a szakmai vizsga megszervezésére a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 10/1993. (XII. 30.) MüM rendelet előírásait a 2. § (2) bekezdés, a 22. § (1)—(2) bekezdés és a 37. § (1) bekezdés kivételével, valamint az 1993/94. és az 1994/95. tanévben érvényes vizsgakövetelményeket kell alkalmazni. A 29. § (1)—(2) bekezdésében foglaltakat a szakközépiskolai tanulók szakmai (képesítő) vizsgáján nem kell alkalmazni.

3. Az érettségi, szakmai (képesítő) vizsga írásbeli részének tantárgyankénti sorrendje:

Gimnázium nappali tagozat

Nemzetiségi nyelv és irodalom, a két tanítási nyelvű középiskolák célnyelve	2000. szeptember 22. de.	2001. május 11. de.
Magyar nyelv és irodalom	2000. szeptember 25. de.	2001. május 14. de.
Matematika	2000. szeptember 26. de.	2001. május 15. de.
Német nyelv	2000. szeptember 27. de.	2001. május 16. de.
Olasz nyelv	2000. szeptember 28. du.	2001. május 16. du.
Rajz és műalkotások elemzése	2000. szeptember 28. de.	2001. május 15. du.
Fizika	2000. szeptember 28. de.	2001. május 17. de.
Orosz nyelv	2000. szeptember 28. de.	2001. május 25. du.
Spanyol nyelv	2000. szeptember 28. du.	2001. május 17. du.
Kémia	2000. szeptember 29. de.	2001. május 18. de.
Latin nyelv	2000. szeptember 29. du.	2001. május 18. du.
Angol nyelv	2000. október 2. de.	2001. május 24. de.
Francia nyelv	2000. október 3. du.	2001. május 25. de.
A felsoroltakon kívül minden más idegen nyelv	2000. október 4. de.	2001. május 24. du.

A vizsgák délelőtt 8 órakor, délután pedig 14 órakor kezdődnek.

Gimnázium esti, levelező tagozat

Magyar nyelv és irodalom	2000. szeptember 25. du.	2001. május 28. du.
Matematika	2000. szeptember 26. du.	2001. május 29. du.
Fizika	2000. szeptember 27. du.	2001. május 30. du.
Kémia	2000. szeptember 28. du.	2001. május 31. du.
Idegen nyelv	2000. szeptember 29. du.	2001. június 1. du.
Rajz és műalkotás	2000. október 2. du.	2001. június 5. du.

A vizsgák délután 14 órakor kezdődnek.

A dolgozók gimnáziumában azok a tanulók vizsgázhatnak e napon idegen nyelvből, akik iskolai keretben, óratervezés szerint tanulták a nyelvet.

A dolgozók gimnáziumában idegen nyelvből egyedi elbírálás alapján érettségizők a nappali tagozatra előírt időpontban tehetnek írásbeli vizsgát.

(Lásd: a Gimnáziumi Érettségi Vizsgaszabályzat I. fejezet 3. § 5. pontját!)

Szakközépiskola

	Nappali, esti levelező tagozat 14 órától	Nappali tagozat 8 órától	Esti, levelező tagozat 14 órától
Magyar nyelv és irodalom	1. vizsganap 2000. szept. 25.	2001. máj. 14.	2001. máj. 28.
Matematika, Fizika az egészségügyi szakon, Nemzetiségi nyelv és irodalom	2. vizsganap 2000. szept. 26.	2001. máj. 15.	2001. máj. 29.

	Nappali, esti levelező tagozat 14 órától	Nappali tagozat 8 órától	Esti, levelező tagozat 14 órától
3. vizsganap Fizika a műszaki szakközépiskolák és egyes világbanki modell szerint oktató szakközépiskolák 12. évfolyamának, Informatika egyes világbanki modell szerint oktató szakközépiskolák 12. évfolyamának, Szakmai elmélet a műszaki szakközépiskolák 1/13. évfolyamának, a szakmunkásképzést és egyéb szakképzést folytató szakközépiskolák utolsó évfolyamának	2000. szept. 27.	2001. máj. 16.	2001. máj. 30.
4. vizsganap Szakmai elmélet a műszaki szakközépiskolák 1/13. évfolyamának, a szakmunkásképzést és egyéb szakképzést folytató szakközépiskolák utolsó évfolyamának, idegen nyelv	2000. szept. 28.	2001. máj. 17.	2001. máj. 31.
5. vizsganap Szakmai elmélet a műszaki szakközépiskolák 1/13. évfolyamának, a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák utolsó évfolyamának, kötelező (szakmai) idegen nyelv, Idegen nyelv a világbanki modell szerint oktató szakközépiskolák 12. évfolyamának, Szabadon választott idegen nyelv	2000. szept. 29.	2001. máj. 18.	2001. jún. 1.

4. Az Országos Képzési Jegyzékről szóló — módosított — 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó iskolarendszerű szakmai képzés szakmai írásbeli vizsganapjai:

2000. október 9—10—11—12—13. 14 órától

2001. február 12—13—14—15—16. 14 órától

2001. május 22-től június 1-ig 8 órától

5. A Honvédelmi Minisztérium illetékességi körébe tartozó, a 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó iskolarendszerű szakképzések írásbeli vizsgaidőpontjai: január 31. és június 15.

6. A Belügyminisztérium irányítása alá tartozó, a 7/1993. (XII. 30.) MüM rendelet szerint folyó iskolarendszerű szakképesítések írásbeli vizsgaidőpontja az alábbi:

a) írásbeli: 2001. január 9. 10 óra

szóbeli és gyakorlati: 2001. január 24—29.

b) írásbeli: 2001. május 29. 10 óra

szóbeli és gyakorlati: 2001. június 13—22.

c) írásbeli: 2001. október 4. 10 óra

szóbeli és gyakorlati: 2001. október 19—25.

7. A 4. és 5. pontban meghatározott időponttól eltérő írásbeli vizsgaidőpontot állapíthat meg a szakképesítés szerint érdekelt minisztérium, ha a képzés kísérleti, egyedi engedély alapján folyik.

Megjegyzés:

1. A szakközépiskolák szakmai (képesítő) elméleti írásbeli tantárgyai vizsganapjainak tételes felsorolását a szakközépiskolai érettségi-képesítő vizsgaszabályzat függeléke tartalmazza.

2. A dolgozók kétéves technikusképző tagozatán végzők számára a szakmai elmélet írásbeli képesítő időpontjai megegyeznek a műszaki szakközépiskolák nappali tagozata 1/13. évfolyamára előírt vizsgaidőpontokkal.

3. Az egyes OKJ szakképesítések írásbeli tantárgyi vizsganapjainak tételes felsorolását a szakképesítésekért felelős miniszter az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában közleményben teszi közzé.

III. rész HATÁROZATOK**A Köztársasági Elnök
határozatai****A Köztársaság Elnökének
62/2000. (V. 31.) KE
határozata****Kiss Tibor rendkívüli és meghatalmazott nagykövet
megbízása és főkonzuli rangja alóli felmentéséről**

A külügyminiszter előterjesztésére *Kiss Tibor* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet — érdemei elismerése mellett — felmentem a Belga Királyság területére kiterjedő hatáskörrel kapott főkonzuli rangja, valamint a Magyar Köztársaság brüsszeli nagykövetségének vezetésére kapott megbízása alól.

Budapest, 2000. április 20.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Martonyi János s. k.,
külügyminiszter

**A Köztársaság Elnökének
63/2000. (V. 31.) KE
határozata****Kosárka József rendkívüli és meghatalmazott nagykövet
megbízása alóli felmentéséről**

A külügyminiszter előterjesztésére *Kosárka József* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet — érdemei elismerése mellett — felmentem a Magyar Köztársaság mexikóvárosi nagykövetségének vezetésére kapott megbízása alól.

Budapest, 2000. március 10.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Martonyi János s. k.,
külügyminiszter

**A Köztársaság Elnökének
64/2000. (V. 31.) KE
határozata****dr. Trócsányi László rendkívüli és meghatalmazott
nagyköveti és főkonzuli kinevezéséről és megbízásáról**

A külügyminiszter előterjesztésére *dr. Trócsányi Lászlót* kinevezem rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté, a Belga Királyság területére kiterjedő hatáskörrel főkonzullá, valamint megbízom a Magyar Köztársaság brüsszeli nagykövetségének vezetésével.

Budapest, 2000. április 20.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Martonyi János s. k.,
külügyminiszter

**A Köztársaság Elnökének
65/2000. (V. 31.) KE
határozata****Németh Gyula rendkívüli és meghatalmazott nagykövet
megbízásáról**

A külügyminiszter előterjesztésére *Németh Gyula* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet megbízom a Magyar Köztársaság mexikóvárosi nagykövetségének vezetésével.

Budapest, 2000. március 10.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Martonyi János s. k.,
külügyminiszter

**A Köztársaság Elnökének
66/2000. (V. 31.) KE
határozata**

**Ambrus Jenő rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti
kinevezéséről és megbízásáról**

A külügyminiszter előterjesztésére *Ambrus Jenőt*, a Külügyminisztérium Prokottoll Főosztálya vezetőjét, kinevezem rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté.

Budapest, 2000. február 3.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Martonyi János s. k.,
külügyminiszter

**A Köztársaság Elnökének
67/2000. (V. 31.) KE
határozata**

politikai államtitkár felmentéséről

A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 23. §-a alapján, a miniszterelnök javaslatára

dr. Pusztai Erzsébetet, az Egészségügyi Minisztérium politikai államtitkárát

e tisztségéből 2000. május 31-i hatállyal
felmentem.

Budapest, 2000. május 31.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Köztársaság Elnökének
68/2000. (V. 31.) KE
határozata**

közigazgatási államtitkár felmentéséről

A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 29. § (1)—(2) bekezdése alapján, a miniszterelnök javaslatára

Szilágyiné dr. Szemkeő Juditot, az Oktatási Minisztérium közigazgatási államtitkárát

e tisztségéből

— más fontos megbízatása miatt —

2000. május 31-i hatállyal

felmentem.

Budapest, 2000. május 31.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Köztársaság Elnökének
69/2000. (V. 31.) KE
határozata**

politikai államtitkár kinevezéséről

A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 19. §-a alapján, a miniszterelnök javaslatára

Szilágyiné dr. Szemkeő Juditot a Szociális és Családügyi Minisztérium politikai államtitkárává

2000. június 1-jei hatállyal

kinevezem.

Budapest, 2000. május 31.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Köztársaság Elnökének
70/2000. (V. 31.) KE
határozata**

közigazgatási államtitkár kinevezéséről

A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 26. §-a alapján, a miniszterelnök javaslatára

dr. Gál András Leventét az Oktatási Minisztérium közigazgatási államtitkárává

2000. június 1-jei hatállyal

kinevezem.

Budapest, 2000. május 31.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Köztársaság Elnökének
71/2000. (V. 31.) KE
határozata**

a 100/1998. (VII. 15.) KE határozat módosításáról

A miniszterelnök előterjesztésére a politikai államtitkárok kinevezéséről szóló 100/1998. (VII. 15.) KE határozatot *dr. Öry Csaba* politikai államtitkár kinevezése tekintetében — 2000. június 1-jétől kezdődő hatállyal — akként módosítom, hogy a határozatban a „Szociális és Családügyi Minisztérium” szövegrész helyébe a „Miniszterelnöki Hivatal” szövegrész lép.

Budapest, 2000. május 31.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Köztársaság Elnökének
72/2000. (V. 31.) KE
határozata**

a 22/2000. (II. 2.) KE határozat módosításáról

A miniszterelnök előterjesztésére a politikai államtitkárok kinevezéséről szóló 22/2000. (II. 2.) KE határozatot *dr. Horváth Zsolt* politikai államtitkár kinevezése tekintetében — 2000. június 1-jétől kezdődő hatállyal — akként módosítom, hogy a határozatban a „Miniszterelnöki Hivatal” szövegrész helyébe az „Egészségügyi Minisztérium” szövegrész lép.

Budapest, 2000. május 31.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Köztársaság Elnökének
73/2000. (V. 31.) KE
határozata**

katonai bíró felmentéséről

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács és a Honvédelmi miniszter együttes előterjesztésére

dr. Varga Mihályt

2000. augusztus 31-i hatállyal — bírói tisztségének megtartása mellett — katonai bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2000. május 31.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

A Kormány határozatai

A Kormány 1040/2000. (V. 31.) Korm. határozata

a 2000. évi foglalkoztatáspolitikai irányelvekről (A Magyar Köztársaság 2000. évi Nemzeti Foglalkoztatási Akcióterve)

A Kormány a 2000. évi foglalkoztatáspolitikai irányelvekről (A Magyar Köztársaság 2000. évi Nemzeti Foglalkoztatási Akcióterve) szóló előterjesztést megtárgyalta és a következő határozatot hozta:

A)

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek el látásáról szóló — többször módosított — 1991. évi IV. törvény 8. § (2) bekezdése alapján a Kormány naptári évenként foglalkoztatáspolitikai irányelveket ad ki a várható munkaerőhelyzetről és az ezzel kapcsolatos kormányzati intézkedésekről.

A kormányprogramban megfogalmazott gazdaságpolitikai törekvéseknek megfelelően a foglalkoztatáspolitikai középtávú stratégiai feladatai között a következő célokat határozta meg:

— a foglalkoztatottság bővítését, hosszabb távon — az EU által kitűzött célnak megfelelően — a teljes foglalkoztatás lehetőségének biztosítását*;

— az inaktivitás tendenciájának a visszafordítását;

— a munkanélküliség jellegének a megváltoztatását, a tartósból a rövid távú, a tömegesből a konjunkturális, a strukturálisból a súrlódásos munkanélküliség elérését;

— a foglalkoztatottak alkalmazkodóképességének és a vállalkozások versenyképességének javítására irányuló törekvések támogatását;

— a munkaerőpiaci egyenlőtlenségek mérséklését.

Az irányelvek kapcsolódnak azokhoz a súlyponti elemekhez, amelyek az ország gazdaságpolitikájában, illetve annak megvalósításában a legfontosabb prioritásokat jelentik.

Ebben az évben az egyik meghatározó célkitűzés a foglalkoztatottak számának növelése. Ez egyrészt a közgazdasági szabályozás továbbfejlesztésével, másrészt a direkt módszerek alkalmazásával, az infrastruktúra építési programok beindításával, a befektetésösztönzés és a munkahelyteremtés támogatásával valósítható meg. A Kormány tervei szerint a foglalkoztatottak száma 2000-ben 1—1,5%-kal növekszik.

Mindemellett alapvető célkitűzés a vállalkozások stabil működési feltételeinek biztosítása, valamint a munkahelyteremtő képesség növelése, főként a kis- és középvállalati körben.

Az elmúlt években folytatott következetes gazdaságpolitika eredményeként kedvező tendenciák alakultak ki mind a gazdaság növekedésében, mind az infláció csökkentésében, de a legmarkánsabb eredmények a foglalkoztatás területén mutathatók ki.

A foglalkoztatási helyzetben 1998 óta határozott javulás érezhető. Abban az évben a foglalkoztatottak évi átlagos száma — a KSH egységes módszertani elvei alapján számítva — az 1997. évi átlagos értéket 51,6 ezer fővel haladta meg.

1998-ban a munkanélküliek száma éves átlagban 313 ezer fő volt, 36 ezerrel kevesebb, mint az előző évben. Így a munkanélküliségi ráta a nemzetközileg elfogadott módszertani elvek szerint számítva az 1997. évi 8,7%-ról 1998. átlagában 7,8%-ra mérséklődött. A II. félévben különösen jelentős volt a csökkenés üteme.

Ugyanakkor a KSH 1999. évi adatai szerint a munkaerő-felmérés (MEF) azt mutatja, hogy tavaly a foglalkoztatottak száma 3811,5 ezerre nőtt, ami 3,1%-os, illetve 114 ezer fős növekedést jelent az előző év átlagához viszonyítva. Ezzel mind a foglalkoztatottak száma, mind a 15—64 éves népességre számított 55,7%-os foglalkoztatottsági arány újra elérte az 1993. évi szintet. A foglalkoztatottak száma az év folyamán — csökkenő ütemben — negyedévről negyedévre nőtt, s a IV. negyedévben 3843,6 ezren (a 15—64 évesek közül 3820,2 ezren) minősültek foglalkoztatottnak a MEF fogalmi rendszere szerint.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) kategóriája szerint — amely egyébként megegyezik a KSH módszertanával — a munkanélküliek száma 1999-ben éves átlagban 285 ezer fő volt. Az éves munkanélküliségi ráta a munkaerő-felmérés történetében a legalacsonyabb értéket érte el (7,0%). Az Európai Unióra jellemző 1999. évi átlagérték 9,2% volt.

A gazdaságilag inaktív népesség száma szintén mérséklődött, ennek ellenére a 15—54 éves nők, illetve a 15—59 éves férfiak 33%-a — mintegy 2023 ezer fő — nem volt jelen 1999-ben a munkaerőpiacon.

Ez évben arra számítottunk, hogy a kormányzati intézkedések, valamint az irányelvekben meghatározott feladatok végrehajtásának eredményeként a foglalkoztatottak számának bővülése — a munkatermelékenység várható növekedése miatt csökkenő ütemben — az év során folytatódik és összességében várhatóan eléri a 40—60 ezer főt.

Mind ezen kedvező tendenciák mellett számolni kell azonban azzal is, hogy a magyar munkaerőpiac néhány vonásában jelentősen különbözik a nyugat-európai országokétól. Az eltérések közül a legfontosabbak a következők:

— A tagországokhoz viszonyítva nagyon alacsony a foglalkoztatottak aránya a munkavállalási korú népességen belül (Magyarországon 1999-ben a nemzetközi összehasonlításban munkavállalási korúnak tekintett 15—64 éves népesség 55,7%-a volt foglalkoztatott, miközben az EU tagállamok átlagában 1998-ban 61,1%-ot ért el ez a mutató). Hasonló különbség tapasztalható a gazdasági aktivitást illetően is.

* Néhány fogalom magyarázatát a Függelék tartalmazza.

— A munkanélküliségi ráta ugyan jóval alacsonyabb, mint az Európai Unióban, de az állástalanok aránya egyes térségekben még nagyon magas, és különösen kedvezőtlen, hogy a munkanélküliek fele tartósan nem tud elhelyezkedni.

— Nálunk a jövő felé tekintve nem a statisztikákkal megragadható munkanélküliség kezelése jelenti a fő kihívást, hanem az, hogy akik akár a szükséges képzettségük hiánya miatt, akár egészségügyi gondjaikra visszavezethetően, vagy csak a megfelelő, könnyen elérhető munkahely hiányában a munkanélküli ellátásukat kimerítve elhagyták a munkaerőpiacot, hogyan vezethetők vissza a szervezett munka világába.

— A középtávú demográfiai prognózisok szerint az elkövetkező években jelentősen bővül a munkaerő-kínálat, s ez várhatóan fokozza a feszültségeket a munkaerőpiacon.

Az ez évi irányelvek az EU országokban kialakult gyakorlathoz hasonlóan éves Nemzeti Foglalkoztatási Akcióterv formájában készültek el.

Az Európai Unióban az 1997-es luxemburgi csúcsértekezleten elfogadott Európai Foglalkoztatási Stratégia keretében kezdődött el a nemzeti foglalkoztatáspolitikák összehangolása. E stratégiának két fő célja van: a foglalkoztatás bővítése és a munkanélküliség visszaszorítása. Ez az Unió Tanácsa által évente elfogadott foglalkoztatási irányvonalak segítségével valósul meg, amelyek négy stratégiai cél (pillér) mentén határozzák meg a teljesítendő feladatokat:

- a foglalkoztathatóság javítása;
- a vállalkozói szellem megerősítése;
- a vállalkozások és dolgozók alkalmazkodóképességének fejlesztése;
- az esélyegyenlőség politikájának megerősítése.

Ezek keretül szolgálnak egy több évre szóló, integrált foglalkoztatáspolitikai kialakításához, aminek adaptálására a tagállamoknak minden évben nemzeti foglalkoztatási akciótervet kell készíteniük, majd ennek teljesítéséről a következő évben számot kell adniuk.

A Kormány meggyőződése, hogy az irányelveiben foglalt célok, feladatok döntő részben a 2000. évi költségvetési törvény által meghatározott kereteken belül a rendelkezésre álló pénzügyi források célirányosabb felhasználásával, a támogatási rendszerek korábbiaknál összehangoltabb és hatékonyabb működtetésével, valamint a meglévő intézményrendszer eredményesebb tevékenységével valósíthatók meg.

B)

Az EU gyakorlatában érvényesülő négy pillér szerint csoportosítva a hazai foglalkoztatáspolitikai rövid távú törekvéseit és konkrét akcióit, az alábbiakban fogalmazhatók meg a magyar Kormány szándékai:

I. PILLÉR: A FOGLALKOZTATHATÓSÁG JAVÍTÁSA

A foglalkoztathatóság javítása egyfelől azt jelenti, hogy a munkanélkülieket és az inaktívakat alkalmassá kell tenni arra, hogy foglalkoztassák őket, másfelől pedig azokra az ösztönzőkre és lehetőségekre vonatkozik, amelyekkel az egyéneket álláskeresésre készítetik. Ennek megfelelően magában foglalja a fellépést a szociális kirekesztődéssel szemben, mivel morális és politikai szempontból egyaránt elfogadhatatlan, hogy a társadalom egyes csoportjainak esélyük sincsen arra, hogy kikerüljenek a szegénységi csapdából és életszínvonaluk érzékelhetően javuljon. A foglalkoztathatóság ily módon szorosan kapcsolódik a szegénységi csapdához: azok a társadalmi csoportok, amelyekben a különböző szociális segélyből élő személyek dominálnak, nem érdekeltek abban, hogy saját maguk biztosítsák megélhetésük forrását, mert ezzel nemcsak segélyre való jogosultságukat veszítik el, de munkájukkal nagy valószínűséggel kevesebb jövedelemre tudnának szert tenni, mint amennyit a különböző jogcímenek szerzett támogatások kitesznek.

1. IRÁNYVONAL

FELLÉPÉS AZ IFJÚSÁGI MUNKANÉLKÜLISÉGGEL SZEMBEN

Az ifjúsági és a tartós munkanélküliség trendjének befolyásolása érdekében a tagállamoknak intenzív erőfeszítéseket kell tenniük az egyéni szükségletek korai felismerésére építő preventív és foglalkoztathatóság-orientált stratégiák kidolgozására. Az egyes tagállamoknak a maguk által meghatározott határidőn belül, ami nem haladhatja meg a három évet — kivéve azon tagállamokat, ahol magas a munkanélküliek aránya — a következőket kell biztosítani:

A munkaerőpiacba való eredményes integrálódás céljából minden munkanélküli fiatalnak képzés, átképzés, munkatapasztalat-szerzés, állás vagy más, foglalkoztathatóságukat javító intézkedés formájában fel kell ajánlani egy újrakezdeti lehetőséget, még mielőtt a munkanélkülisége elérné a 6 hónapos időtartamot.

A magyar Kormány célja a munkanélküli fiatalok munkaerőpiaci esélyeinek további növelése azáltal, hogy bővüljön azon konkrét és hatékony intézkedések köre, amelyek révén ezek a fiatalok a munkanélkülivé válást követő hat hónapon belül érdemi segítséget kapnak a munka világába való bekapcsolódáshoz.

Indoklás

1999-ben Magyarországon a 15—24 évesek munkanélküliségi rátája 12,4% volt, ami jóval alacsonyabb az EU tagállamok 18%-os értékénél.

Az igazi probléma, hogy a fiatal generációk körében közel 30%-ot tesz ki azoknak az aránya, akik tanulási idejük befejeztével (mely sok esetben alacsony iskolai végzettség megszerzésével zárul), vagy azt hosszabb-rövidebb időre megszakítva a szülei háztartásában maradnak, „gyermek” eltartotti státuszban. A tartós munka hiánya nemcsak az egy életre kiható „hendikepes” indulás veszélyét rejtí magában, de az eltartotti lét akadálya a saját család alapításának, s mint ilyen, nem közömbös a jövőbeni demográfiai folyamatok alakulása szempontjából sem.

A pályakezdő munkanélküliek esetében a gyors beavatkozás, segítség azért szükséges, mert az elhelyezkedési esélyeik romlanak, nehézségeik fokozódnak az ezredforduló után. Ennek az az oka, hogy az iskolarendszerből kikerülőkhöz viszonyítva a foglalkoztatottak közül a munkaerőpiacról fele annyian lépnek ki, és ez évente — a prognózisok szerint — mintegy 70—80 ezer pályakezdő fiatal elhelyezkedését nehezíti.

A pályakezdők hátrányos helyzete a munkaerőpiacon főként azon okra vezethető vissza, hogy a munkáltatók elsősorban a gyakorlattal rendelkező, esetleg több munkakörben és rugalmasan alkalmazható munkavállalókat keresik, de gyakori probléma az is, hogy iskolarendszerből kilépők szakmasztruktúrája nem egyezik a munkaerő-kereslet sztruktúrájával.

Az 1999-es évben ugyan a foglalkoztatottak száma mintegy 114 ezerrel nőtt, de a pályakezdő fiatalokat elsősorban felvevő intézményi szférában (az öt főnél nagyobb létszámot foglalkoztató vállalkozások és a költségvetési szféra) a növekmény csak mintegy 25 ezerre tehető.

Korábbi kormányzati intézkedések

A pályakezdő munkanélküliek elhelyezéséhez szükséges munkaerőpiaci intézkedésekről — a kérdés társadalompolitikai súlya miatt — a Kormány rendeletet adott ki. Ennek is köszönhetően a magyarországi gyakorlat az EU irányelvekkel lényegében összhangban van.

A fiatalok foglalkoztatásának elősegítése munkaerőpiaci szolgáltatásokkal és aktív eszközök alkalmazásával történik. A szolgáltatások már az iskolában megkezdett tájékoztatásból, tanácsadásból, továbbá a pályamegerősítő, pályaeorientációs és korrekciós, valamint impulzus-foglalkozásokból és álláskeresési technikák oktatásából állnak. Eredményesek az olyan egyéni együttműködési pályatervek is, amelyek kidolgozása és megvalósítása során a munkaügyi központok folyamatosan figyelemmel kísérik és személyre szabott szolgáltatásokkal segítik a fiatalokat. Az aktív eszközök közül a legeredményesebb a munkatapasztalat-szerzés támogatása, a foglalkoztatási támogatás, valamint a foglalkoztatást elősegítő képzések támogatása.

A regisztrált munkanélküli pályakezdők közhasznú munkavégzésben történő nagyobb részvételét segíti, hogy a foglalkoztatásból eredő közvetlen költségeknek az általában szokásos 70%-osnál nagyobb arányú, 90%-os átvállalása történhet meg közhasznú foglalkoztatásuk esetén.

A pályakezdő munkanélküliek megkülönböztetett ellátását az is segíti, hogy a Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprésze decentralizált keretének számításánál figyelembe veszik az egyes megyékben a pályakezdő munkanélküliek arányát.

A pályakezdés feszültségeit kezelő intézményrendszer működésének tapasztalatai kedvezőek, mert a támogatott képzésekben jelentős mértékű a fiatalok részvétele, valamint a munkatapasztalat szerzésben és a támogatott foglalkoztatásban részt vevő fiatalok nagy arányban maradnak a munkahelyükön.

Szükséges akciók

— Fel kell készülni arra, hogy a következő években a munkaügyi szervezet számára növekvő feladatot jelent a pályakezdő fiatalok várhatóan romló elhelyezkedési esélye, amit a 2001. évi és a későbbi évekre szóló működési költség- és létszámtervezésénél számításba kell venni. Ennek megállapításánál azonban figyelembe kell venni a passzív eszközök működtetésével foglalkozó létszám változását is. Bővíteni szükséges a pályakezdő fiatalok munkaerőpiaci integrálását célzó programokat is.

— A munkaügyi szervezeteknek — a feladatba bevonható helyi szervezeteknek közreműködését is igénybe véve — nagyobb figyelmet kell fordítaniuk azokra a nem elhelyezkedő és nem továbbtanuló pályakezdőkre, akik nem is regisztráltatják magukat.

— A fiatalok munkaerőpiacra történő belépésének elősegítése érdekében felül kell vizsgálni, hogy a nemzetgazdaság mely szektoraiban indokolt a nyugdíjuk felvétele mellett tovább dolgozó — 62 évet még el nem ért — munkavállalók foglalkoztatása. Ahol ez nem indokolt, a helyükre még nyugdíjjogosultságot nem szerzett munkavállalókat célszerű beállítani.

Mutatók

A pályakezdő munkanélküliek foglalkoztatására tett erőfeszítések mérésére az alábbi mutató használata indokolt:

A 15—24 éves munkanélküli fiatalok hány százalékát érik el munkanélküliségi időtartamuk első hat hónapja alatt a részükre biztosított szolgáltatásokkal és támogatásokkal.

2. IRÁNYVONAL

A TARTÓS MUNKANÉLKÜLISÉG KIALAKULÁSÁNAK MEGELŐZÉSE

A munkanélküli felnőtteknek a munkaerőpiacba való eredményes integrálódása céljából, szintén fel kell ajánlani egy — tanácsadással egybekötött — újrakezdési lehetőséget valamelyik fentebb említett eszköz formájában, mielőtt munkanélküliségük a 12 hónapot elérné.

Ezeket a preventív és a foglalkoztathatóságot javító eszközöket kombinálni kell a tartós munkanélküliek újrafoglalkoztatását elősegítő intézkedésekkel.

A Kormány célja a tartós munkanélküliség kialakulásának megelőzése azzal, hogy a munkanélküliek számára — az irányvonalban jelzett időtartamon belül egyéni jellemzőikhez igazítva — biztosítja a foglalkoztathatóságukat és a munkába helyezésüket érdemben segítő aktív eszközök és szolgáltatások igénybevételének lehetőségét.

Indoklás

A regisztrált munkanélküliek között mintegy 100 ezer fő a tartósan munkanélküliek száma. Legalább ilyen nagyságrendű azoknak a száma, akiket csak időlegesen, támogatott munkahelyeken tudnak elhelyezni, és ezért rendszeresen rövid idő múlva visszatérnek a regisztrációba. A tartósan munkanélküliek zöme egyáltalán nem rendelkezik szakképzettséggel, vagy nem piacképes a szakképzettsége, több közöttük az idősebb, mint általában a munkanélküliek között, és többségük motivációs nehézségekkel küzd.

Korábbi kormányzati intézkedések

A tartós munkanélküliség kialakulásának megelőzésére a foglalkoztatási törvény az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök és intézkedések széles skáláját biztosítja. A megtett intézkedések elsősorban ezen eszközök és szolgáltatások működtetését foglalták magukban. Mintegy 200 ezer munkanélkülit sikerül évente aktív eszközökkel támogatni, ez az érintett létszámnak — az egy évben regisztráltak halmozott számának — kb. 20–30%-a. A tapasztalatok szerint az intézkedésekre — a munkanélküli megfelelő együttműködése esetén — a munkanélküliség első 12 hónapjában mindig sor kerül, annak eredményessége azonban nemcsak az eszközöktől és az egyén motiváltságától, hanem a munkaerőpiaci helyzettől, főképpen a munkaerőkereslet alakulásától is függ.

A tapasztalatok azonban azt is mutatják, hogy a segítségnyújtás eredményessége jelentősen növelhető azáltal, ha a beavatkozásokra a munkanélküliség első szakaszában, az első hónapokban kerül sor. Ez szükségessé teszi a segítségnyújtás hazai gyakorlatának további gyorsítását, ami egyúttal azt is jelenti, hogy Magyarországon az EU irányelvben foglaltak szigorúbb értelmezését célszerű követni.

Az ellátórendszer legutóbbi változása szintén ezt támasztja alá, hiszen ennek következtében a munkanélküli felnőttek számára az újrakezdés lehetőségét nem munkanélküliségük 12., hanem 9. hónapja előtt célszerű felajánlani, mivel a járulékos idő rövidülését követően fennáll a veszélye annak, hogy a 9. hónap után az ellátási rendszerből és nyilvántartásból kikerülő elérése nehezkesebbé válik.

Szükséges akciók

A munkaügyi szervezet szolgáltató tevékenységének továbbfejlesztésével el kell érni, hogy a szervezethez forduló minden munkanélküli a szükséges információt személyre szólóan a legeredményesebb formában és tartalommal megkapja. Minden esetben készüljön első ún. helyzetfeltáró interjú (amely alapja az együttműködési tervnek),

együttműködési terv, amely a helyzet felmérésén kívül az egyéni igényeknek megfelelő szolgáltatásokat is tartalmazza (álláskeresési technikák oktatása, reintegráló képzések, felzárkóztató és szakmai képzés, foglalkoztatási támogatás). Minél rövidebb időn belül meg kell próbálni a munkába helyezést. Ehhez — az országos közvetítői rendszer működésével — javítani kell a közvetítői tevékenység minőségét. Bővíteni kell a vállalati kapcsolattartást és a civil szervezetek bevonását mind a közvetítő tevékenység sikere, mind a munkanélküliek integrálását célzó komplex programok működtetése érdekében.

Amennyiben a munkanélküli munkaerőpiaci integrációjának sikere érdekében indokolt, úgy az aktív eszközök igénybevétele előtt fel kell ajánlani szolgáltatási jellegű segítséget (információs szolgáltatások, álláskereső klubok működtetése, reintegráló foglalkozások, álláskeresési technikák oktatása). Az információnyújtás eszközeit bővíteni és fejleszteni kell, ennek keretében az információs és öninformációs anyagok (pálya- és foglalkoztatási, valamint képzési információk) mennyiségének és minőségének javítását, a Foglalkoztatási Információs Tanácsadó intézmények további létesítését, bővítésüket, munkaadói fórumok, állás- és képzési börzék szervezését segíteni kell.

Mutatók

Az EU irányvonalban szereplő feladat teljesítésének figyelemmel kísérése érdekében folyamatosan mérni szükséges az alábbi adatokat:

- a 9 hónapon belül támogatással, szolgáltatással elért munkanélküliek száma, nemenként,
- a 9 hónapon belül támogatással és szolgáltatással elért munkanélküliek közül hánynak sikerült tartós megoldást adni.

3. IRÁNYVONAL

ÁTTÉRÉS A PASSZÍV ESZKÖZÖKRŐL AZ AKTÍV ESZKÖZÖKRE

A támogatási, adózási és képzési rendszereket — ahol szükséges — felül kell vizsgálni, és úgy kell módosítani, hogy azok aktívan segítsék elő a foglalkoztathatóság javítását. Minden tagállam:

arra törekszik, hogy jelentősen növelje azoknak a személyeknek a számát, akik a foglalkoztathatóságukat javító intézkedések hasznát élvezik. A képzésben vagy más hasonló programokban részt vevő munkanélküliek számának bővítésére az egyes tagállamok — kiinduló helyzetüktől függően — célul tűzik ki, hogy fokozatosan elérjék a három legsikeresebb tagállam átlagos mutatóját, de legalább a munkanélküliek 20%-át.

Az irányvonal szelleméből következően a Kormánynek az a célja, hogy tovább növelje az aktív eszközökkel érintettek száma mellett azoknak az arányát is, akik részére a nyújtott támogatások valóban tartós megoldást adnak.

Indoklás

A munkanélküliség mérséklését az még önmagában nem segíti, ha az EU-irányvonalban foglaltaknak megfelelő szinten biztosítjuk az aktív munkaerőpiaci programokban és támogatásokban részesülők arányát. E tekintetben ugyanis a hazai helyzet már ma jobb az EU minimum célkitűzésénél; a hazai regisztrált munkanélküliek több mint 20%-át elérik az aktív támogatások. Magyarországon elsősorban az eszközök eredményességét, hatásuk tartóságát kell fokozni, a minőségi kérdésekre helyezve a súlyt. Az aktív eszközök hatékonyságának értékeléséhez ugyanis az is hozzátartozik, hogy az 1999-ben a regisztrációba belépő állástalanok 78%-a már korábban legalább egyszer munkanélküli volt. Ez összefüggésben van azzal, hogy egyrészt a gazdaság a munkanélküliek jelentős részére csak időlegesen tart igényt. Másrészt — a munkaerő-kereslet és -kínálat eltérése miatt — a munkaerőpiaci eszközök önmagukban nem elégségesek a munkanélküliség kezelésére, illetve, hogy az egyes eszközök hatékonyságvizsgálata szerint számos eszköz eredményessége korlátozott, elmarad a kívánatostól.

Korábbi kormányzati intézkedések

A munkaügyi hálózat kiépítése és az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközrendszer működtetése, valamint a szükséges források Munkaerőpiaci Alapból történő zökkenőmentes biztosítása lehetővé tette, hogy Magyarország az irányvonalban szereplő feladatot teljesítse. Az eddigi intézkedések azonban nem voltak elégségesek ahhoz, hogy az eszközök működésének hatékonysága is lényegesen javuljon, ez elsősorban az egyes hátrányos helyzetű munkaerőpiaci rétegek speciális gondjainak kezelésénél látható, valamint az egyes elmaradott, gazdasági szerkezetátalakítással érintett térségek esetében nyilvánul meg. Az aktív eszközökkel elért munkanélküliek jelentős része ezen okoknál fogva újra és újra munkanélkülivé válik. A Kormány ez ideig számos központi foglalkoztatási (felzárkóztatási, képzési, reintegrációs, réteg- stb.) programot indított, de az említett gondokon ezek is csak részben segíthettek.

Szükséges akciók

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök szerepét a jövőben tovább kell erősíteni. Törekedni kell arra, hogy a minimum 20%-os elérési rátát ne csak globálisan, hanem a munkaerőpiac valamennyi hátrányos helyzetű rétegére és a nagy munkanélküliséggel sújtott földrajzi térségekre is értelmezni lehessen.

Az aktív eszközök működésének eredményességét a 2. irányvonalnál leírtak szerint is fokozni kell. Szükséges továbbá a munkanélküliség kialakulásának megelőzését szolgáló eszközök hatókörének bővítése, valamint az egyes eszközök szétaprózott működtetése helyett azok programokhoz rendelt felhasználásának előtérbe helyezése.

Az eszközök együttes, programszerű működtetésére jó példa lehet a non-profit szektor öfenntartást célzó foglalkoztatási programjainak támogatása és a közhasznú foglalkoztatás és a képzési támogatások fokozottabb összekapcsolása. Ez utóbbi hozzájárul a közhasznú munkán lévő tartós munkahelyhez való jutási esélyeinek növeléséhez.

Mutatók

Indokolt figyelemmel kísérni az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök által elérték globális, munkaerőpiaci rétegenkénti és területenkénti alakulását, valamint azt a viszonyszámot, hogy az egyes eszközökkel újonnan érintettek száma hogyan aránylik az álláskereső munkanélküliek éves átlagos számához.

4. IRÁNYVONAL

FOKOZNI KELL A SEGÉLYEZÉSI ÉS ADÓRENDSZER MUNKÁRA ÖSZTÖNZŐ HATÁSÁT, TOVÁBBÁ FELÜL KELL VIZSGÁLNI A MUNKAERŐPIAC KORAI ELHAGYÁSÁRA KÉSZTETŐ NYUGDÍJAZÁSI KONSTRUKCIÓKAT

Minden tagállam felülvizsgálja és módosítja segélyezési és adórendszerét azért, hogy

— azok valóban ösztönözzék a munkanélkülieket vagy inaktívakat a munkakeresésre és a foglalkoztatási, illetve képzési lehetőség elfogadására, a munkáltatókat új munkahelyek teremtésére, továbbá

— az aktív öregedés érdekében olyan politikát fejlesszenek ki, amely megfelelő intézkedéseket tartalmaz a munkabírási képesség, élethosszig tartó tanulás és más rugalmas munkaforma fenntartására, annak elősegítésére, hogy az idősebb dolgozók is maradhassanak, és részt vehessenek az aktív munkában.

A Kormány célja az irányvonalban foglaltakkal kapcsolatban: a gazdasági és a munkaerőpiaci rendszer olyan irányú továbbfejlesztése, amely fokozottabban ösztönzi a munkahelyteremtést és segíti az inaktívak és a munkanélküliek munkakeresését, ösztönzi a foglalkoztatási és képzési lehetőségek elfogadását, valamint támogatja az idősebb munkavállalók aktív munkában való részvételét.

Indoklás

A munkanélküliek jogi intézményi ellátórendszere olyan diszfunkcionális elemeket is tartalmazott, amelyek lehetővé tették a liberálisabb szabályozással történő visszaélést. További problémát jelent, hogy részben az elmúlt évtizedben alkalmazott nagyvonalú, engedékeny korai nyugdíjazási lehetőségek következtében a gazdasági aktivitás is nagyon visszaesett.

Az adórendszer kedvezményei önmagukban nem eredményeztek markánsabb változtatásokat a vállalkozásoknál a munkahelyek kialakításában. A gazdasági növekedés azonban lehetővé tenné, az EU-csatlakozás hamarosan feltétlenül szükségessé teszi ezen anomáliák mérséklését.

A munkaerőpiacon bekövetkezett változások többsége az idősebb, nyugdíjkorhatár elérése előtt 5—10 évvel lévő munkavállalók számára nagyon kedvezőtlen volt. Az idő előtti nyugdíjba vonulásuk segítése és a munkaerő-kereslet fiatal korosztályok irányába történő átstrukturálódása odavezetett, hogy a 45—50 év feletti korosztályba tartozók aktivitási rátája nemzetközi összehasonlításban is rendkívül alacsonnyá vált. Nem alakultak ki azok a módszerek, eljárások, amelyek lehetővé tennék ezen korosztályok számára, hogy a munkaerőpiac új kihívásainak — a fiatalabbakhoz hasonlóan — meg tudjanak felelni.

Korábbi kormányzati intézkedések

A munkaerőpiaci segélyezési rendszer szigorítását célzó intézkedések sorozata már 1993-ban megkezdődött. A főbb lépések az alábbiak voltak:

- a munkanélküli járadék időtartamának lerövidítése két évről másfél, majd egy évre,
- a jövedelempótló támogatás időbeli korlátozása két évre,
- a pályakezdő munkanélküliek segélyezésének felváltása a pályakezdők elhelyezkedési programjával,
- az előnyugdíj felváltása a nyugdíj előtti munkanélküli segéllyel,

Az elmúlt év végén a foglalkoztatási törvény (Ft.) átíró módosításával az ellátórendszer tovább szigorodott. Ezzel a változással a munkanélküliség passzív ellátásaihoz kapcsolódó támogatásokat kihasználók, azzal visszaélők számának csökkentésére, a mielőbbi elhelyezkedés „ösztönzésére” irányuló cél fogalmazódott meg a költségek minimalizálása mellett. A lépések (rövidebb időtartamú ellátás, a jövedelempótló támogatás megszüntetése) tényleges hatásai jelenleg még nem számszerűsíthetők, a működtetés tapasztalatainak levonására még legalább 1—1,5 évet várni kell.

Ugyancsak a korábbi intézkedésekhez sorolható az egysegesen kialakított, illetve 62 évre emelt öregségi nyugdíjkorhatár elfogadása, illetve a korai nyugdíjazás lehetőségeinek beszűkítése, amelyek várhatóan javítják a társadalomban az inaktív és aktív munkavállalók előnytelen arányát, csökkentik az egy foglalkoztatottra jutó eltartottak számát.

Az új munkahelyek számának növekedését gyorsította a munkahelyteremtő támogatási rendszerek továbbfejlesztése és a bérarányos közterhek mértékének csökkentése is.

Szükséges akciók

— A munkahelyteremtés feltételrendszerét tovább kell javítani. Ennek elsődleges módja a központi célelőirányzatokból finanszírozott támogatási rendszerek olyan irányú

továbbfejlesztése, hogy azok — elsősorban a közép- és kisvállalkozások támogatásával, a beszállítói kapacitások bővítésének ösztönzésével, valamint a multinacionális vállalatok foglalkoztatási hajlandóságának növelésével — fokozottabban segítsék a foglalkoztatás bővülését.

— A különböző atipikus foglalkoztatási formák törvényi szabályozását meg kell teremteni.

— Fel kell gyorsítani azokat a szakmai munkálatokat, és mielőbb le kell szűrni azon folyamatban lévő kutatások eredményeit, amelyek az atipikus foglalkoztatási formák — főként a rugalmas munkalehetőségek, a részidős foglalkoztatás — elterjesztését célozzák. Meg kell vizsgálni az ezekhez kapcsolódó adó- és tb-kedvezmények biztosítási lehetőségét a 45—50 év feletti munkavállalók, illetve munkanélküliek alkalmazása esetén.

— A munkanélküli passzív ellátórendszer további szigorítása jelenleg nem indokolt, egyes területeken — elsősorban az önkormányzatok által szervezett közhasznú munkavégzés feltételeinek biztosításával — a várhatóan kiéleződő feszültségek megelőzésére kell felkészülni.

— Folyamatosan figyelemmel kell kísérni az Ft. módosításának hatásait, és indokolt esetben kezdeményezni szükséges a korrekciókat.

— Törekedni kell az illegális munka kifehérítésére.

— A rokkantnyugdíjazás feltételeit szigorítani kell, a testileg, szellemileg károsodott emberek mobilizálását elősegítő képzési és foglalkoztatási programokkal egybekötve.

Mutatók

Az irányvonalban foglaltakat elsősorban az alábbi két globális jellegű mutató használatával célszerű nyomon követni:

- az aktív és inaktív munkavállalók arányának alakulása,
- a 45 év feletti foglalkoztatási és aktivitási rátájának alakulása, nemenként.

5. IRÁNYVONAL

SZOCIÁLIS PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁSOKKAL BŐVÍTENI KELL A FOGLALKOZTATHATÓSÁGOT JAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK ALKALMAZÁSÁNAK LEHETŐSÉGÉT

A tagállamok erőfeszítései önmagukban nem elegendők arra, hogy a kívánt eredményt elérjék a foglalkoztathatóság javításában. Ezért:

a szociális partnerek ösztönzése szükséges — felelősségi körük és tevékenységi területük minden szintjén — annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb megállapodások jöjjenek létre a képzés, a munkahelyi tapasztalatszerzés és gyakorlat, a tanoncképzés, továbbá más, a fiatal és felnőtt munkanélküliek foglalkoztathatóságát javító intézkedések elterjesztésére és a munkaerőpiacra kerülésük elősegítésére.

A Kormány célja a foglalkoztathatóság javítása érdekében a szociális partnerek fokozottabb bevonása és ilyen célú megállapodás kötése azért, hogy

— a fiatalok szakképzésében a gyakorlatigényes részek oktatása a mainál megfelelőbb intézményi és technikai feltételek között folyjon;

— a szakképzettség nélkül munkaerőpiacra lépett fiatalok nagyobb arányban szakképzésben részesüljenek;

— a pályakezdő fiatalok „gyakornoki rendszere” elterjedtebbé váljon;

— a felnőtt korúak szak- és átképzésében előrelépés történjen.

Indoklás

Sok más ország tapasztalatával összhangban hazánkban is komoly gond, hogy a szociális partnerek együttműködése a foglalkoztathatóság javítása tekintetében jelentős kihasználatlan lehetőségeket tartalmaz. E tartalékok kihasználása, a partnerek aktivitásának fokozása nagymértékben segítheti a pályakezdő fiatalok és felnőtt munkanélküliek munka világába történő integrálását, a szakképzés színvonalának emelését.

Korábbi intézkedések

A szociális partnerek munkaügyi érdekegyeztetésbe vonásának intézményrendszere kiépült és működik. Ez az intézményrendszer 1999 óta átalakulóban van. A partnerek együttműködése az esetek döntő részében a Kormány által kidolgozott jogszabályok és programok véleményezésére terjedt ki, és nem sikerült kialakítani azokat a működési mechanizmusokat, amelyek lehetővé tették volna a szociális partnerek aktívabb közreműködését a feladatok megfogalmazásában, az általuk felvállalható feladatok meghatározásában és végrehajtásában a foglalkoztathatóság növelése érdekében. A helyzetet nehezíti az, hogy

— a vállalkozásoknál a humánerőforrás-fejlesztésre kevés gondot fordítanak;

— a szakmunkásképzésben a munkahelyi tanműhelyek száma nagyon alacsony, a munkahelyi igények a szakképzést kevésbé képesek befolyásolni;

— a szakmai mobilitás és a szakmai továbbképzés tekintetében a munkaadók nem eléggé dinamikusak.

Szükséges akciók

A konkrét cél a működő intézményrendszer (Országos Munkaügyi Tanács, az OMT Munkaerőpiaci Bizottsága, a Munkaerőpiaci Alap Irányító Testülete, az Országos Szakképzési Tanács, a Megyei Munkaügyi Tanácsok) hatékonyságának növelése. Az irányelvben foglaltakkal összhangban átfogó akciók kidolgozására van szükség. Az Oktatási Minisztérium országos koordináló szerepének biztosításával az OMT szintjén elő kell készíteni egy megállapodást arról, hogy ajánlások készüljenek az érdekegyeztetés lehetőleg valamennyi szintjén arra vonatkozóan, hogy a mun-

kaadók aktívabb befolyást gyakoroljanak a képzési szerkezet alakítására, valamint a gyakorlati tanműhelyek számának növelésére. Ennek során megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a pénzügyi-szervezeti eszközök eredményességét növelő feladatokra. A megállapodás keretében célszerű olyan intézkedési javaslatokat, a partnerek együttműködésére vonatkozó konkrét programokat megfogalmazni, amelyek elősegítik a foglalkoztathatóság növelését, mint például a rugalmas foglalkoztatási formák elterjesztéséhez szükséges feltételek meghatározása és kialakításuk megkezdése.

Mutatók

A megállapodásban rögzíteni szükséges azokat az indikátorokat is, amelyek érzékeltetni képesek a vállalt feladatok várható eredményeit.

6. IRÁNYVONAL

AZ ÉLETPÁLYÁT VÉGIGKÍSÉRŐ TOVÁBBKÉPZÉS LEHETŐSÉGÉNEK MEGTEREMTÉSE

A szakképzett és alkalmazkodóképes munkaerő számának növelése érdekében a tagállamok és a szociális partnerek törekedjenek arra, hogy — különösen az információs és kommunikációs technológiák területén — megteremtsék az egész életen át tartó tanulás lehetőségét, és tűzzenek ki konkrét célokat arra vonatkozóan, hogy abban minden évben egyre többen vegyenek részt. Az idősebb dolgozók bekerülésének megkönnyítése különösen fontos szempont.

A magyar Kormány célja az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megteremtése. Ennek különösen fontos területe az információs és kommunikációs technológiák társadalmi méretű elterjesztése, amellyel a fiatalok és a felnőttek önállóan is képesek tanulásukat segíteni. Célként fogalmazódik meg, hogy az elkövetkező egy-két év alatt a munkavállalóknál folyó képzések a jelenlegi létszám kétszeresét érik el, valamint az, hogy a folyamatos képzés lehetősége állampolgári jogon legyen biztosítva.

Indoklás

Az emberi erőforrás-fejlesztés egyik kulcsproblémája, hogy a nemzetgazdaság számára állandóan rendelkezésre áll-e megfelelően szakképzett és alkalmazkodóképes munkaerő. Ennek biztosítása szükségessé teszi az oktatás és szakképzés folyamatossá tételét az egész életpályán, mivel a technikai-technológiai változás, fejlődés is folyamatos. A munkaerő képzése társadalmi méretben csak a munkanélküliek vonatkozásában mondható szervezettnek, számszerűen viszont csak a fiatalok képzésben való részvétele megfelelő arányú. A munkában lévők mindenkori felkészültsége esetlegesnek mondható, mivel csupán a gazdaság élenjáró vállalatainál van tudatos humánpolitika, illetve szervezett folyamatos képzés. Az ezen körbe tartozó vállalatok

száma viszont ma csak körülbelül ötszázra tehető, és ezeknél dolgozik a foglalkoztatottak mintegy húsz százaléka.

Korábbi intézkedések

Az egész életen át tartó tanulás rendszerszerű alkalmazására kevés új intézkedés történt. A jogszabályok differenciáltan támogatják a képzési lehetőségek különböző formáit.

A képzésben résztvevők arányát a munkaerő-állomány 10%-ára lehet becsülni, amely évente mintegy 400 ezer főt jelent, ebből 75—80 ezer fő iskolai rendszerű, 70—75 ezer fő a munkaügyi szervezet által támogatott, foglalkoztatási célú képzésben vesz részt. Egyenletes időbeli eloszlást feltételezve, ez 10 évenként egyszeri tovább- vagy átképzést jelent minden munkavállalónak, amely a mai technológiai fejlődés alapján már nem mondható megfelelőnek.

Az elmúlt években kialakult a távoktatási központok országos, illetve regionális hálózata, amely főleg a felsőoktatás céljait szolgálja.

Az információs és kommunikációs technológiák elterjesztését szolgálta az alap- és középfokú iskolák, illetve szakképző intézmények korszerű számítógépparkkal történő ellátása; a felnőttképzés területén pedig a regionális munkaerő-fejlesztő és -képző központokat már létesítésükor korszerű számítástechnikával látták el. Ugyancsak korszerű informatikai bázissal rendelkezik néhány nagy felnőttképzési intézmény a számítástechnikai, a pénzügyi-ügyvitelellátói képzés területén.

Az általános iskolai tanulmányaikat 1999. szeptember 1-jén megkezdő gyermekek esetében a tankötelezettség a korábbi 16 évről 18 évre emelkedett. A tankötelezettség kiterjesztése felmenő rendszerben történik. Ugyancsak ettől az időponttól kezdődően ingyenessé vált a nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban a második szaképesítésre való felkészülés, valamint ennek keretében a felzárkóztató oktatásban illetve a munkába álláshoz, életkezdéshez szükséges ismeretek átadásakor a gyakorlati képzéshez biztosított munkaruha, egyéni védőfelszerelés stb.

A Kormány 2000-től törvénymódosítással lehetővé tette a gazdálkodó szervezetek szakképzési hozzájárulása egyharmadának a saját dolgozók képzésére való fordítását. Létrehozta a megyei szakképzési bizottság rendszerét, amelynek feladata az iskolarendszeren kívüli képzések koordinálása, illetve értékelése.

Szükséges akciók

A kijelölt célok érdekében szükséges:

— az információs és kommunikációs technológiák továbbterjesztése a közoktatási intézményekben az Irisz-SuliNet program keretében;

— a távoktatási hálózat (konzultációs központok) bővítése a felnőttképzés további területeire;

— a felnőttképzési törvénylétrehozása és elfogadása — várhatóan 2001-ben —, amely megteremti az egész életen át tartó tanulás támogatásának feltételeit is, különös tekintettel az állampolgári jogon igénybe vehető, támogatott szakképzésre;

— a munkahelyi képzés megfigyelése információs rendszerének kialakítása.

Mutatók

— A munkavállalók (népesség) képzettségének növekedése (2001. évi népszámlálás), nemenként.

— A munkaerőpiaci képzésben résztvevők számának növekedése, nemenként.

7. IRÁNYVONAL

JAVÍTANI KELL AZ OKTATÁS MINŐSÉGÉT, CSÖKKENTENI KELL A LEMORZSOLÓDÁST

Azoknak a fiataloknak rosszak az elhelyezkedési esélyei, akik az iskolarendszert olyan képességek nélkül hagyják el, amelyekre a munkaerőpiacra való belépéshez szükségük lenne. Ezért a tagállamok:

javítani fogják iskolarendszerük minőségét annak érdekében, hogy lényegesen csökkentsék az iskolarendszerből lemorzsolódó fiatalok számát, többek között úgy is, hogy kitüntetett figyelmet szentelnek a tanulási nehézségekkel küszködő fiataloknak.

A Kormány célja az iskolázottsági szint emelése érdekében a lemorzsolódás mértékének csökkentése a különböző oktatási formákban és típusokban.

Indoklás

A munka világába való bekapcsolódáshoz, illetve a szakképzés megkezdéséhez szükséges iskolai végzettség megszerzése elsődleges feladat. Problémát okoz, hogy a tanítás módszere az átlagtanulóhoz igazodik, ezért kevésbé alkalmas a lassabban haladók ösztönzésére. Emiatt sok tanuló lemorzsolódik, elsősorban a hátrányos helyzetű — ezen belül a roma — fiatalok közül, és befejezett szakképesítés nélkül hagyja abba tanulmányait. A lemorzsolódás csökkentésének feladata különösen hangsúlyos az aprófalvas térségekben, valamint a legszegényebb lakossági csoportok, köztük a cigányság koncentrációs területein. A lemorzsolódás az esélyegyenlőség további romlásához és az előfeltételek növekedéséhez vezet, valamint növeli a társadalom spontán szegregációját.

Korábbi kormányzati intézkedések

A hátrányos helyzetű tanulók számára indított oktatási programok, az ilyen helyzetű fiatalokat is oktató, nevelő intézmények kiegészítő normatív támogatása, a kistelepi-

lések normatív támogatása, a regionális források (terület-fejlesztés, közalapítványok) megakadályozták a helyzet romlását, de a problémák teljes körű felszámolására nem voltak elegendők.

Szükséges akciók

A közoktatás különböző fokozataiban eltérőek a feladatok. Ezek közül 2000-ben az alábbiak megvalósítása, illetve megkezdése áll a kormányzati figyelem középpontjában:

— folytatni kell — elsősorban a kistelepüléseken — az óvodák kiemelt fejlesztését, mert ez az egyik feltétele annak, hogy a gyerekek előmenetele a későbbiek során is megalapozott legyen;

— növelni kell az általános iskolai oktatás hozzáférhetőségét, elsősorban a hátrányos helyzetű térségekben, az aprófalvakban az intézmény fenntartó társulások támogatása által;

— a középfokú oktatásban két feladatcsoport van. Az egyik: az OKJ szakképesítések tartalmi felülvizsgálata során ki kell dolgozni a modulrendszerű képzés elemeit teljeskörűen, és ezzel együtt a lassabban haladók számára felzárkóztató programokat is kell készíteni a lemorzsolódás csökkentése érdekében. A másik: javítani kell a roma fiatalok számára a szakképesítéshez jutás, a továbbtanulás feltételrendszerét, növelni kell a kollégiumi férőhelyhez jutás esélyeit, továbbá meg kell vizsgálni a középfokú oktatási központok roma fiatalok számára történő létrehozásának feltételeit;

— minden oktatási szinten fejleszteni kell az oktatási környezetet, és meg kell honosítani a lemorzsolódás csökkentését is szolgáló korszerű pedagógiai és oktatás-technológiai módszereket.

Mutatók

Az iskolarendszerű képzések lemorzsolódási arányának változása iskolatípusonként, nemenként.

8. IRÁNYVONAL

A SZAKKÉPZÉS FEJLESZTÉSÉVEL EL KELL ÉRNI, HOGY A FIATALOK RENDELKEZZENEK AZ ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGHEZ SZÜKSÉGES ISMERETEKKEL ÉS A MUNKAERŐPIACON ELISMERT KÉSZSÉGEKKEL

A tagállamok:

gondoskodnak arról, hogy a fiatalok jobban fel legyenek készítve a technológiai és gazdasági változásokra, s hogy eladható ismeretekkel rendelkezzenek a munkaerőpiacon. Különös figyelmet kell szentelni a szakmunkásképzési rendszerek fejlesztésére és modernizációjára, arra, hogy a diákok és tanárok számítógépes képességeinek és készségeinek elsajátítására megfelelő oktatóprogramot dolgozzanak ki, vala-

mint az iskolákat számítógépekkel lássák el, és segítsék elő a diákok Internethez jutását 2002 végéig.

A Kormány célja a szakképzési színvonal emelése annak érdekében, hogy a fiatalok jobban fel legyenek készítve a technológiai és gazdasági változásokra, és eladható ismeretekkel rendelkezzenek a munkaerőpiacon. Az elkövetkezendő évek legfontosabb oktatási és képzési feladatai között szerepel a képzés nagyobb összhangjának biztosítása a technológiai és technikai modernizációval.

Indoklás

Az iskolarendszerből a munkaerőpiacra kilépő fiatalok munkaerőpiaci pozícióit a képzés szempontjából kedvezőtlenül befolyásolja, hogy a szakképesítések folyamatos korszerűsítése csak késéssel követi a munkaerőpiac igényeit. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy a pályakezdekők jelentős része nem tud elhelyezkedni, és meglévő szakképzettsége ellenére azonnal munkaerőpiaci átképzésre szorul.

Korábbi kormányzati intézkedések

Évek óta folyik a Munkaerőpiaci Alap szakképzési alaprész központi és decentralizált részének terhére eszközfejlesztés az iskolák részére. Minden évben a pályázati célok és prioritások meghatározása az Országos Szakképzési Tanács feladata.

A megyei/fővárosi közoktatás-fejlesztési közalapítványok 1997-ben jöttek létre elsősorban a fejlesztési tervekben jóváhagyott körzeti, térségi és országos feladatok támogatására. A közalapítványok 1999-ben az Országos Szakképzési Tanács javaslata alapján a Munkaerőpiaci Alap szakképzési alaprészéből támogatást kaptak a szakképzésben oktatók, gyakorlati oktatók képzésének, továbbképzésének, valamint a szakképzési alapozó funkciókkal kapcsolatos infrastruktúra fejlesztésének támogatására.

Szükséges akciók

A fent említett problémák miatt fontos a meglévő oktatási-képzési infrastruktúra színvonalának emelése, a szakképzés tartalmának (korszerű technológiára való felkészítés, informatikai oktatás erősítése) folyamatos fejlesztése, 6 éven belül az oktatási, képzési intézmények eszközellátottságának javítása oly módon, hogy valamennyi középfokú oktatási intézmény folyamatosan a megfelelő szinten tartott korszerű eszközállománnyal rendelkezzen.

A tartalmi korszerűsítés mellett a szakoktatók továbbképzésének intenzívebbé tételét is meg kell valósítani. Bővíteni kell a kurzusok tartalmát a korszerű technológiai, szakmai elméleti és gyakorlati ismeretekkel, korszerű oktatás-módszertani ismeretekkel.

Fel kell gyorsítani (a következő 3 év alatt) az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítések tartalmi felülvizsgálatát, és a korszerű technológiák fokozottabb

beépítésével a munkaerőpiaci elvárásoknak megfelelő színvonalra kell emelni azokat.

Az informatikai képzés súlyát és óraszámát emelni szükséges, ehhez meg kell teremteni a jogszabályi és a költségvetésből a finanszírozási hátteret.

A 2000. évi konkrét akciókat a fentiekben jelzett több évre szóló feladatok determinálják. Az oktatási intézmények kötelező eszköz és felszereléssel való ellátottságát szolgálja a megyei közalapítványok által kiírandó pályázat, amelyre a költségvetés jelentős forrásokat rendelt. Ez évben (július 31-ig) a jogszabály által előírt kötelező eszköz- és felszerelési jegyzék végrehajtása érdekében minden intézményfenntartónak ütemtervet kell készítenie. Az OKJ korszerűsítésének megalapozása érdekében konferencia szervezésére és kiadvány megjelentetésére is sor kerül.

Mutatók

— A szakképzésből kikerülő fiatalok elhelyezkedési aránya, nemenként.

— A munkanélküliség aránya a 25 év alattiak körében, nemenként (szakmai, képzettség szerinti).

9. IRÁNYVONAL

A FOGYATÉKOS EMBEREK BEKAPCSOLÁSA A MUNKA VILÁGÁBA, A ROMA NÉPESSÉG MUNKAERŐPIACI ESÉLYEINEK JAVÍTÁSA

Sok egyén és csoport találja különösen nehéznek, hogy megfelelő szakképzettséget szerezzen, bejusson a munkaerőpiacra vagy megtartsa állását. Koherens intézkedéscsomaggal kell támogatni az ilyen egyének és csoportok integrációját a munka világába és a diszkriminációval szembeni küzdelmet. Minden tagállam:

megkülönböztetett figyelmet fordít a fogyatékos emberekre, az etnikai kisebbségekre és más hátrányos helyzetű csoportokra, illetve egyénekre, továbbá a preventív és aktív politikák megfelelő formáit fejleszti ki ahhoz, hogy támogassa munkaerőpiaci integrációjukat.

A Kormány célul tűzi ki, hogy gyorsuljon a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek munkaerőpiaci integrációja, és közülük minél többen tartósan kapcsolódhassanak be a munka világába.

Indoklás

A munkavállalók egyes csoportjainak hazai és nemzetközi összehasonlításban is rendkívül súlyos a munkaerőpiaci helyzete. Nehezen szereznek szakképzettséget, illetve jutnak be a munkaerőpiacra, másokhoz viszonyítva könnyebben és hosszabb időre veszítik el az állásukat. Sokszor a társadalmi előítéletek miatt is hátrányos megkülönböztetés sújtja őket. Inaktivitásuk állandósulásából, illetve munkanélküliségük tartósságából következően

nagy a veszélye annak, hogy e rétegek végleg a társadalom perifériájára kerülnek, szegényekké és kiszolgáltatottá válnak. Ezek a veszélyek messze túlmutatnak a foglalkoztatáspolitikai keretein, és társadalmi feszültséget okoznak azért is, mert megfelelő kezelés hiányában nagyrészt örökölődnek, újratermelődnek. A hátrányos helyzetű rétegek esélyeinek növelése érdekében az eddigieknél hatásosabb intézkedéseket kell tenni.

A) A fogyatékos emberek

Korábbi kormányzati intézkedések

1997-től kezdődött meg a foglalkoztatási rehabilitáció jogi, intézményi feltételeinek kiépítése a munkaügyi központok és kirendeltségek keretében. Kialakult a munkaügyi szervezet és a foglalkoztatás egészségügyi szakellátó helyek szabályozott együttműködése a foglalkoztathatóság, a foglalkoztatási rehabilitáció megalapozása érdekében.

Megtörtént a munkaügyi szervezet foglalkoztatási rehabilitációs felkészítése, elsőként a megyei szinten dolgozó rehabilitációs munkacsoportok körében. 1999-ben a közvetlen ügyfélkapcsolattal rendelkező munkaközvetítői munkakörökben dolgozók, valamint a regionális munkaerő-fejlesztő és -képző központok rehabilitációs szakmai felkészítésére került sor.

1999-ben a munkaügyi központokban mintegy 27 ezer megváltozott munkaképességű ügyféllel foglalkoztak, rehabilitációs eljárásba 18 ezer fő került bevonásra, közülük közel 8 ezer fő elhelyezkedett.

Bővült a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára munkahelyteremtést biztosító Munkaerőpiaci Alap rehabilitációs alaprészeinek forrása. Ez 1999-ben 1,7 Mrd forint, 2000-ben 2,150 Mrd forint, melynek többsége (80%-ot meghaladó hányada) decentralizáltan a megyéknél kerül felhasználásra.

Foglalkoztatási kötelezettség terheli a munkáltatókat a fogyatékos személyeket illetően. A kötelezettséget nem teljesítő munkáltatók munkavállalónként az előző évben 20 600 Ft, 2000-ben 24 400 Ft rehabilitációs hozzájárulást kötelesek fizetni.

1999-ben a foglalkoztatási rehabilitáció kiépítésével szemben fokozott igényeket támasztott a fogyatékos emberek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény elfogadása, illetve ezt követően a további évekre szóló Országos Fogyatékosügyi Program.

Szükséges akciók

Az Országgyűlés az Országos Fogyatékosügyi Programról intézkedő határozatával többek között megjelölte azokat az intézkedéseket és feladatokat, amelyek célzottan ezen csoport foglalkoztatásának elősegítésére irányulnak.

Ennek keretében ez évben:

— elő kell készíteni a fogyatékos személyek speciális munkahelyen történő foglalkoztatása feltételeinek megteremtését,

— ki kell dolgozni az integrált munkavégzést támogató programokat,

— meg kell kezdeni a rehabilitációs foglalkoztatás támogatási rendszerének felülvizsgálatát, a munkaadói támogatási rendszer átalakítását,

— koncepciót kell kidolgozni a védett foglalkoztatás újrászabályozásának lehetséges irányaira.

Mutatók

— A rehabilitációs új munkahelyek száma.

— A fogyatékos munkanélküliek elhelyezkedésének mértéke, nemenként.

B) A roma népesség

Korábbi intézkedések

Bár a hatályos magyar jogszabályok tiltják a származás szerinti megkülönböztetést, s ezért a munkaügyi nyilvánosság nem tartalmaz az etnikai hovatartozásra utaló adatot, a munkaügyi szervezet bevált gyakorlata a pozitív diszkrimináció alkalmazása. Ez a cigány érdekű foglalkoztatási programok kiemelt mértékű támogatásával valósul meg, amelyet az Ft. lehetővé tesz. A cigány kisebbség munkaerőpiaci integrációját célzó foglalkoztatáspolitikai azon a felismerésen alapul, hogy a cigány népcsoportban nagy az alacsony iskolai végzettségűek aránya. Az érintettek csak olyan egyszerűbb, kvalifikálatlan munkák elvégzésére képesek, amelyek iránt a gazdaságban kicsi a kereslet. A munkakínálat növelésére lényegében csak a helyi önkormányzatok által szervezett közhasznú foglalkoztatásban illetve a központi közmunka-programokban nyílt reális lehetőség.

Az alacsony iskolai végzettségből adódó hátrányokat az ún. felzárkóztató képzésekkel és az azokhoz kapcsolódó rövidebb idejű szakmai képzésekkel, továbbá munkaszervezői, közösség-szervezői, családsegítő asszisztensek képzésével törekszik a munkaügyi szervezet csökkenteni.

A romák munkaerőpiaci részvételének növelésében részt vesznek a non-profit szervezetek is. Az OFA és az Autonomia Alapítvány több olyan programot dolgozott ki, illetve működtetett, amelyek a romák konkrét helyzetéhez, igényeihez, lehetőségeikhez igazodtak.

Szükséges akciók

A foglalkoztatáspolitikai új lehetőségei adódnak a Kormány 1999-ben elfogadott — a cigányság élethelyzetének javítását célzó — határozatából. Ez az ún. középtávú intézkedéscsomag a cigányság lakókörnyezeti, kulturális és iskolai oktatási feltételeivel kapcsolatos feladatokat határozta meg.

Ehhez kapcsolódóan a 2000. évben indul a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok munkaerőpiaci integrációját szolgáló komplex oktatási program, mely az iskolarendszerű és munkaerőpiaci képzéseket egyaránt átfogja.

A munkaügyi szervezet általános gyakorlatává teszi az együttműködést a Cigány Önkormányzatokkal a foglalkoztatási kérdésekben, ami a megyei munkaügyi központok és a helyi testületek között évenként megkötött megállapodásokban nyer konkrét tartalmat.

Mindemellett kormányzati törekvés — a „Segély helyett munkát” elv alapján — a munkanélküli ellátás feltételeinek megváltoztatása révén nagyobb munkaerőpiaci aktivitás elérése a tartósan munkanélküliek körében, illetve a helyi önkormányzatok által szervezett közhasznú foglalkoztatás hányadának növelése, különös tekintettel a közhasznú foglalkoztatás felzárkóztató és szakmai képzéssel kombinált formájának elterjesztésére.

A cigánylakosság foglalkoztatási integrációjának általános eszközei — a fenti specifikus programok mellett — egybeesnek a foglalkoztatási törvényben meghatározott támogatási formákkal (ún. aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel).

A végrehajtás a megyei munkaügyi központok feladata, a pénzügyi forrás a Munkaerőpiaci Alap decentralizált része. A munkaügyi központok együttműködnek e tevékenységükben a területi Cigány Kisebbségi Önkormányzatokkal és a cigányság civil szervezeteivel.

Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány kidolgozott egy olyan roma foglalkoztatási programot, amelyet az SZCSM mint Európai Szociális Alap típusú projektet PHARE pályázatként elfogadott, és a jövőben támogatását indokoltnak tartja.

Mutatók

— A cigány népesség iskolázottságának alakulása.

— A cigányok munkanélküliségi rátájának alakulása.

II. PILLÉR: A VÁLLALKOZÓI SZELLEM MEGERŐSÍTÉSE

10. IRÁNYVONAL

CSÖKKENTENI KELL A VÁLLALKOZÁSOKAT TERHELO ADMINISZTRÁCIÓT ÉS RÁFORDÍTÁ- SOKAT

A munkahelyteremtés és a fiatalok képzési lehetőségeinek növelése szempontjából alapvető fontosságú az új vállalkozások beindítása és a kis- és középvállalkozások számának a növelése. Ezt a folyamatot elő kell segíteni a vállalkozói szellem tudatos fejlesztésével az egész társadalomban és az oktatási alaptantervben, világos, stabil, kiszámítható szabályok biztosításával, a kockázati tőkepiacok fejlődéséhez szükséges feltételek javításával és a tőzsdére

jutással. A tagállamok csökkentsék és egyszerűsítsék a kis- és középvállalatokra nehezedő adminisztrációt és adóterheteket. Ezek az intézkedések támogatni fogják a tagállamok illegális munka elleni harcát. A tagállamok ennek érdekében:

különös figyelmet fordítanak a vállalkozások fenntartási költségeinek és adminisztrációs terheinek jelentős csökkentésére, különösen a kis- és középvállalatok esetében, s főleg akkor, ha azok az alapítás stádiumában vannak, vagy pótlólagosan dolgozókat vesznek fel.

A Kormány a gazdasági növekedés előmozdítása érdekében kiszámítható gazdasági környezetet és tisztességes versenyfeltételeket kíván biztosítani. A kvv.-k versenyképességének fokozásában, önfinanszírozó képességének és foglalkoztatási szerepének erősítésében, továbbá a fekete gazdaság visszaszorításában fontos kormányzati eszköz a kedvező szabályozási feltételek megteremtése.

Indoklás

A foglalkoztatási helyzet jövőbeni alakulása döntően a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások stabilitásától, foglalkoztatási kapacitásuk bővülésétől függ.

A jelenleg működő több mint háromnegyed millió vállalkozás 96,3%-a mikrovállalkozás, 2,9%-a kisvállalkozás, 0,6%-a középvállalkozás. A szektor eddig is kiemelt szerepet játszott a foglalkoztatásban — az egyéni vállalkozókat is figyelembe véve — jelenleg a munkahelyek közel kétharmad részét kis- és középvállalkozások adják.

Az EU-országokhoz hasonlóan azonban a hazai vállalkozások is nehezményezik a bonyolult igazgatási eljárásokból adódó felesleges adminisztratív terheket és a gyakran változó szabályozást. Ezek a gondok végső soron fékezik foglalkoztatási kapacitásuk bővülését is, amelyre pedig nagy szükség lenne.

Korábbi kormányzati intézkedések

A kis- és középvállalkozások fejlődésének elősegítését, támogatását a 2000. évtől törvény szabályozza. E törvény határozza meg azt is, hogy a vállalkozások segítségét külön célleírányzat biztosítja, amelyből pályázati úton támogatás nyerhető el a piacképes fejlesztésekhez. (A célleírányzat ebben az évben 7 milliárd forintos kerettel rendelkezik.) A gazdaságfejlesztési célleírányzat szintén támogatást biztosíthat számukra.

Az üzleti tevékenység indításának egyszerűsítése érdekében történtek már kezdeti lépések. Bővültek az „egyablakos” rendszer szolgáltatásai, az egyéni vállalkozók számára a szolgáltatások, illetve információk (pl. adózási segédletek) egy helyen biztosíthatók.

Az adminisztrációs terhek csökkentését és az önfoglalkoztatás terjedését, az új vállalkozások létrehozását is segíti, hogy az átalányadózás alkalmazhatósága kibővült. Ezt az adózási módot választhatja ez évtől minden olyan egyéni vállalkozó, akinek nincs munkaviszonya és bevétele nem több 4 millió forintnál. (Feltétel továbbá, hogy az általános

forgalmi adóban az alanyi adómentességet kell alkalmazni, aminek a határa ugyancsak 4 millió forint.)

Könnyítés, hogy nem kell havonta ÁFA-bevallást benyújtani, hanem évente csak egyszer, akinek 8 millió Ft alatt volt a nettó árbevétele és 1 millió Ft alatt volt az előző évi nettó ÁFA-fizetési kötelezettsége.

2000-től lehetőség van a könyvelés (kimenő, bejövő számlák) számítógépes adatfeldolgozására, illetve ennek eredményét nem kell pénztárkönyvben, naplófőkönyvben havonta kézzel rögzíteni, hanem elegendő az adatok számítógépes tárolása, amely bármikor kinyomtatott formában megjeleníthető (ellenőrzés céljából is).

2000-ben megszűnik a kamarai tagság kötelező jellege, s ezzel a kisvállalkozások számára komoly anyagi megterhelést jelentő, adójellegű kamarai tagdíjfizetési kötelezettség is.

Szükséges akciók

— A Kormány a 2000. évben is prioritásként kezeli a kis- és középvállalkozások fejlesztését, és bővíti foglalkoztatási képességüket. Ezt a működési feltételek javításával, megfelelő támogatáspolitikával alkalmazásával és a vállalkozási kultúra fejlesztésével kívánja elősegíteni. Az egyszerű és hatékony szabályozási környezet kialakítását segíti a vállalkozások működéséhez kapcsolódó igazgatási eljárások további egyszerűsítése, az ügymenet gyorsítása és a költségek csökkentése.

— A külföldi cégek beszállítóivá tehető középvállalkozások megerősödését, piacbővítését a központi célleírányzatokból nyújtott támogatások fokozottan segítik.

— A foglalkoztatás és a legális gazdaság növelése érdekében vizsgálni kell az élők munkát terhelő elvonások mérséklési, valamint a kisvállalkozások adóterhei csökkentésének lehetőségét.

— A számviteli törvény módosításával a mikro- és kisvállalkozások számára egyszerűsített értékelési módszereket, eljárásokat kell kialakítani.

— Az elektronikus iratról szóló törvénnyel egyidejűleg lehetővé kell tenni a bevallások elektronikus úton történő teljesítését.

— A számlaadási kötelezettség betartásának folyamatos ellenőrzésével és bírságolással a beszedhető adó összege jelentősen növelhető, a legálisan foglalkoztatottak és a munkaadók adóterhe pedig csökkenthető.

— A hitelnyújtással összefüggésben elő kell segíteni a vállalkozások közös felelősségvállalásán alapuló garancia-szövetkezetek további bővítését, országos hálózat kialakítását.

Mutatók

— Az önfoglalkoztatottak aránya az összes foglalkoztatotthoz viszonyítva, nemenként.

— Az egy vállalkozóra jutó alkalmazotti létszám, nemenként.

11. IRÁNYVONAL

AZ ÖNFOGLALKOZTATÁS ÖSZTÖNZÉSE ÉS TÁMOGATÁSA

A tagállamok ösztönzik az önfoglalkoztatás terjedését oly módon, hogy megvizsgálják, vajon csökkenthetők-e az ennek útjában álló akadályok, különösen az adók és a tb-járadékok, amennyiben ezek gátolják az önfoglalkoztatóvá válást vagy egy új vállalkozás létrehozását. Emellett támogatják a vállalkozói ismeretek oktatását és a vállalkozók, illetve a leendő vállalkozók által igényelt célirányos szolgáltatások hozzáférhetőségét is.

A Kormány célja az önfoglalkoztatás terjedését, az egyéni vállalkozások létesítését és fejlődését gátló akadályok csökkentése, valamint a vállalkozási ismeretek oktatásának bővítése. Fontos, hogy a nagyobb termelő cégek hazai beszállítói háttérkapacitásai kiépülésében a magyar egyéni vállalkozások jelentős szerepet kapjanak. Fokozatosan csökkenteni kell a vállalkozók munkabérének közterheit és elősegíteni a kedvező hitelnyújtás feltételeit.

Indoklás

Az egyéni vállalkozók többsége minimális mértékű saját forrással képes csak vállalkozását elkezdni. A vállalkozásokon belül az egyéni vállalkozások jutnak legnehezebb feltételek mellett hitelhez, mivel a hitelnyújtáshoz elengedhetetlenül fontos hitelgaranciákkal ez a réteg rendelkezik legkevésbé.

A helyzetet nehezíti, hogy az egyéni vállalkozók egy része piaci, vállalkozói ismeretekkel, tapasztalatokkal sem rendelkezik, ezért számukra különösen fontos forrásokat, lehetőséget biztosítani a vállalkozói képzés és szaktanácsadás költségeinek finanszírozására.

A hazai adó- és tb-járadék behajtását nagymértékben nehezíti, hogy a valós bér egy részét „zsebből” fizetik a munkavállalónak. Az adók és a tb-járadékok mérséklése feltételezhetően javítaná a befizetési fegyelmet.

Korábbi kormányzati intézkedések

Az eddigi intézkedések közül meghatározó, hogy a foglalkoztatási törvény a munkanélküliek vállalkozóvá válását a munkanélküli járadék összegének megfelelő támogatás meghatározott ideig történő folyósításával, a vállalkozói szaktanácsadás és a tanfolyami képzés költségeinek, valamint a hitelfedezeti biztosítás részbeni megtérítésével segíti.

Ezenkívül támogatás nyújtható annak a munkanélkülinek, aki munkaviszonyon kívüli tevékenységgel gondoskodik önmaga foglalkoztatásáról, vagy aki vállalkozást indít, vagy vállalkozáshoz csatlakozik. Jelenleg a támogatás mértéke: 500 ezer forintig terjedő visszatérítendő kamatmentes tőkejuttatás.

Az önfoglalkoztatóvá válást — nemcsak a munkanélküliek esetében — az FVM is több formában támogatja. Ezek

közül az egyik legjelentősebb a már két éve működő fiatal agrár-vállalkozók támogatási rendszere, amely az önálló versenyképes családi gazdaság kialakításához nyújt fejlesztési támogatást és kedvezményes hitellehetőséget.

Az oktatásban — az alsó-, közép- és felsőfokú alap- és szakképzésben egyaránt — elkezdődött a vállalkozói ismeretek tanítása és a készségek fejlesztése, illetve a vállalkozásokat alakítani, tervezni tudó szakemberek képzése.

Jelentős szerepet játszik a kezdő vállalkozások indításában az inkubátorházak kiépített hálózata is, ahol vállalkozási szolgáltatásokat vehetnek igénybe.

Szükséges akciók

— Az irányvonalal és a Kormány céljaival összhangban folyamatosabbá és könnyebben elérhetővé kell tenni a vállalkozói szaktanácsadást, az ehhez szükséges intézményi és pénzügyi feltételek bővítésével.

— Az egyéni vállalkozások működésének elősegítése, a vállalkozás-átadás megkönnyítése érdekében — az EU Bizottság ajánlásainak megfelelően — módosítani kell az illetéktörvényt.

— Tovább kell mérsékelni az élmunkát terhelő elvonásokat, valamint az adó- és adminisztrációs terheket (a 10. irányvonalban részletezettek szerint).

— Továbbra is indokolt a munkanélküliek vállalkozóvá válásának prioritásként történő kezelése.

— Az adózási fegyelem javítása, gyakoribb adóellenőrzés (jellemzően alacsony a bevallott átlagjövedelem a kereskedelmi, a vendéglátóipari, a lakossági szolgáltatásokat végző egyéni vállalkozóknál).

— A számla- és nyugtaadási kötelezettség folyamatos ellenőrzése.

Mutatók

— Egyéni vállalkozók száma az összes munkavállaló százalékában, nemenként.

— Túlélési ráta (az indulástól számított 1-2-3 év múlva működik-e a vállalkozás).

— Újonnan alapított vállalkozások száma.

12. IRÁNYVONAL

ÚJ MUNKAHELY-TEREMTÉSI LEHETŐSÉGEK KIAKNÁZÁSA HELYI SZINTEN

Ha az Európai Unió a foglalkoztatási kihívással szemben sikeresen kíván fellépni, a munkahelyteremtésnek, az új technológiáknak és innovációknak minden lehetséges forrását fel kell tárnia és hatékonyan kiaknáznia. Ennek érdekében a tagállamok:

támogatják azokat a megoldásokat, amelyekkel teljes mértékben ki lehet használni a munkahelyteremtésben rejlő lehetőségeket helyi szinten és a szociális gazdaságban, különösen olyan új tevékenységekben, amelyek a piac által még ki

nem elégtett szükségletekhez kapcsolódnak, továbbá a csökkentés szándékával megvizsgálják, milyen akadályok állják útját e kezdeményezések megvalósításának. Ebben a tekintetben a regionális és helyi szintű partnerek sajátos szerepét és felelősségét, csakúgy, mint a szociális partnereket, fokozottabban el kell ismerni és támogatni. Emellett teljes mértékben ki kell használni az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (értsd: munkaerőpiaci szervezet) szerepét a helyi foglalkoztatási lehetőségek feltárásában és a helyi munkaerőpiacok működésének javításában.

A Kormány célja a jó külföldi tapasztalatok megismerése után a hazai elterjesztési lehetőségek megvizsgálása és segítése.

Indoklás

A helyi szükségletre alapozott szolgáltatások szerepe az elkövetkező években várhatóan növekszik, ugyanakkor foglalkoztatási szempontból indokolt támogatásuk. A szektor növekedését valószínűsítik a megváltozott család-szerkezetből, a népesség előregedéséből, a környezeti károk elhárítására vonatkozó követelményekből, valamint a hulladékok hasznosítására vonatkozó tendenciákból eredő feladatok.

Korábbi kormányzati intézkedések

Hazánkban még nem sikerült eredményeket elérni a helyi szükségletekre alapozott tartós munkahelyek teremtésében. A Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprészből nyújtott támogatások révén összességében több tízezer új munkahely létesült az elmúlt években, de ezek túlnyomó része nem a helyi szociális gazdaságban, hanem az ún. első munkaerőpiacon a piaci szférában jött létre. Az ideiglenes foglalkoztatást biztosító közhasznú programok szervezése hozott bizonyos sikereket. E programokat az önkormányzatok és a non-profit szervezetek kezdeményezték, helyi szinten a szociális szférába tartozó munkahelyteremtések terén.

A közhasznú munkavégzés tekintetében döntő részt (mintegy 80%-ot) képviselnek az alacsonyabb képzettségű munkavállalók foglalkoztatására alkalmas tevékenységek, főként a kommunális szolgáltatások, a településtudás, a környezetvédelmi és egyéb — elsősorban fizikai munkát igénylő — területeken. A közhasznú munkába bevontak száma 1999-ben mintegy 120 ezer fő volt, de az egészségügyi és szociális szolgáltatói területen a közhasznú munkában résztvevőknek mindössze 5%-a dolgozott.

A foglalkoztatási törvény ez évi változása, a rövid időtartamú közhasznú munkavégzés bevezetése várhatóan bővíteni fogja az érintett létszámot, bár az eszköz alkalmazása során azzal számolni kell, hogy a hatékonysága minimális, hiszen az elsődleges munkaerőpiacra történő visszatérés aránya alatta van az érintett létszám 5%-ának.

Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány támogatáspolitikájának része a non-profit szervezetek foglalkoztatásbővítést, munkahelyteremtést szolgáló programjainak

támogatása. A személyi szolgáltatást megvalósító kísérleti programok egyrészt feltérképezik a szociális szféra foglalkoztatási kapacitásait, másrészt bővítik a minőségileg hatékony szolgáltatások körét. Az OFA ez irányú tevékenysége szélesíti a helyi önkormányzatok és non-profit szervezetek együttműködését, de az irányvonalban megfogalmazottak tekintetében az OFA által támogatott programok révén sem sikerült átütő eredményt elérni.

Szükséges akciók

— Az új munkahelyteremtés feltételeinek megalapozottabb kialakítása érdekében fel kell tárnai a helyi, kistérségi kezdeményezéseket, a szolgáltató szektor, azon belül főként a szociális gazdaság és a környezetvédelem munkahelyteremtő képességét és azok helyi mobilizálásának, vagy legális keretek közé terelésének a lehetőségeit.

— Részletesebben meg kell ismerni azokat a külföldi tapasztalatokat, amelyek az irányvonalban foglaltak hazai megvalósítását megalapozzák. Elsősorban a francia—magyar kétoldalú munkaügyi kapcsolatokat kell felhasználni az adaptálási lehetőségek tisztázása érdekében, tekintettel arra, hogy az említett ország tett a legtöbbet az irányvonal megvalósításáért.

Mutató

A támogatott munkahelyek számának bővülése a szolgáltató szektorban.

13. IRÁNYVONAL

A SZOLGÁLTATÓ SZEKTOR FOGLALKOZTATÁSI POTENCIÁLJÁNAK SZÁMBAVÉTELE

A tagállamok koncepcionális keretet dolgoznak ki ahhoz, hogy teljes mértékben kiaknázzák a szolgáltató szektorban és az iparral kapcsolatos szolgáltatásokban rejlő foglalkoztatási potenciált, többek között az információs társadalom és a környezetvédelem munkalehetőségeinek számbavételével, annak elősegítésére, hogy több és jobb munkahely jöhessen létre.

Hazánkban az elmúlt években a szolgáltató szektor foglalkoztatási szerepe nőtt.

Ugyanakkor az információs társadalom foglalkoztatási képességére vonatkozó előzetes felmérésekről, tanulmányokról, az ezen területen elérhető fejlődésről, bővítési lehetőségekről még nincs átfogó képünk. Ezekre vonatkozóan feltétlenül pontosításra, további információk megszerzésére van szükség, amelyet főként a kétoldalú kapcsolatok során a nálunk e területen fejlettebb országok módszereinek megismerésével, illetve átvételével kívánunk elérni.

Kezdeti lépések már történtek kísérleti jelleggel e téren, hiszen az otthoni munkavégzés elterjesztése érdekében a megváltozott munkaképességűek részére pályázatot hir-

dettünk meg. A távoktatás tekintetében pedig még ennél is jelentősebb előrelépés történt, főként az üzleti szféra segítségével.

Szükséges akciók

A fejlettebb országok módszerei, tapasztalatai megismerésétől függően meg kell kezdeni az információs társadalom valamint a környezetvédelem és környezetgazdálkodás foglalkoztatási potenciáljának felmérését.

A kistelepülések információs infrastruktúrájának kiépítése — a Teleház program keretében — főként a munkaerő-közvetítés tekintetében, valamint a távmunkavégzés informatikai megteremtésében eredményezhet előrelépést.

14. IRÁNYVONAL

AZ ÉLŐMUNKÁT TERHELO ADÓ- ÉS BÉRJÁRULÉKOK CSÖKKENTÉSE, KÜLÖNÖSEN AZ ALACSONYAN KÉPZETT ÉS ALACSONY BÉRSZINTŰ MUNKAVÁLLALÓK TEKINTETÉBEN

Meg kell fordítani azt a tartós tendenciát, amely egyre magasabb adókat és befizetési kötelezettségeket hárít az élőmunkára (ami az 1980. évi 35%-ról 1995-re 42%-ra nőtt). Minden tagállam:

célul tűzi ki, hogy fokozatosan csökkenteni fogja az általános adóterhelést, amennyiben az adók jelenlegi szintje azt szükségessé teszi, továbbá indokolt esetben fokozatosan mérsékeli az élőmunkára nehezedő fiskális nyomást és a nem-bérijellegű munkaerőköltségeket, különösen a viszonylag alacsonyan képzett és alacsony bérszintű munkaerő esetében, de anélkül, hogy veszélyeztetné a közkiadások fedezetét és a társadalombiztosítási rendszerek pénzügyi egyensúlyát, meg fogja vizsgálni — amennyiben ezt még nem tette meg — az energia adó bevezetésének vagy a környezetszennyező kibocsátások megadóztatásának kérdését — esetleg más adójellegű intézkedések is szóba jöhetnek.

A Kormány célja, hogy a vállalkozásokat és a munkavállalókat terhelő — főként a bérekhez kapcsolódó — elvonások mértéke csökkenjen.

Indoklás

A gazdaság élénkítéséhez, a vásárlóerő fokozásához, új munkahelyek kialakításához szükséges, hogy felülvizsgálatra kerüljenek — a csökkentés érdekében — főként a bérekhez rendelt adók, valamint a tb-terhek. Alapvető feladat ugyanakkor az elvonások mértékének csökkentéséből adódó bevételkiesésnek — a szociális jellegű költségvetési tételek szinten tartása érdekében — a pótlása.

Korábbi kormányzati intézkedések

Az elmúlt években különböző mértékben változtak az adózási rendszer egyes elemei. Csökkent például a társaság

adó mértéke. A bérek után fizetendő tb-terhek a következők szerint változtak:

— A munkáltatók által fizetendő tb-hozzájárulások összege 1999-ben jelentős, 6%-pontos mértékkel a korábbi 39%-ról 33%-ra csökkent. Ezen belül a nyugdíjbiztosítási járulék 24%-ról 22%-ra, az egészségbiztosítási járulék 15%-ról 11%-ra. 2000-ben ezek a mértékek nem változtak.

— A munkáltatók által az alkalmazásban állók után fizetendő fix összegű egészségügyi hozzájárulás mértéke 3600 Ft-ra nőtt az 1998. évi 2100 Ft-ról, ami meghaladta a keresetek növekedési ütemét. Az egészségügyi hozzájárulás összege 2000-ben 3900 Ft, növelésének mértéke a prognosztizált keresetnövekedéssel áll szinkronban, és elmarad a minimálbér megvalósított emelése mögött.

— A munkavállalók által fizetendő tb-járulékok mértéke az elmúlt évben 1%-ponttal a korábbi 10%-ról 11%-ra nőtt. A növekedés a nyugdíjjárulék mértékében következett be. 2000-ben a mértékek nem változtak.

Az 1994-től megindult folyamat eredményeként a béreket terhelő lineáris elvonások aránya a munkaerőköltségben összességében néhány százalékponttal csökkent, de a foglalkoztatás összes közterhe még így is meglehetősen magas.

Fokozza a problémát, hogy a foglalkoztatás közterhei nem egyenletesek, az alacsony kereseti kategóriákba tartozó munkavállalók tekintetében relatíve magasabbak.

Az európai mértékkel is magas közterhek egyik oka az, hogy a legális bérek — a munkaerőpiaci szabályozottság töredékes volta és egyéb körülmények miatt — gyakorta kisebbek a valós kifizetéseknél. Becslések szerint gyakori, hogy a munkavállalót minimálbéren jelentik be, de a valós bérét részben „zsebből kifizetik”. Mindez azzal jár, hogy a befolyó járulékösszeg az elérhetőnél lényegesen kisebb.

A befizetési fegyelmet várhatóan ez évben tovább javítja — növelve a járulékbefizetéseket — az, hogy 1999-től a járulék beszedése, behajtása az adóhatóságokhoz került.

A 2000. évi adózás szerkezetében, új adók kialakításában — bár erre voltak kísérletek az elmúlt év során — nem történt változás.

Szükséges akciók

— A következő évi adózási feltételek kialakítása során indokolt megvizsgálni az adózás szerkezetének átalakítási feltételeit, azok közelítését az EU adózási szisztémájához. Ennek keretében azt is vizsgálni kell, hogy az alacsony kereseteket terhelő elvonások csökkenthetők-e.

— Ugyancsak indokolt vizsgálni a bérekhez kapcsolódó terhek további csökkentési lehetőségét, és a kieső költségvetési bevételek pótlását alternatív adók bevezetésével (pl. kamatadó, biztosítási adó, ingatlanadó, földadó stb.).

— Éves szinten az állami központosítás mértékét — a gazdaság élénkítése érdekében — legalább 1%-kal csökkenteni kell.

Mutatók

- A munkabért terhelő és egyéb jövedelmeket terhelő adók aránya.
- 100 Ft munkabérré jutó közteherelvonás mértéke.

III. PILLÉR: A VÁLLALATOK ÉS DOLGOZÓIK ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGÉNEK FEJLESZTÉSE

15. IRÁNYVONAL

A MUNKASZERVEZETEK MODERNIZÁLÁSA

A munkaszervezet és a munkavégzési formák modernizálása érdekében szoros partneri kapcsolatokat kell kialakítani a megfelelő (európai, országos, ágazati, helyi és vállalati szinteken):

A szociális partnereket ösztönözni kell megállapodás kötésére egy olyan folyamat végrehajtásában, amely modernizálja a munkaszervezetet, beleértve a rugalmas munkaidő-rendszereket. Ennek célja a vállalkozások versenyképességének és termelékenységének javítása legyen, egybekötve a rugalmasság és állásbiztonság kívánatos egyensúlyának elérésével. Ezek a megállapodások magukban foglalhatják például a képzést és átképzést, új technológiák bevezetését, új munkaidő-formákat, mint a munkaidő éves mennyiségben történő meghatározását, a munkaidő csökkentését, a túlórák korlátozását, a részmunkaidős foglalkoztatás elterjesztését, az egész életen át tartó tanulás rendszerének bevezetését, illetve lehetőséget a munkaviszony átmeneti szüneteltetésére az élet meghatározott szakaszaiban.

A Kormány célja az, hogy a szociális partnerek kössenek megállapodást — a munkavállalók munkahelyeinek biztonsága figyelembevételével — a vállalkozások versenyképességének és termelékenységének javítása érdekében. A megállapodások lehetőleg terjedjenek ki a humán erőforrás-képzésre, átképzésre, a foglalkoztatási formákra, a munkaidő-rendszerekre, a munkaidő beosztására, a munkaidőkeret szabályozására, a túlórák korlátozására, a nem tipikus foglalkoztatási formák elterjesztésére.

Indoklás

A gyorsan átalakuló gazdasági viszonyok és a megváltozott munkafeltételek számos ponton szükségessé teszik a munkaviszonyra vonatkozó szabályok (jogszabályok, vállalati szabályzatok) felülvizsgálatát. Ennek keretében jelentős figyelmet kell fordítani a rugalmas alkalmazkodást nehezítő szabályok oldására, anélkül azonban, hogy az veszélyeztetné a foglalkoztatás munkavállalók által valóban elérhető biztonságát. A Kormány kész a munkaidőt, a munkarendet érintő jelenlegi törvényi előírásokat módosítva, azok szabályozását átengedni a szociális partnerek által kötött megállapodásoknak.

A munkavállalók alkalmazkodóképességének fejlesztésében fontos szerepet játszik a munkahelyen belüli és munkahelyen kívüli képzési és átképzési formák alkalmazása. A szociális partnerek képviselői a tripartit döntéshozó testületeken keresztül jelenleg is aktív szerepet vállalnak a rendelkezésre álló, e célokra felhasználható források felhasználási stratégiájának kialakításában központi és regionális szinten egyaránt. Ennek ellenére — az 5. irányvonalnál kifejtettekkel összhangban — szükséges a szociális partnerek humán erőforrás-fejlesztésben történő nagyobb mértékű szerepvállalása.

Korábbi kormányzati intézkedések

Kormányzati kezdeményezésre megkezdődött az Munka Törvénykönyvének és a kapcsolódó jogszabályoknak átfogó módosítása, amelybe számos, a munkavállalói és munkaadói oldalon felvetődött javaslat is beépülhet.

A szakszervezetek egyes területeken kezdeményezték a munkaidő csökkentését. A munkaadók azt az igényt, hogy a munkaidő-csökkentés nem járhat a bérek lefaragásával, csak úgy tudják elfogadni, ha a munkaidő-csökkentést jelentős termelékenységnöveléssel lehet összekapcsolni.

Jelenleg eltér a szociális partnerek álláspontja arról, hogy szükségesek-e — a munkavállalók védelme érdekében — törvényi szabályok a munkaidő, a munkaidőrend meghatározásában, vagy kellő védelmet nyújtanak az erre vonatkozó kollektív megállapodások is.

A kollektív szerződések jelentős része tartalmaz a munkavállalók alkalmazkodóképességének fejlesztésére vonatkozóan olyan megállapodásokat, amelyek a gazdasági szervezet követelményeihez igazodó képzési formák igénybevétele esetén különféle kedvezményeket, illetve költségterítést adnak a képzésben részt vevő munkavállalóknak.

Szükséges akciók

A kollektív szerződések már kiépült nyilvántartási rendszerét felhasználva:

— egyrészt ki kell alakítani azokat a modelleket, amelyek eredményesen működtethetők a munkaidőre, a rugalmas foglalkoztatásra vonatkozó helyi (ágazati, szakmai) szabályok megalkotására;

— másrészt újabb szakmai, ágazati kollektív szerződések kötésére kell ösztönözni a szociális partnereket, hogy tovább terjedjen a rugalmas munkaformák helyi körülményeknek megfelelő és a foglalkoztatás biztonságát nem veszélyeztető szabályozása.

A munkaviszonnyal rendelkező munkavállalók képzési, továbbképzési formái esetében ugyancsak jelentős ösztönzőként hathat a kollektív szerződések tapasztalatai alapján kidolgozható modellek alkalmazása, amelyek elterjesztésében szintén előrelépést jelenthet a lefedettség növelése, a szakmai, ágazati kollektív szerződések megkötésének kezdeményezése, az ezt segítő tripartit paritásos bizottságok rendszerének kialakítása (meglévő európai minták adaptálása alapján).

A kedvező tapasztalatok alapján továbbra is támogatni kell a tripartit rendszer fenntartását a munkaerőpiaci eszközök alkalmazásának irányításában.

Mutatók

A rugalmas munkaidő-rendszerekben foglalkoztatottak aránya, nemenként.

16. IRÁNYVONAL

A FOGLALKOZTATÁSI FORMÁK FLEXIBILIZÁLÁSA

A saját területén minden tagállam meg fogja vizsgálni, beépíthetők-e jogszabályaik közé olyan szerződéstípusok, amelyek rugalmasabb alkalmazkodást tesznek lehetővé, tekintettel arra, hogy a foglalkoztatási formák egyre változatosabbá válnak. Azok, akik az utóbbiak keretében dolgoznak, kapjanak megfelelő biztonságot és magasabb szakmai státuszt, összhangban a vállalat igényeivel.

A Kormány jelentős szerepet szán a rugalmas foglalkoztatási lehetőségek szélesítésének, feltételei javításának. Ezért a munka világát meghatározó feltételek, elsősorban a munkajogi szabályozás módosítása szükséges, annak érdekében, hogy jogi keretet biztosítson a vállalat igényeivel összhangban álló rugalmasabb foglalkoztatási formák alkalmazásához, valamint a jelenleginél nagyobb védelmet az ilyen keretek között foglalkoztatott munkavállalóknak.

Indoklás

Az Európai Unióhoz történő csatlakozásunk feltételezi a munkaerőpiacunk rugalmasabbá tételét. Az ún. atipikus foglalkoztatási formákban dolgozók részaránya Magyarországon az összes foglalkoztatottakon belül nemzetközi összehasonlításban nagyon alacsony. Ez azért okoz feszültséget, mert a hagyományos foglalkoztatás mellett az atipikus formák jelentős bővítése nagymértékben segítené a foglalkoztatási színvonal emelését, és hozzájárulna a „fekete” gazdaság szűkítéséhez is.

Korábbi kormányzati intézkedések

A Munka Törvénykönyve a hagyományos nagyvállalati munkafeltételekhez igazodóan szabályozza a munkaidő és a munkarend általános feltételeit. A munkajogi háttér nem igazodott elég gyorsan a gazdasági szerkezet átalakulásához és a munkaerőpiacon bekövetkezett változásokhoz. Nem eléggé sikerült rendezni a rugalmas munkaviszonyokhoz kötődő társadalombiztosítási, szociális stb. szolgáltatásokkal kapcsolatos jogosultsági feltételeket.

Ugyanakkor előrelépést jelentett, hogy Magyarországon 1998-ban megkezdődött a kollektív szerződések nyilvántartása. A kollektív szerződések a verseny- és közsférában foglalkoztatott munkavállalók több mint

felét érintik. E szerződések egy részében a szerződéskötők a munkarendre, a munkaidőre, a rugalmas munkaviszony egyes formáira vonatkozó helyi szabályokban is megállapodtak.

Szükséges akciók

A Munka Törvénykönyvének megkezdett, átfogó felülvizsgálatát tovább kell folytatni, és ki kell terjeszteni a munka világára vonatkozó összes jogi szabályozásra is.

A rugalmasabb foglalkoztatási formáknak megfelelő jogszabályi háttér kidolgozásának irányait az alapján kell meghatározni, hogy milyen ismérvek szerint és milyen csoportokba lehet rendezni a rugalmas jogviszonyokat, melyek az általános, tipikus munkaviszonyoktól eltérő jellemzőik, amelyek a szabályozás szempontjából megkülönböztetetten kezelendők. A csoportosítás az alábbiak szerint történhet:

- a munkaviszony tartama szerint (határozott időre létesített munkajogviszony);
- a napi munkavégzés időtartama szerint (részmunkaidőben végzett munka);
- a munkavégzés helye szerint (bedolgozói jogviszony, távmunka);
- a munkaviszony kétpólusos jellegétől való eltérés szerint (munkaerő-kölcsönzés).

A munkajogi szabályokat felülvizsgáló bizottságban a szociális partnerek közreműködése a jövőben is szükséges.

A kollektív szerződéskötésben szerzett tapasztalatokat a jövőben is hasznosítani kell a munkajogi szabályok felülvizsgálatára irányuló kormányzati munkában.

Külön feladatot jelent a jelenlegi és várható technológiai, munkaszervezeti változásoknak megfelelően annak a körnek körültekintő meghatározása, ahol — a szociális partnerek egyetértésével — a munkaviszony, munkarend, munkaidő stb. jogi szabályozása helyettesíthető a szociális partnerek megállapodásával.

A munkajogi szabályozásnak igazodnia kell a gazdasági szerkezet változásához, valamint a statisztikai mérés akadályainak megszüntetéséhez.

Mutatók

Az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozók aránya, nemenként.

17. IRÁNYVONAL

AZ ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG ÖSZTÖNZÉSE A VÁLLALATON BELÜL

A vállalaton belüli szakismereti szint megújítása érdekében a tagállamok vállalják, hogy

felülvizsgálják azokat az akadályokat, főként az adózás területén jelenlévőket, amelyek gátolják a humán beruházásokat, továbbá gondoskodnak a vállalaton belüli képzések

adóügyi vagy más jellegű ösztönzéséről. Az érvényben lévő szabályok összességét is áttekintik abból a szempontból, hogy azok hozzájárulnak-e a foglalkoztatás útjában álló akadályok elhárításához, és kellően segítik-e a munkaerőpiac alkalmazkodását a gazdaság strukturális változásaihoz.

A Kormány célja az irányvonalban említett akadályok és a vonatkozó hazai jogszabályok folyamatos felülvizsgálata, és a felülvizsgálat eredményeitől függően a humánberuházások és a vállalaton belüli képzések, valamint a munkaerő alkalmazkodóképességének ösztönzése, illetve továbbfejlesztése.

Indoklás

A gazdaság és a munkaerőpiac 90-es évek első felében megtörtént gyors átalakulása a munkaerő képzettségével és alkalmazkodóképességével szembeni igényeket dinamikusan megnövelte. Az átalakulás ugyanakkor — elsősorban a nagyüzemeknél korábban kiépült tanműhelyek megszűnése miatt — nem kedvezett a munkaadóknál folyó képzéseknek. Jelentősen csökkent a munkaadóknak az a lehetősége, hogy saját utánpótlásukat kiképezzék. A vállalaton belüli humánberuházások, képzések kedvezőtlen tendenciája csak az utóbbi években kezdett megváltozni. A már beindult kedvező folyamatokat azonban tovább kell erősíteni, mert a munkaerő felkészültsége, alkalmazkodóképessége alapvető feltétele az EU-hoz történő sikeres csatlakozásnak.

Korábbi kormányzati intézkedések

A megtett intézkedések közül alapvető jelentőségű, hogy a Munkaerőpiaci Alap szakképzési alaprészből, valamint a foglalkoztatási alaprészből a képzési támogatások széles rendszere épült ki. A szakképzési alaprészből az alapképzés tárgyi feltételeinek fejlesztésére irányuló beruházásokra pályázat útján támogatások nyerhetők el. A szakmunkástanulók képzési feltételeinek javítását szolgálja az a szabályozás, amely szerint a fizetendő szakképzési hozzájárulás 75%-áig költséget számolhat el az a vállalkozás, amely csoportos gyakorlati képzés feltételeit biztosítja a szakmunkástanulók számára. A szakképzési hozzájárulás egy része felhasználható a vállalaton belüli humán erőforrás-fejlesztésre.

A foglalkoztatási alaprészből képzési támogatás nemcsak a munkanélkülieknek, hanem a munkanélküliséggel veszélyeztetetteknek is nyújtható. Ezáltal az alaprész nagy szerepet játszik abban, hogy a vállalaton belüli átképzésekkel is javuljon a munkaerő alkalmazkodóképessége, és megelőzhető legyenek az elavult képzettség miatti elbocsátások.

Az adótörvények is elősegítik a foglalkoztatás növelését és a szakképzettség megszerzését. Így a személyi jövedelemadó törvény szerint adózó vállalkozók, valamint a legfeljebb 20 fő alkalmazottat foglalkoztató társas vállalkozások — ha legalább 50%-ban megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatnak — személyenként havi 3 ezer

forinttal csökkenthetik bevételeiket. Emellett a szakképzésre vonatkozó kedvezményeket a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint adózó gazdálkodó szervezetek is létszámkorlát nélkül vehetik igénybe. A szakképző iskolai tanulóval kötött, jogszabályban meghatározott szerződés alapján személyenként havi 6 ezer forinttal csökkenthetik a bevételeiket. Ha sikeres szakvizsgát tett tanulót, valamint korábban munkanélküli személyt foglalkoztatnak — a foglalkoztatás ideje alatt, de legfeljebb 12 hónapon keresztül — a befizetett társadalombiztosítási járulék összegével is csökkenthetik a bevételt.

Az Aktív Foglalkoztatási Céllelőirányzatból nyújtott támogatásokkal az új munkahelyek teremtése, a meglévők megőrzése különösen a foglalkoztatási szerkezet átalakításával érintett térségekben segíthető. A támogatást gazdasági társaságokon kívül egyéni vállalkozók is igényelhetik, beruházási és képzési költségeikre egyaránt. A Céllelőirányzatból a beruházásokhoz kötődő képzések támogatása elérheti a költségek 100%-át, amelyet a kedvezményezett munkaadó vissza nem térítendő formában kaphat meg. E támogatás a munkahelyteremtéshez és a munkahelymegőrzéshez kapcsolódó képzések esetében egyaránt segítette a munkavállalók alkalmazkodóképességének javulását.

Szükséges akciók

A jelenleg érvényben lévő szabályozási elemeket — esetleg kisebb módosításokkal — továbbra is fenn kell tartani. Az esetleges módosításoknak azt kell szolgálniuk, hogy a támogatások az Európai Unió előírásainak is megfelelőjenek.

Az érvényes adókedvezmények és támogatások rendszerének eredményességét azonban folyamatosan figyelemmel kell kísérni, és értékelni kell. A szükséges korrekciókról, új támogatási elemek bevezetéséről ezen vizsgálatoktól függően kell dönten.

IV. PILLÉR: AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG POLITIKÁJÁNAK MEGERŐSÍTÉSE

18. IRÁNYVONAL

A FÉRFIAK ÉS NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉNEK ÁLTALÁNOS ÉRVÉNYESÍTÉSE

A nők még mindig sajátos problémákkal küzdenek a munkaerőpiacra jutásban, a karrier építésében, a keresetek alakulásában és a munka, illetve család összeegyeztetését illetően. Ezért igen fontos többek között:

— Annak a biztosítása, hogy a női munkanélküliek az összes munkanélküli arányához képest lehessenek aktív munkaerőpiaci intézkedések alanyai.

— Az adó- és ellátási rendszerek ösztönzést gátló elemeinek minden lehetséges módon való csökkentése, a női munkaerő-kínálatra gyakorolt negatív hatásuk miatt.

— Új vállalkozás létrehozása, illetve a vállalkozóvá válás elé gördített akadályok megszüntetése.

— Annak a biztosítása, hogy a nők rugalmas munkavégzési formák előnyeiben részesedhessenek.

Ennek érdekében a tagállamok:

a négy pillér végrehajtásának megközelítését a nemek viszonylatában fogják áttekinteni. Az ilyen megközelítésben elért fejlődés kielégítő értékelésének érdekében a tagállamoknak megfelelő adatgyűjtő rendszert és eljárásokat kell kiépíteniük.

A Kormány a statisztikai rendszer jelenlegi helyzetének ismeretében nem tűzheti ki célul, hogy a négy pillér végrehajtását nemenként értékeli, de az ez irányú megalapozó szakértői munkálatok megkezdését szükségesnek tartja.

Hazánk Európai Unióhoz való csatlakozásának előkészítése megköveteli, hogy az Unió gyakorlatának megfelelően a hazai statisztikai rendszer is képes legyen a foglalkoztatási adatok megfelelő részletezettségben való szolgáltatására és elemzésére. Erre azért is szükség van, mert a foglalkoztatáspolitikai támogatásokat és programokat célzottabbá, ezáltal eredményesebbé lehetne tenni, ha a megcélzott réteg sajátosságait — beleértve a nemek szerinti sajátosságokat is —, valamint speciális igényeit jobban figyelembe véve indulnának a különböző akciók.

Korábbi kormányzati intézkedések

A közelmúltban megjelent a „Jelentés a nők és férfiak helyzetéről Magyarországon” című kiadvány, amely a jelenleg elérhető statisztikai adatokat közli. Ez az adatközlés az Európai Unió tapasztalatait figyelembe véve került összeállításra.

A statisztikai adatszolgáltatásunk már ma is sok tekintetben felkészült a nők és férfiak munkaerőpiaci helyzete megítélésének elemzésére, azonban szervezett formában az adatok ilyen szempontból való elemzése ez idáig nem megoldott.

Szükséges akciók

AZ EU igényeinek megfelelően tovább kell fejleszteni a statisztikai adatok gyűjtését és feldolgozását. Ehhez a szakértői előkészítő munkálatokat már ez évben meg kell kezdeni. A munka célja olyan mutatószám-rendszer kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy az irányvonalak teljesítésében való előrehaladás nemenkénti bontásban is mérhető legyen.

19. IRÁNYVONAL

CSÖKKENTENI KELL A MUNKAERŐPIACI HELYZET TEKINTETÉBEN MUTATKOZÓ NEMENKÉNTI KÜLÖNBΣÉGEKET

A tagállamoknak és a szociális partnereknek az egyenlő esélyek iránti elkötelezettségüket úgy kell kifejezésre juttatniuk, hogy elősegítik a nők magasabb foglalkoztatási arányát. Arra is figyelmet kell fordítani, hogy mennyire nagy aránytalanságok vannak az egyes gazdasági szekto-

rokban, foglalkozásokban a női és férfi munkavállalók előfordulási gyakoriságában. Javítani kell a nők karrierépítési lehetőségeit. A tagállamok:

megkísérlik csökkenteni a férfiak és nők munkanélküliségi arányának különbségét, mégpedig úgy, hogy aktívan támogatják a női foglalkoztatás bővülését, továbbá olyan intézkedéseket hoznak, amelyek megfordítják a nők alulreprezentált jelenlétét egyes gazdasági szektorokban vagy foglalkozási ágakban. Pozitív lépéseket tesznek annak érdekében, hogy azonos munkáért azonos bért kapjanak, hasonló értékű munkát végezhesse, és megszűnjenek a férfi és női bérek közötti különbségek. A tagállamok a nők előrehaladása érdekében fokozott mértékben alkalmaznak intézkedéseket.

A Kormány célja — a súlypontokat érintően — részben eltér az Unióban megfogalmazottaktól. A munkanélküliségi mutatók szempontjából a nők jobb helyzetben vannak, mint a férfiak. Ugyanakkor egyes szakmákban alulreprezentáltak és a családban jelentkező többletterhek miatt nem rendelkeznek egyenlő esélyekkel a munkaerőpiacon. Esetenként a bérek tekintetében és a munkaerő-felvételeknél is megnyilvánulnak diszkriminációs tendenciák. Ebből következően a cél a férfiak és nők kiegyensúlyozott jelenlétének biztosítása egyes foglalkozásokban és szakmákban, valamint az esetenként megnyilvánuló diszkriminációt megszüntető jogi környezet és társadalmi feltételek kialakítása.

Indoklás

A nők munkaerőpiaci helyzetének megkülönböztetett javítását az alábbiak indokolják:

Az aktív kereső nők aránya jelentősen visszaesett, a nem-foglalkoztatottak (inaktívok, eltartottak, munkanélküliek) száma ugrásszerűen megnövekedett. A hazai nők munkavállalása a fejlett piacgazdaságok szintje alatti, azonban a ledolgozott munkaidő volumenét tekintve nálunk magasabb foglalkoztatottságot jelent az összehasonlításba vont országokénál, mivel nálunk nem jelentős a részmunkaidős foglalkoztatás.

A munkanélküli férfiak száma az utóbbi időben csökken, a nőké szintén. Számítani kell azonban arra, hogy az államháztartási és közigazgatási reform keretében meghirdetett racionalizálás rontja a nők eddigi jobb munkahelymegtartó képességét.

Azonos munka elvégzése esetén a férfiaknál tapasztalható kereseti előny — a kereseti olló szűkülése ellenére is — továbbra is mutatkozik.

Hazánkban kialakult hagyományok szerint a családok életében a nők szerepvállalása hangsúlyosabb, ezért esetükben gyakoribb a hosszabb távollét után történő visszatérés a munkaerőpiacra, mely az esetek jelentős részében problémákat hoz a felszínre.

A munkahely és a család igényeinek egyeztetése és együttes kielégítése fizikailag és lelkileg is nagy megterheléssel jár. A munkaerőpiacon a nők egyes csoportjai (pl. szülőképes korú gyermektelenek, többgyermekesek,

idősebb nők) foglalkoztatásával kapcsolatosan diszkrimináció is megfigyelhető.

Korábbi kormányzati intézkedések

A munkaviszonyra vonatkozó szabály a fiataloké, a terhes nő, a kisgyermekes anyát/szülőt munkajogi védelemben részesíti, illetve munkaidő-kedvezményt biztosít részükre.

A szülő és a munkavállalói szerep összehangolása szempontjából különösen fontos a gyermekgondozási szabadságról visszatérő szülő (többségben anya) harmonikus visszailleszkedésének elősegítése, ezért az újból munkába álló szülőt a munkajog fokozottan védi. A gyakorlatban azonban ez a védelem gyakran csak formális.

Az állampolgárok figyelmének felkeltése, aktivitásának növelése érdekében a Szociális és Családügyi Minisztérium ingyenes jogi tanácsadást indított a munkahelyi hátrányos megkülönböztetés orvoslására és megelőzésére. Tapasztalatok szerint élénk az érdeklődés a gyestről visszatéréssel kapcsolatban, valamint a bérbeli hátrányos megkülönböztetést érintően.

Több olyan aktív támogatási eszköz és program működik, amely kifejezetten a nők, illetve a kisgyermekes szülők munkaerőpiaci esélyeit növeli. Ilyenek: a nők munkában maradását biztosító részmunkaidős foglalkoztatás, a nők munkába helyezését támogató részmunkaidős foglalkoztatási program, valamint a távmunka program. E programok azonban parciális hatásúak, érdemi javulást ez ideig nem eredményezhettek.

Képzést indítottak a munkaügyi felügyelők és szakszervezeti vezetők részére, az esélyegyenlőség munkahelyi megvalósulásának elősegítésére.

Szükséges akciók

A nők támogatására indított kísérleti foglalkoztatási, képzési programokat ki kell értékelni, és ezt követően kell dönteni a szélesebb körű elterjesztésükről. A programok továbbfejlesztésénél kiemelten kell törekedni a gyerekes anyák, valamint a nyugdíjkorhatár közelében lévők munkaerőpiaci esélyeinek növelésére.

A diszkrimináció megszüntetése érdekében a meglévő jogi szabályozást szigorúbbá kell tenni, valamint a jogi eszközöket, szankciókat szélesebb körben és demonstratív módon (pl. próbaperek, munkaügyi ellenőrzés) kell alkalmazni.

Szükséges, hogy a szociális partnerek is tegyenek lépéseket annak érdekében, hogy a nők foglalkoztatási struktúrájának pozíciója javuljon, azonos munkáért azonos bér elv érvényesüljön.

Mutatók

- Férfi-női munkanélküliségi ráta alakulása.
- Férfi-női foglalkoztatási mutatók.
- Férfiak és nők koncentrációja tevékenységi és foglalkoztatási csoportok szerint.
- Női keresetek aránya a férfiak keresetének százalékában, az összehasonlítható munkakörökben.

20. IRÁNYVONAL

A MUNKAHELYI ÉS CSALÁDI KÖTELEZETTSÉGEK HARMONIZÁLÁSA

A munkaviszony megszakításával, a szülési szabadsággal, a részmunkaidős foglalkoztatással és a rugalmas munkaidő-beosztással kapcsolatos intézkedések, amelyek mind a munkáltatók, mind a munkavállalók érdekeit szolgálják, különös fontossággal bírnak úgy a nők mint a férfiak számára. A kérdéskörrel kapcsolatos különböző direktívák és a szociális partnerekkel kötött megállapodások bevezetését fel kell gyorsítani és ezek végrehajtását rendszeresen figyelemmel kell kísérni. Biztosítani kell a megfelelő gyermekgondozási szolgáltatásokat, illetve az eltartott családtagok gondozását annak érdekében, hogy a nők és férfiak egyaránt beléphessenek a munkaerőpiacra, és folyamatosan ott tudjanak maradni. Ebben a tekintetben a családi felelősségben való egyenlő részesedés rendkívüli jelentőséggel bír. Az egyenlő esélyek biztosítása érdekében a tagállamok és a szociális partnerek:

olyan programokat dolgoznak ki és vezetnek be, amelyek támogatják a családbarát politikát, beleértve a megfizethető, elérhető és magas színvonalú gyermekgondozási szolgáltatásokat, az egyéb eltartottak és hozzátartozóik által igényelt szolgáltatásokat, továbbá a szülői és egyéb szabadságokat.

A Kormány célja a családok jólétének növelése, melynek eléréséhez a munkavállalás és a családi kötelezettségek összehangolását biztosító intézkedések bevezetése, illetve elterjesztése, ilyen tartalmú programok működtetése is szükséges. Az irányvonalban megfogalmazott, a szolgáltatások fejlesztésére és a szülői szabadságok feltételrendszerére vonatkozó feladatok megoldását ezekkel a programokkal kell segíteni.

Indoklás

A munkahelyi és családi kötelezettségek jobb összehangolására tett intézkedések — nemzetközi tapasztalatokkal is alátámasztva — javítják a dolgozók motiváltságát, ragaszkodását munkahelyükhöz, és hozzájárulnak a hatékonyság növeléséhez, a családok élethelyzetéből fakadó gondok zökkenőmentesebb megoldásához.

Magyarország több olyan nemzetközi egyezményhez is csatlakozott, amelyekkel jogi kötelezettséget vállalt a csa-

ládok helyzetének javítására, ezek közül kiemelendő „Az Emberi Jogok Európai Egyezménye” és az „Európai Szociális Charta”.

Korábbi intézkedések

A Kormány több olyan intézkedést tett, amely a családok élethelyzetét javítja: például visszaállította a családi pótlékra, a gyermekgondozási segélyre való alanyi jogsultságot, valamint a gyermekek utáni adókedvezményt, bevezette a lakásépítés utáni részleges ÁFA-visszaigénylést, csökkentette a fiatal házások első lakásvásárlási illetékét.

A Kormány a családpolitikai intézkedéseiről a Nemzeti Családpolitikai Konceptióban rendelkezik. A koncepció felsorolja a családpolitika megvalósításának legfontosabb eszközeit és intézményeit, megjelöli ezek fejlesztési irányait. Legfontosabb feladatai között fogalmazza meg a gyermeknevelés anyagi támogatását, a gyermeknevelés és a munkavállalás összehangolásának elősegítését, az otthonteremtés támogatását, a családokat segítő szolgáltatások bővítését. Kiemelten foglalkozik a fokozott törődést igénylő családok — például fogyatékos gyereket nevelő családok, a roma családok, a munkanélküliek — családtagjainak a támogatásával.

A családpolitikai célú szolgáltatások közül a gyermekintézmények (bölcsődék, óvodák, napközik) kiépítettsége és hozzáférhetősége meghaladja a nálunk fejlettebb országok színvonalát. Családsegítő központok, gyermekjóléti alapellátást biztosító gyermekintézmények működnek, illetve megkezdődött a helyettes-szülői hálózat, valamint a családi napközik kiépítése.

A gyermeknevelés anyagi támogatásai közül kiemelendők: az adókedvezmények, a gyermekvédelmi támogatás, családi pótlék (iskoláztatási támogatás), a természetbeni juttatások (a közlekedés támogatása, a közgyógyellátás, az üdültetés, a tankönyvvásárláshoz adott támogatás, az iskolai étkeztetés stb.), az egészség- és nyugdíjbiztosítás keretében nyújtott támogatások.

A gyermeknevelés és a munkavállalás összehangolása érdekét szolgálják a gyermekek gondozásával összefüggő kedvezmények és támogatások: a szülési és a gyermekgondozási szabadság, a gyed, a gyes, a gyet.

Tapasztalatok szerint a munkavállalási és a családi szerepek összehangolását szolgálják a különböző rugalmas foglalkoztatási formák (a részmunkaidős foglalkoztatás, a távmunka, alkalmi munkavállalói könyv bevezetése, a bedolgozói rendszer működtetése) elterjesztésére indított programok.

Szükséges akciók

Továbbra is fontos feladat a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolásának elősegítése. Ezért részben az előzőekben említett elmúlt évi akciók folytatásával, részben új akciók indításával indokolt a részmunkaidős és más rugalmas foglalkoztatási formák elterjedését ösztö-

nözni, a munkavállalást a „családbarát foglalkoztatás” népszerűsítésével, a munkahelyi diszkriminációval szembeni határozottabb fellépéssel elősegíteni. Ennek megfelelően elsősorban:

— a „családbarát” foglalkoztatás érdekében rugalmas munkavégzést segítő programok indítása szükséges, valamint újabb intézkedések bevezetése (pl. a munkaerő-kölcsönzés törvényi szabályozása, a bedolgozói rendszer korszerűsítése) indokolt,

— a szülők munkavégzését segítő gyermekintézmények ellátásának színvonalát meg kell őrizni, illetve a hálózat bővítésének feltételeit meg kell vizsgálni,

— a család tagjainak gondozását házi gondozás és ápolás fejlesztésével, támogatási kör kiszélesítésével (pl. ápolási díj alanyi jogon történő biztosítása, ápolási díj melletti részmunkaidős foglalkoztatás lehetővé tétele) segíteni kell, családi napközi, valamint házi betegellátó szolgáltatás kísérleti jellegű beindítása szükséges több önkormányzat együttműködésével,

— külön program indítása szükséges azon munkanélküliek esetében, akik olyan családban élnek, ahol több személy is munkanélküli,

— fontos a családbarát akcióprogram indítása: a munkaadókkal, kamarákkal, szakszervezetekkel feltételrendszer kidolgozása, véleményezése a „CSALÁDBARÁT MUNKAHELY” díj első meghirdetéséhez, auditáló rendszer kidolgozása és működtetése a további évek családbarát munkahely díj kiosztásának jobban a munkahelyekre szabott, együttműködésben kialakított feltételeinek megállapításához,

— a részmunkaidős foglalkoztatást a társadalombiztosítási jogszabályok ösztönző átalakításával, a gyesen, gyeden lévő nők számára is támogatni kell.

21. IRÁNYVONAL

A MUNKAERŐPIACRÓL HOSSZABB IDEIG TÁVOL MARADÓK BEILLESZKEDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE A MUNKA VILÁGÁBA

Azok, akik hosszabb szünet után próbálnak visszakerülni a munkaerőpiacra, idejélmúlt készségekkel rendelkezhetnek, és nehézségekbe ütközhet a képzsük. Ezentúl az adó- és ellátási rendszer is ösztönzést gátló hatású lehet. A tagállamok:

különös figyelmet szentelnek azon nőknek és férfiaknak, akik hosszabb megszakítás után fontolgatják a keresőmunkába való visszatérésüket, és ennek érdekében megvizsgálják azokat az intézkedéseket, amelyekkel fokozatosan ki lehet küszöbölni a visszatérést gátló akadályokat.

A Kormány célja segíteni azokat, akik hosszabb megszakítás után szeretnének visszatérni a munka világába.

Indoklás

A hazai munkanélküliségre jellemző, hogy a munkanélkülieken között — nemzetközi összehasonlításban is — túlságosan magas a hosszú ideig munka nélkül lévők aránya. Ennél is nagyobb foglalkoztatáspolitikai gond, hogy a népesség gazdasági aktivitása rendkívül alacsony, a keresők és eltartottak aránya kedvezőtlen. Mindezek miatt különösen indokolt segíteni azokat az inaktívakat, tartós munkanélkülieket és a munkából családi vagy más ok miatt hosszabb időre kiszakadókat, akik szeretnének visszakerülni a munkaerőpiacra.

Korábbi kormányzati intézkedések

A hosszú időtartamú távollét után a munkába való ismételt bekapcsolódást a Kormány elsősorban az új munkahe-lyek létrehozásának ösztönzésével, a tartós munkanélküliek foglalkoztatásához adott bértámogatással és a munkaerőpiaci képzési (továbbképzés, átképzés) feltételek javításával segítette. Idetartoznak azok az intézkedések is, amelyek a munkaerő alkalmazkodási képességének javítására, továbbá azok is, amelyek a „fekete” munkavégzés visszaszorítására irányultak. Végső soron mindazok az intézkedések, amelyek a foglalkoztatási színvonal már megkezdődött növekedését eredményezték, egyúttal az irányelvekben foglaltak megvalósítását is segítették. Különösen fontos e tekintetben, hogy a Kormány a közelmúltban megkezdte a foglalkoztatási közterhek mérséklését, amely a munkaerő-kereslet alakulására kedvezően hatott, és javította a tartósan távollévők visszakерülését esélyeit is.

A gyermekgondozási szabadság lejárta után állásukat vesztett nők visszatérését eredményesen segítheti a közelmúltban elfogadott „A nők reintegrálása a munka világába” című program is, amely a nők alkalmazkodóképességét növelő képzési program keretében kíván segítséget nyújtani.

Szükséges akciók

A 2000. évben fenn kell tartani a felsorolt szabályozási kedvezményeket, és továbbra is biztosítani kell az elmúlt években működtetett támogatásokat. Keresni kell ugyanakkor azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek révén fokozottabban el lehet érni a munkaképes, de jelenleg inaktív állományban lévő, dolgozni akaró személyeket, beleértve a tartósan „fekete” munkát végzőket is.

„A nők reintegrálása a munka világába” című program keretében ki kell dolgozni a nők munkaerőpiaci alkalmazkodóképességét növelő speciális képzési programot, ki kell dolgozni a szükséges oktatási anyagokat, és meg kell kezdeni a multiplikátorok képzését.

A statisztikai rendszer továbbfejlesztésére vonatkozó munkálatok keretében vizsgálni kell annak lehetőségeit,

hogyan lehetne feltárni a munkaerőpiachoz kötődő inaktív munkaeerőpiaci jellemzőit (nem, kor, iskolai végzettség, településtípus, családi állapot) annak érdekében, hogy ezekhez jobban igazodó, rétegekre szabott reintegrációs programok indulhassanak.

C)

1. A Kormány szükségesnek tartja, hogy készüljön intézkedési terv a 2000. évi foglalkoztatáspolitikai irányelvekben megjelölt akciók végrehajtására. Az intézkedési tervben külön-külön kell meghatározni az egyes tárcákra háruló feladatokat, évenkénti ütemezéssel szerepeltetve a 2001. és 2002. évekre is áthúzódo akciókat.

Felelős: gazdasági miniszter

Határidő: 2000. július 31.

2. A Kormány felkéri a gazdasági minisztert, hogy a 2001. évi foglalkoztatáspolitikai irányelvek készítése során számoljon be az ez évi irányelvekben (NFAT) megfogalmazott feladatok teljesítéséről is.

Felelős: gazdasági miniszter

Határidő: 2001. március 31.

3. A Kormány szükségesnek tartja, hogy az irányvonalakhoz kapcsolódó mutatók, indikátorok kialakítása, pontosítása érdekében az érintett tárcák, valamint a KSH részvételével bizottság jöjjön létre, amelynek fő feladata a munkaügyi statisztikai rendszer irányvonalakhoz kapcsolódó mutatószámainak EU-konform továbbfejlesztése.

Felelős: gazdasági miniszter

Közreműködő: Miniszterelnöki Hivatal vezető

miniszter

oktatási miniszter

pénzügyminiszter

szociális és családügyi miniszter

Központi Statisztikai Hivatal elnöke

Határidő: 2000. június 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

Függelék**Fontosabb munkaerőpiaci fogalmak**

Teljes foglalkoztatottság: a teljes foglalkoztatottság értelmezésünk szerint azt jelenti, hogy mindazon munkavállalási korú állampolgárok, akik munkát szeretnének vállalni, ezt minél kisebb kompromisszumokkal tehessék meg, miközben a munkanélküliségi ráta néhány százalékos értéket mutat.

Aktív kereső: a keresőtevékenységet folytató, keresettel, jövedelemmel rendelkező, vállalkozásoknál, intézményeknél főállású munkaviszony keretében alkalmazásban álló személy, a szövetkezeti és a társas vállalkozás tagja, az egyéni vállalkozó, a segítő családtag (a mezőgazdasági segítő családtag esetében az, aki az év folyamán legalább 90 napot dolgozott), az alkalmi munkás, a napszámos. Nem tartozik az aktív keresők közé a nyugdíja mellett dolgozó és a gyermekgondozási ellátásban részesülő személy.

Alkalmazott: az, a munkaerő felmérésben (KSH, MEF) megkérdezett 15—74 éves személy, aki a megfigyelt héten vállalkozással, költségvetési, társadalombiztosítási, illetve nonprofit szervezettel munkaviszonyban vagy bedolgozói jogviszonyban állt, illetve azoknál szóban vagy írásban történt megállapodás alapján munkát végzett (ILO /Nemzetközi Munkaügyi Szervezet/ definíció).

Foglalkoztatott: az, a munkaerő felmérésben megkérdezett 15—74 éves személy, aki a megfigyelt héten legalább 1 órányi, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy munkájától átmenetileg (betegség, szabadság, gyes, gyed, sorakatonai szolgálat stb. miatt) volt távol (ILO definíció).

Gazdaságilag aktív népesség: a foglalkoztatottak és a munkanélküliek (azaz a munkát végzők és a munkavégzésre rendelkezésre állók) együttes száma.

A hazai munkanélküliségi helyzet kétféle munkanélküliségi (abszolút) számmal és két — számszakilag eltérő — rátával jellemezhető.

Az egyik mutató az ún. ILO munkanélküliségi szám. Ehhez a KSH 1992 óta negyedévente mintegy 65 ezer 15—74 év közötti személyt kérdez meg aktuális munkaerőpiaci helyzetéről. Közülük az alábbiak minősülnek munkanélkülinek:

Munkanélküli: az a munkaerő felmérésben megkérdezett 15—74 éves személy, aki az adott héten nem dolgozott, és nincs olyan munkája, amelytől átmenetileg távol volt, aktívan keresett munkát a kikérdezést megelőző négy héten, rendelkezésre áll, azaz munkába tudna állni két héten belül, illetve már talált munkát, ahol 30 napon belül dolgozni kezd.

Munkanélküliségi ráta: a 15—74 éves munkanélküliek száma a 15—74 éves gazdaságilag aktív (foglalkoztatott és munkanélküli) népesség százalékában.

A másik mutató az Országos Munkaügyi Kutató és Munkaügyi Módszertani Központ (OMKMK) ún. *regisztrált munkanélküliségi száma*. A regisztrált munkanélküliek száma olyan adminisztratív nyilvántartásból származó adat, ami azt mutatja, hogy a munkaügyi szervezet — a hozzá fordulók közül — egy adott időben hány főt tart nyilván állásnélküliként (a nyilvántartás a 80-as évek vége óta létezik). Az OMKMK szerint az alábbiakban határozható meg a munkanélküliek fogalma:

Regisztrált munkanélküliek: a regisztrált állást keresők közül azok, akik

- munkaviszonnyal nem rendelkeznek, nem nyugdíjasok, nem tanulók,
- foglalkoztatást elősegítő támogatásban (átképzés, közhasznú foglalkoztatás, bértámogatás stb.) nem részesülnek,
- munkát, állást vagy önálló foglalkoztatást keresnek és a munkavégzésre, tehát az adódó állás elfogadására rendelkezésre állnak.

Munkanélküliségi ráta: a regisztrált munkanélküliek tárgyhavi záró létszáma az előző év január 1-jei gazdaságilag aktív népesség (foglalkoztatottak és munkanélküliek együtt) százalékában.

A Kormány 1041/2000. (V. 31.) Korm. határozata

a Kormány otthoneremtési koncepciójának megvalósításához szükséges további lépésekről

A Kormány megtárgyalta és a további munka alapján elfogadta az otthoneremtési koncepciójának megvalósításához szükséges további lépésekről szóló előterjesztést és a következő határozatot hozta:

1. A lakáscélú támogatásokról szóló rendeletet az alábbi tartalommal kell módosítani:

- Az állam az 1999—2000. évi téli és a 2000. évi tavaszi ár- és belvíz következtében megrongálódott, illetve megsemmisült lakóépületek tulajdonosainak az épület helyreállításához, újjáépítéséhez vagy helyette másik lakás vagy lakóépület vásárlásához is nyújt kiegészítő kamattámogatást.
- Az állami kamattámogatással nyújtott hitel esetén a kereskedelmi bank elidegenítési és terhelési tilalmat jegyeztethet be az ingatlanra.
- A kiegészítő kamattámogatást 2000. július 1-jétől életkortól függetlenül, gyermekes és gyermektelen házaspárok, valamint gyermeküket egyedül nevelő személyek is igénybe vehetik, a támogatott hitel maximális összege 8 millió forintról 10 millió forintra nő.

— A kiegészítő kamattámogatás igénybevételének köre kiegészül a legalább 20 évig bérbeadás vagy magánszemély részére történő értékesítés céljára az önkormányzatok, gazdasági társaságok, egyéni vállalkozások, közhasznú társaságok, lakásszövetkezetek által épített lakások finanszírozására. Egyidejűleg hatályát veszti az értékesítés céljára lakást építők és lakásépítő szövetkezetek részére nyújtható kölcsönök feltételeiről szóló 51/1985. (XII. 27.) PM rendelet.

— Az Állami Támogatású Bérlet Program 2000. július 1-jétől indul, melynek keretében az önkormányzatok pályázat útján állami támogatást kaphatnak bérlet-állományuk növeléséhez.

Felelős: gazdasági miniszter
pénzügyminiszter
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Határidő: 2000. július 1.

2. Az értékesítés céljára épített legfeljebb 30 millió forint vételárú új lakás első megvásárlását terhelő illetékfizetési kötelezettséget 2001. január 1-jétől meg kell szüntetni.

Felelős: pénzügyminiszter
igazságügy-miniszter

Határidő: az illetéktörvény módosításakor

3. A Kormány felkéri az igazságügy-minisztert, hogy a jelzáloghitel-szerződések közokiratba foglalásáért járó közjegyzői munkadíj tárgyában a Magyar Országos Közjegyzői Kamara bevonásával adjon tájékoztatást a Kormánynak a tárgykörre vonatkozó szabályozás céljáról, indokairól, továbbá arról, hogy a közjegyzői díjszabás mértékének meghatározása milyen szempontokon alapul, illetve az esetleges módosulások milyen hatásokkal járnak nemcsak a közjegyzői feladat ellátására, hanem tágabb értelemben véve a hitelezés biztonságára is.

Meg kell vizsgálni a kötelező közokiratba foglalás szükségességét a jelzáloghitel szerződéssel kapcsolatban.

Felelős: igazságügy-miniszter

Határidő: 2000. június 30.

4. A Kormány felkéri a földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztert, hogy a jelzálog bejegyzési ügyekkel kapcsolatban tett soron kívüli intézkedéseinek eredményeiről tájékoztatást adjon.

Felelős: földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Határidő: 2000. szeptember 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1042/2000. (V. 31.) Korm. határozata

a Budapest Sportcsarnok újjáépítésének beruházási tervéről

A Kormány

1. elfogadta a Budapest Sportcsarnok újjáépítésével kapcsolatos építészeti-műszaki tanulmányokat és ezek alapján úgy rendelkezik, hogy amennyiben kizárólag a központi költségvetés fedezi az újjáépítést, úgy a Budapest Sportcsarnok az eredeti, leégett épület épen maradt, biztonságosan felhasználható és célszerűségi okokból felhasználandó szerkezeti elemeinek megtartásával, többfunkciós célra, különböző sportágak és kulturális rendezvények, valamint ezek kiegészítő funkciói számára alkalmas módon, a fedett jégpálya megtartásával és lehető szabványosításával, a kor követelményeinek megfelelően épüljön újjá;

2. felhívja az ifjúsági és sportminisztert és a pénzügyminisztert, hogy vizsgálja meg magánbefektetőknek a beruházásba való bevonásának lehetőségét, a befektetői részvétel előnyeit és hátrányait, és arról készítsen előterjesztést a Kormány számára. Amennyiben befektetői társulásnak a beruházásba történő bevonása révén a beruházás pénzügyi feltételei az állam számára kedvezőbbé válnak, ilyen irányú befektetői igény esetén a Kormány egyetért azzal, hogy a Budapest Sportcsarnok a leégett épület teljes elbontását követően épüljön újjá;

Felelős: ifjúsági és sportminiszter
pénzügyminiszter

Határidő: 2000. június 15.

3. felhívja a pénzügyminisztert és az ifjúsági és sportminisztert, hogy három költségelemzéshez szükséges ismeretekkel és gyakorlattal rendelkező gazdasági társaság megbízásával készíttesse el az 1. és 2. pontban írt építészeti megoldásokra a beruházás teljes összegét bemutató költségszámításokat, és terjessze a Kormány elé a beruházás részletes pénzügyi feltételeit és ütemezését, valamint a finanszírozási eszközök rendelkezésre bocsátását bemutató finanszírozási tervet;

Felelős: ifjúsági és sportminiszter
pénzügyminiszter

Határidő: 2000. június 15.

4. felhívja az ifjúsági és sportminisztert, hogy az új sportcsarnok építészeti és funkcionális koncepcióját szakmai párbeszéd keretében vitassa meg a Magyar Építész Kamarával, a Magyar Olimpiai Bizottsággal, a fedettpályás versenyeket szervező országos sportszövetségekkel, valamint a fővárosi és a területileg illetékes kerületi önkormányzattal;

Felelős: ifjúsági és sportminiszter

Határidő: 2000. június 15.

5. elfogadta az ifjúsági és sportminiszternek a tűzesettel és az újjáépítéssel kapcsolatos intézkedésekről szóló beszámolóját, és felhívja az ifjúsági és sportminisztert, hogy folytassa le a soron következő munkálatok megrendeléséhez szükséges közbeszerzési eljárásokat.

Felelős: ifjúsági és sportminiszter
Határidő: folyamatos

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1043/2000. (V. 31.) Korm. határozata

a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány létrehozásáról

1. A Kormány
  - a) a Ptk. 74/G. § (1) bekezdése alapján létrehozza a Nemzeti Kollégiumi Közalapítványt;
  - b) felhatalmazza az oktatási minisztert mint az alapító képviselőjét, hogy a közalapítvány alapító okiratának bírósági nyilvántartásba vétele során az alapító képviseletében eljárjon;
  - c) felhatalmazza továbbá az oktatási minisztert, hogy a központi költségvetés „Oktatási Minisztérium” fejezetében a közalapítvány támogatására betervezett 192 millió forintot induló vagyonként a közalapítvány rendelkezésére bocsássa.

2. A közalapítvány alapító okiratát a jogerős bírósági nyilvántartásba vételt követően a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Felelős: oktatási miniszter
Határidő: a bírósági nyilvántartásba vételt követően azonnal

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1044/2000. (V. 31.) Korm. határozata

az évszámkezelési kormánybiztos felmentéséről

1. A Kormány *dr. Mojzes Imre* évszámkezelési kormánybiztos e tisztségéből — érdemei elismerésével — 2000. május 31. napjával felmenti.

2. Ahol jogszabály vagy kormányhatározat évszámkezelési kormánybiztosra említ, azon a továbbiakban informatikai kormánybiztosra kell érteni.

3. Az informatikai kormánybiztos a 2000. évi dátumváltással összefüggő kormányzati feladatok végrehajtásáról készítsen beszámolót, és azt hatvan napon belül terjessze a Kormány elé.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1045/2000. (V. 31.) Korm. határozata

informatikai kormánybiztos kinevezéséről

1. A Kormány *Sík Zoltánt* 2000. június 1-jei hatállyal informatikai kormánybiztossá nevezi ki, s részére az államtitkári juttatások teljes körét megállapítja.

2. A kormánybiztos feladat- és hatáskörét kormányrendelet állapítja meg.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Magyar Nemzeti Bank 4/2000. (MK 52.) MNB

h i r d e t m é n y e

a „Gábor Dénes születésének 100. évfordulója” ezüst emlékpénzérme kibocsátásáról

1. A Magyar Nemzeti Bank az 1991. évi LX. törvény 4. §-ának (2) bekezdésén alapuló jogkörében 3000 forintos címletű ezüst emlékpénzermét bocsát ki „Gábor Dénes születésének 100. évfordulója” megnevezéssel.

2. A Bank az emlékpénzérme forgalomba hozatalát 2000. június 1-jén kezdi meg.

3. Az érme leírása a következő:

a) Az érme 925 ezrelék finomságú ezüstműből készült, súlya 31,46 gramm, átmérője 38,61 mm, széle recés.

b) Az érme előlapjának szélén fent, félkörívben a „MAGYAR KÖZTÁRSASÁG” felirat, lent félkörívben a

„3000” értékjelzés és a „FORINT” felirat olvasható. A felső és az alsó részen lévő feliratot bal oldalon Fritz Mihály tervezőművész mesterjegye és a „BP.” verdejel, jobb oldalon a „2000” verési évszám választja el egymástól. A közepében a pont holografikus képeként koncentrikus körök láthatóak. Az érme közepén egy 12,3 mm átmérőjű nikkel lapkára készült színes, háromdimenziós hologram található. A hologramban Gábor Dénes nevének kezdőbetűi, a „G D” olvasható, a háttérben lézersugár, valamint pulzáló koncentrikus körök láthatóak.

c) Az érme hátlapján Gábor Dénes portréja látható. Az érme jobb alsó részén Gábor Dénes aláírása, alatta két sorban születésének és halálának dátuma „1900—”, és „1979” található. Az érme bal szélén Kiss György tervezőművész mesterjegye látható.

4. Az emlékpénzerméből 6000 darab készíthető, amelyből 3000 darab különleges — ún. proof — technológiával verhető.

5. Az 1991. évi LX. törvény 37. §-ának (2) bekezdése értelmében a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott érméket magyar törvényes pénznemben teljesítendő fizetéseknél mindenki köteles névértékben elfogadni.

Magyar Nemzeti Bank

**Az Állami Számvevőszék elnökének
17/2000. számú elnöki utasítása**

**az Állami Számvevőszék elnöke által adományozható
kitüntetésekről**

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló — 2000. évi XI. törvénnyel módosított — 1991. évi XXXI. törvény 7. §-ának (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az alábbiakban megjelölt kitüntetéseket alapítom, és az adományozás rendjét a következők szerint szabályozom:

1. §

(1) Elnöki Elismerő Oklevél adományozható azon természetes személyeknek, akik az Állami Számvevőszék köztisztviselőjeként a közpénzek felhasználásának ellenőrzésében kiemelkedő munkát végeztek, tevékenységükkel jelentősen hozzájárultak az Állami Számvevőszék pénzügyi ellenőrző tevékenységének fejlesztéséhez, az Állami Számvevőszék hírnevének növeléséhez.

(2) A Hagelmayer István-díj azoknak a természetes személyeknek adományozható, akik a pénzügyi ellenőrzés területén kimagasló munkát végeztek, tevékenységükkel jelentősen hozzájárultak a közpénzek hatékonyabb felhasználásához, az ellenőrzési munka továbbfejlesztéséhez, az Állami Számvevőszék nemzetközi kapcsolatainak elmélyítéséhez.

2. §

(1) A kitüntetett az Elnöki Elismerő Oklevél esetében oklevelet kap. Az Elnöki Elismerő Oklevélen a kitüntetett neve, az adományozás éve, a kitüntetés elnevezése, valamint Gajzágó Salamon a Legfőbb Állami Számvevőszék első elnöke képmása látható. Az Elnöki Elismerő Oklevéllel együtt járó pénzjutalom összege a tárgyévi köztisztviselői illetményalap hatszorosa.

(2) A kitüntetett a Hagelmayer-díj esetében kisplasztikát, valamint az adományozást igazoló oklevelet kap. A Hagelmayer-díjjal járó kisplasztika kerek alakú, ezüstből készült, 100 mm átmérőjű, egyik oldalán Hagelmayer István, az Állami Számvevőszék első elnöke arcása, valamint aláírása, a másikon a díj elnevezése, az elismerés adományozásának éve, a kitüntetett neve, valamint „Az állami ellenőrzés érdekében végzett kiemelkedő tevékenységért” felirat látható. A Hagelmayer-díjjal járó oklevélen a plakett nyomtatott formája, a kitüntetett neve, a kitüntetés adományozásának indoka, valamint az adományozás éve látható. Magyar állampolgár kitüntetése esetén a díjjal a köztisztviselői illetményalap tízszeresének megfelelő pénzjutalom jár.

3. §

(1) Mindkét díjból évente három adományozható.

(2) A díjakat az Állami Számvevőszék elnöke adja át ünnepélyes keretek között. Az Elnöki Elismerő Oklevél a Köztisztviselők Napja, július 1-je, a Hagelmayer-díj október 28-a, az Állami Számvevőszékről szóló törvény elfogadásának napja alkalmából adományozható.

(3) A kitüntetettek névsorát a Magyar Közlönyben közölni kell tenni.

4. §

(1) A kitüntetendő személyre az Elnöki Elismerő Oklevél esetében az Állami Számvevőszék köztisztviselője, a Hagelmayer-díj esetében bárki tehet javaslatot. A javaslatot írásban, indokolással ellátva az Elnöki Elismerő Oklevél esetében a tárgyév május hó 30. napjáig, a Hagelmayer-díj esetében augusztus hó 31. napjáig az I.C. Humánpolitikai Osztályhoz kell eljuttatni.

(2) A beérkezett javaslatokat az Állami Számvevőszék alelnökei által vezetett eseti bizottság véleményezi, amelynek tagjai: az Állami Számvevőszék elnöke kivételével az elnöki értekezlet tagjai, valamint az I.A. Titkársági és Protokoll Osztály és az I.C. Humánpolitikai Osztály vezetői. Az eseti bizottság a kitüntetésre javasoltak névsorát véleményével ellátva az (1) bekezdésben megjelölt határidőt követő tizenöt napon belül az elnök elé terjeszti. A kitün-

tetendők személyéről az Állami Számvevőszék elnöke dönt.

(3) Külföldi állampolgár kitüntetése esetén a külügyminisztert előzetesen tájékoztatni kell.

5. §

(1) A 2. §-ban meghatározott okleveleket az I.C. Humánpolitikai Osztály készíti el; az emléklakett beszerzése, raktári kezelése az I.A. Titkársági és Protokoll Osztály feladata; a pénzjutalom kifizetéséről — a hatályos személyi jövedelemadó szabályok figyelembevételével — a II. Gazdasági Igazgatóság gondoskodik.

(2) A kitüntetettekről az I.C. Humánpolitikai Osztály nyilvántartást vezet.

6. §

Ez az elnöki utasítás az aláírása napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az ÁSZ elnöke által adományozható emléklakettekről szóló 3/1995. számú elnöki utasítás, valamint a kiemelkedő munkateljesítmények jutalmazásáról és egyéb elismeréseiről szóló 17/1998. számú elnöki utasítás 2. §-ának (3) bekezdése és 4. §-a.

Budapest, 2000. május 4.

Dr. Kovács Árpád s. k.,
az Állami Számvevőszék elnöke

Felhívás

köztisztviselői továbbképzési és vezetőképzési programok készítésére

A Közigazgatási Továbbképzési Kollégium (a továbbiakban: Kollégium) a 199/1998. (XII. 4.) Korm. rendelet (a köztisztviselők továbbképzéséről és a közigazgatási vezetőképzésről) 11. §-a (3) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján felhívást ad ki köztisztviselői továbbképzési és vezetőképzési programok készítésére.

A felhívás célja, hogy a köztisztviselők továbbképzéséhez és a közigazgatási vezetőképzéshez a magyar közigazgatási szervezetrendszerben ellátott különböző feladatkörökre kiterjedő széles továbbképzési programválaszték álljon a tervekészítő közigazgatási szervek [minisztériumok, megyei közigazgatási hivatalok, továbbá a köztisztviselői törvény 1. § (2) bekezdésében felsorolt szervek] rendelkezésére.

A köztisztviselői továbbképzési és vezetőképzési rendszer működéséért és összehangolásáért a belügyminiszter felelős, az ő munkáját segítő szakértői testület a Kollégium.

A Kormány a továbbképzések finanszírozását szolgáló központi továbbképzési céllelőirányzat felosztását a belügyminiszter hatáskörébe utalja.

A Kormány szigorú szakmai-minőségi követelményeket támaszt a központi céllelőirányzathoz támogatott képzésekkel szemben, ezért került kialakításra a köztisztviselői továbbképzési programok minősítési rendszere.

A továbbképzési programok kidolgozásának minimum-követelményeit a fenti kormányrendelet a következőképpen fogalmazza meg:

„12. § (1) A továbbképzési, vezetőképzési programnak tartalmaznia kell:

- a)* a továbbképzés megnevezését, célját, követelményeit, a továbbképzendő köztisztviselői célcsoport megjelölését,
- b)* a célcsoport tervezett minimum-maximum létszámát,
- c)* a program keretében átadni kívánt ismeretek körét, az elhangzó előadások, gyakorlati foglalkozások stb. vázlatos ismertetését,
- d)* a program keretében alkalmazni kívánt ismeretek körét,
- e)* a program időtartamát, ütemtervét,
- f)* a program lebonyolításában közreműködők képesítését, szakképesítését tartalmazó jegyzéket,
- g)* az ismeretellenőrzés módját,
- h)* a program költségkalkulációját.”

A továbbképzési program minősítéséhez e minimum-követelmények alapján elkészített — a programdokumentáció részét alkotó — programminősítési kérelmet kell a megadott formátumban a programkészítőnek kitöltenie és a Kollégiumhoz benyújtania.

A programdokumentáció a Magyar Közigazgatási Intézet Oktatási és Módszertani Igazgatóságán (MKI OMI) (1118 Budapest, Kelenhegyi út 28., Postacím: 1518 Bp. 112. Pf. 26.) szerezhető be, munkanapokon 9—14 óra között. (Postai megrendelés esetén a dokumentáció árát a M.Á.K. 10032000-01451461-00000000 számú számlára történő befizetéssel/átutalással lehet megfizetni. A megrendeléshez kérjük csatolni a befizetés/átutalás bizonylatát.)

A dokumentáció tartalmazza a minősítési kérelem űrlapját, annak kitöltési útmutatóját, a 199/1998. (XII. 4.) Korm. rendeletet, az 1035/1999. (IV. 21.) Korm. határozatot (az 1999. január 1. és 2002. december 31. közötti időszakra szóló középtávú terv a köztisztviselők továbbképzéséről és a közigazgatási vezetőképzésről), a köztisztviselői továbbképzésben a 2000. évre meghatározott díjirányelvet, számítógépes hajlékony floppy lemezt, a programértékelési díj befizetésére szolgáló csekket.

A dokumentáció egységára 10 000 Ft, amelyet az átvételkor kell megfizetni.

A programok értékelési díja:

minden megkezdett 30 óra képzési összóraszám után 20 000 Ft, nyelvi képzés esetén 120 óránként 20 000 Ft, amely összeget a program bírálatra való benyújtásáig kell megfizetni a dokumentációban található csekken.

(Amennyiben a kérelmező a díjat nem fizeti meg, a dokumentációt az Intézet — érdemi vizsgálat és a Kollégium elé terjesztés nélkül — a kérelmezőnek visszaküldi.)

A programfelhívásra benyújtott programok minősítését a Kollégium független szakértők közreműködésével végzi.

A minőségileg alkalmasnak ítélt és legfeljebb 3 évre elfogadott programok jegyzékét (a felhasználók kellő tájékoztatását biztosító programadatokkal) a Kollégium a Belügyminisztérium hivatalos lapjában közzéteszi.

Az elutasított programot a Kollégium az elutasítás indokolásával együtt visszaküldi a kérelmezőnek.

A továbbképzési programot a kérelmezőnek — a Kollégiumnak címezve — az MKI OMI címére kell megküldenie a felhívás megjelenését követő 60 napon belül.

(A Kollégium a határidőre beérkezett programokat 60 napon belül értékeli, s azok elfogadásáról vagy elutasításáról — a felhasználók számára nyilvánosságra hozott programjegyzéktől függetlenül — közvetlenül is értesíti a program benyújtóját. A határidőn túl benyújtott programot a Kollégium érdemi vizsgálat nélkül visszaküldi a kérelmezőnek.)

A Kollégium által legfeljebb 3 évre elfogadott és nyilvántartásba foglalt programokból a tervkészítő közigazgatási szervek igényeik szerint választanak az éves továbbképzési tervük végrehajtásához. Az éves tervet a belügyminiszter hagyja jóvá, és dönt a tervben megjelölt továbbképzések célleírási támogatásáról.

A minősített programok felhasználásáról a kérelmező (a programtulajdonos) és az éves továbbképzési tervek készítésére kötelezett szervezetek külön megállapodást kötnek.

A program minősítés során történő elfogadása és nyilvántartásba foglalása arra hatalmazza fel a programtulajdonost és a továbbképzés szervezőjét, hogy a programot köztisztviselői továbbképzéshez használják fel. A programok részleges vagy teljes finanszírozása a Kollégium javaslata alapján a központi költségvetés célleírási anyagából biztosítható.

A felhívásra programot nyújthat be, és a program elfogadása esetén az éves terv készítésére kötelezettel kötött megállapodás alapján továbbképzést szervezhet (illetve szervezésében közreműködhet) minden természetes és jogi személy, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező társulása, ha tevékenységi köre erre feljogosítja.

A Kollégium felhívja a programkészítők figyelmét, hogy a programok elbírálását követően — szükség esetén — újabb felhívást tesz közzé.

A felhívással kapcsolatos további információkkal dr. Andriská Szilvia, Taskó Tünde és Gaál Tamás áll rendelkezésre a (06-1) 361-4705 számú telefonon.

Közigazgatási Továbbképzési Kollégium

Pályázati felhívás

a köztisztviselők továbbképzésében, vezetőképzésében közreműködő oktatói névjegyzékre való felvételre

A Magyar Közigazgatási Intézet Oktatási és Módszertani Igazgatósága (MKI OMI) a 199/1998. (XII. 4.) Korm. rendelet (a köztisztviselők továbbképzéséről és a közigazgatási vezetőképzésről) 11. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján pályázatot hirdet a köztisztviselők — központi költségvetésből támogatott — továbbképzésében, vezetőképzésében oktatóként közreműködők névjegyzékére való felvételre.

Csak a névjegyzékre felvett személyek működhetnek közre oktatóként a központi költségvetésből támogatott köztisztviselői továbbképzési, vezetőképzési programokban.

Az oktatói névjegyzéket a Belügyminisztérium hivatalos lapjában tesszük közzé.

A pályázaton való részvétel feltételei:

- felsőfokú iskolai végzettség,
- legalább ötéves közigazgatásban vagy az iskolarendszerű, illetve felnőttoktatásban szerzett oktatói vagy tudományos kutatóként szerzett gyakorlat,
- a pályázó munkáltatójának hozzájárulása a pályázaton való részvételhez,
- nyelvoktatás esetében nyelvoktatói képesítés és 5 év nyelvoktatási gyakorlat.

A pályázati anyagnak tartalmaznia kell:

- a pályázati felhívás mellékletében szereplő Adatlapot (hiánytalanul kitöltve, az abban foglalt nyilatkozattal együtt),
- a felsőfokú iskolai végzettséget igazoló oklevél másolatát,
- a legalább ötéves közigazgatási vagy oktatási, kutatói gyakorlat munkáltatói igazolását.

A pályázat mérlegelés nélkül elutasítható, ha a pályázó

- nem felel meg a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek,
- a pályázati kiíráshoz mellékelt Adatlapot hiányosan töltötte ki,
- nem csatolta az előírt dokumentumokat.

A pályázat elutasítható a bírálóbizottság mérlegelése alapján, ha

- a pályázati anyag áttanulmányozása alapján a bírálóbizottság a pályázóval szemben szakmai kifogás(oka)t emelt,
- közigazgatási gyakorlat hiányában a pályázó nem rendelkezik oktatói gyakorlattal.

A pályázó tudomásul veszi, hogy törölhető az oktatói névjegyzékből, ha

- nem vesz részt az MKI OMI által szervezett oktatói továbbképzéseken,
- 5 alkalommal önhibájából nem tesz eleget az oktatói felkérésnek,
- az oktatói értékelés többszöri negatív minősítése alapján.

A közigazgatási szakvizsgáztatók névjegyzékén szereplők a pályázati felhívás Adatlapjának kitöltése, valamint az előírt nyilatkozatok megtétele esetén felkerülnek az oktatói névjegyzékre.

A pályázatokat a Magyar Közigazgatási Intézet Oktatási és Módszertani Igazgatóságához kell benyújtani (1118 Budapest, Kelenhegyi út 28., Postacím: 1518 Bp. 112. Pf. 26).

A borítékra rá kell írni: „Oktatói pályázat”.

A pályázatok benyújtása folyamatosan történik.

A pályázatok elbírálására negyedévenként kerül sor, melynek eredményéről a pályázók közvetlenül írásban kapnak értesítést.

A pályázatok elbírálásának következő időpontja 2000. szeptember 15.

*Magyar Közigazgatási Intézet
Oktatási és Módszertani Igazgatósága*

Melléklet

Adatlap

a köztisztviselők továbbképzésében, vezetőképzésében közreműködő oktatói névjegyzékre való felvételhez

Név (leánykori név is): .....

Lakcím: .....

Lakástelefon, fax: .....

Jelenlegi munkahely (azon belül szervezeti egység) neve, címe: .....

Munkahelyi telefon, fax: .....

Munkahelyi beosztás, vezetői megbízás: .....

Iskolai végzettség, szak megnevezése (több oklevél esetén mindegyik): .....

Felsőfokú szakképzettség(ek): .....

Rendelkezik-e pedagógiai végzettséggel:

igen

nem

— mégpedig: .....

— ha nem, részt vett-e oktatás-módszertani tárgyú továbbképzésben hallgatóként,

igen

nem

— rendelkezik-e iskolarendszerű oktatásban szerzett oktatói gyakorlattal,

igen

nem

— rendelkezik-e iskolarendszeren kívüli továbbképzésben szerzett oktatói gyakorlattal,

igen

nem

— mégpedig: .....

Rendelkezik-e legalább 5 éves közigazgatási, oktatói vagy kutatási gyakorlattal?

igen

nem

Ha pályázatában idegen nyelvi továbbképzést jelölt meg, rendelkezik-e nyelvoktatói képesítéssel és legalább 5 év nyelvoktatói gyakorlattal?

igen

nem

Közigazgatásban hasznosítható tudományos fokozattal rendelkezik-e?

igen

nem

Szakmai gyakorlat hossza (év):

közigazgatási

oktatói

tudományos kutatói

Aláhúzással jelölje meg azokat a témaköröket, amelyekből oktatói közreműködést vállal:

1. A helyi önkormányzati igazgatási rendszer
2. Államháztartás (kölségvetés, adó, közvagyon igazgatása)
3. Általános alkotmánytani ismeretek
4. Az államigazgatás szervezetrendszere (közigazgatás központi szervei, a központi alárendeltségű területi és helyi közigazgatási szervek)
5. Az államigazgatási eljárás általános szabályai, jogintézményei
6. Belügyi igazgatás
7. Egészségügyi igazgatás
8. EU integrációs ismeretek
9. Földművelésügyi igazgatás
10. Gazdasági, Kereskedelmi, Ipari, Munkaügyi igazgatás, Idegenforgalom
11. Honvédelmi igazgatás
12. Igazságügyi igazgatás
13. Környezetvédelmi igazgatás
14. Közigazgatási informatika (Számítástechnika, ECDL)
15. Közigazgatási jog, jogalkotás, jogalkalmazás
16. Közigazgatási szervezési-vezetési ismeretek (hierarchia, irányítás, vezetés, felügyelet, ellenőrzés)
17. Közlekedési, Hírközlési, Vízügyi igazgatás
18. Közszolgálati etika
19. Közszolgálati jog, a közigazgatás személyzete
20. Közszolgáltatások joga és intézményrendszere
21. Kulturális igazgatás
22. Külügyi igazgatás
23. Oktatási igazgatás
24. Sport igazgatás
25. Szabálysértési jog
26. Szociális igazgatás

27. Területfejlesztés és rendezés, területi tervezés
28. Idegen nyelv(ek), mégpedig: .....
29. Pénzügyi igazgatás
30. Társadalombiztosítási igazgatás
31. Nyilvántartási rendszerek, adatvédelem
32. Büntetőeljárásjog, kriminalisztika
33. Építésügyi igazgatás
34. Személyiségfejlesztés, kommunikáció, munkakapcsolatok
35. Minőségbiztosítás, értékelemzés, hatékonyságnövelés
36. Önkormányzati gazdálkodás
37. Egyéb, mégpedig: .....

Részt vett-e oktatóként a pályázatban megjelölt témakör(ök) szerinti továbbképzésben?

igen

nem

Nyilatkozat:

Vállalom, hogy

- felkérés esetén oktatóként részt veszek a központi költségvetésből támogatott köztisztviselői továbbképzési, vezetőképzési programokban,
- az adataimban történő változást haladéktalanul közlöm az MKI OMI-val,
- rendszeresen részt veszek az MKI OMI által szervezett oktatói, oktatás-módszertani továbbképzéseken.

A munkáltató hozzájárulása és a legalább 5 éves közigazgatási, oktatási, kutatói gyakorlat igazolása:

.....
aláírás, pecsét

Kelt, ...

.....
pályázó aláírása

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség közleményei

A Budapest Főváros Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége a HERMES ÁFÉSZ elárúsító helyén mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett. A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok alapján a GEOGALL Kft. (1205 Budapest, Nagykőrösi út 26.) által importált

BOSNA
búvárszivattyú
áramütésveszélyes.

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség a termék forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. §-ának *d*) pontja alapján megtiltja.

A kereskedelmi egységek a fogyasztók által a vásárlás helyére visszazállított termékeket kötelesek visszavásárolni.

A Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége mintavétellel egybekötött ellenőrzést végzett a Pécs-Vásártér területén működő piacon, Ótás Béla vállalkozó (7753 Szajk, Kossuth L. u. 115.) értékesítőhelyén. A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség laboratóriumában elvégzett vizsgálatok alapján az

500 és 1000 W teljesítményű, típusjelzés nélküli
RJE (Tajvan) gyártmányú
merülőforralók

áramütésveszélyesek.

A fenti ellenőrzés során vett további mintákon elvégzett vizsgálatok alapján

— a TS40 TM típusú, TENPO feliratú csatlakozó dugó és aljzat,

— a TM típusú, SELDUR feliratú „T” elágazó,

— a típusjelzés nélküli, falra szerelhető, földelt csatlakozó aljzat (rózsaszínű),

— a típusjelzés nélküli (sárga, CCCP feliratú), földelt csatlakozó dugó

védőérintkezőinek méreteltérései és anyagminősége következtében csatlakoztatáskor a védőérintkezők jelentős deformációja jön létre és ezért életveszélyes lehet, mivel a csatlakoztatott fogyasztókészülékek meghibásodásakor

közvetlen áramütésveszély léphet fel.

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség a fenti termékek forgalmazását az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról

és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1998. (IV. 29.) Korm. rendelet 6. § *d*) pontja alapján megtiltja.

Felhívjuk a forgalmazók figyelmét, hogy a csatlakozó aljzatok és csatlakozó dugók az egyes villamossági termékek ellenőrzéséről és minősítéséről szóló 68/1996. (XII. 28.) IKIM rendelettel módosított 8/1984. IpM rendelet alapján csak a MEEI Kft. Típusvizsgálati Tanúsítványával hozhatók forgalomba.

A kereskedelmi egységek a fogyasztók által a vásárlás helyére visszazállított fent felsorolt termékeket kötelesek visszavásárolni.

Dr. Huszay Gábor s. k.,
főigazgató

Az Országos Rendőr-főkapitányság Közbiztonsági Főigazgatóságának közleménye

A rendőrség — az eddig közzétettek kivételével — a következő gépjármű törzskönyveket körözi:

670381A
402597A
469608A
557761A
430905A

ORFK Igazgatásrendészeti Főosztály

VI. rész NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSEK

Sorszám: 9.

A külügyminisztertől

Közlemény

**a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia
Kormánya közötti együttműködésről a katonai
szállítások területén Félixfürdőn, 1997. december 20-án
aláírt Megállapodás hatálybalépéséről**

A Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya közötti együttműködésről a katonai szállítások területén Félixfürdőn, 1997. december 20-án aláírt Megállapodás megerősítéséről és kihirdetéséről szóló 1999. évi XXXVI. törvény 3. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a külügyminiszter közli, hogy a Megállapodás 13. Cikkének 2. bekezdésében meghatározott, a hatálybalépéshez szükséges feltételek megvalósultak.

A fentieknek megfelelően az 1999. évi XXXVI. törvény 2. §-a 2000. május 23-án lépett hatályba.

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 1999. évi 108. számában közzétett, a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége, a Budai Szerb Ortodox Egyházmegeye, a Magyarországi Baptista Egyház és a Magyarországi Unitárius Egyház javára 2011-ig rendezendő ingatlanok jegyzékének elfogadásáról, valamint az 1999. évben megoldásra javasolt ingatlanügyekről szóló 1116/1999. (XII. 6.) Korm. határozat

1. számú mellékletében

- a Magyarországi Református Egyház
  - = 272. sorszám alatti ingatlanának megnevezése helyesen: „Kecskemét, Fráter Gy. u. 2. 3912 hrsz. **(68/100-ad rész)**”
  - = 336. sorszám alatti ingatlanának megnevezése helyesen: „Legyesbénye, Rákóczi u. 74. 2 hrsz. **(1/3-ad rész)**”
  - = 385. sorszám alatti ingatlanának megnevezése helyesen: „Miskolc I., **Corvin (volt Széchenyi)** u. 70. 3700/55 hrsz.”
- a Magyarországi Evangélikus Egyház
  - = 176. sorszám alatti ingatlanának megnevezése helyesen: „Szarvas, Dózsa u. 2. 3450 hrsz. **(1762/8006-od rész)**”
- a Budai Szerb Ortodox Egyházmegeye
  - = 3. sorszám alatti ingatlanának megnevezése helyesen: „Budapest V., Hercegprímás u. 4. **24543/A/10/24. hrsz.**”
  - = 4. sorszám alatti ingatlanának megnevezése helyesen: „Budapest V., Váci u. 63. **23900/0/A/4/11/12/17. hrsz.**”
- a Magyarországi Unitárius Egyház
  - = 1. sorszám alatti ingatlanának megnevezése helyesen: „Budapest IX., Hőgyes Endre u. 3. 36870 hrsz. **(később meghatározandó tulajdoni hányad)**”
- a Magyarországi Baptista Egyház után következik a Magyarországi Unitárius Egyház.

3. számú mellékletének 536. sorszám alatti ingatlanját követően a „**Magyarországi Református Egyház**” alcím fölött kiegészül a „**4. számú melléklet az 1116/1999. (XII. 6.) Korm. határozathoz**”

(Kézirathiba)

A Magyar Közlöny 2000. évi 39. számában kihirdetett, a helyi önkormányzatokat 2000. évben megillető normatív állami hozzájárulásokról, normatív kötött felhasználású támogatásokról, személyi jövedelemadóról, valamint a helyi önkormányzatok bevételeinek aránytalanságát mérsékelő kiegészítésről, illetve beszámításról szóló 3/2000. (I. 27.) PM—BM együttes rendelet módosításáról rendelkező 17/2000. (IV. 28.) PM—BM együttes rendelet mellékletében, Nógrád megyében, a 73—76. sorszámú (2165. oldal) és az összesen (2167. oldal) sorok helyesen:

Megye: Nógrád

Mértékegység: Ft

No.	Önkormányzat			A Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény kiegészítő felméréssel érintett jogcímei a törvény						Kiegészítő felmérés együtt (5+8)		
	BM	KSH	neve	3. sz. mellékletében				8. sz. mellékletében				
				községek általános feladatai	körjegyzőség működése	nappali szociális intézményi ellátás	kiegészítő hozzájárulás egyes közoktatási feladatokhoz	összesen (1+2+3+4)	diáksporttal kapcsolatos feladatok támogatása		lakossági települési folyékony hulladék ártalmatlanítása támogatásának kiegészítése	összesen (6+7)
kódja			1	2	3	4	5	6	7	8	9	
[...]												
„73	5	1202778	Ludányhalászi	0			0	0	2 400	0	2 400	2 400
74	5	1226967	Magyargéc	0			0	0	0	0	0	0
75	5	1232407	Magyarnándor	0			396 000	396 000	—4 800	10 500	5 700	401 700
76	5	1214641	Márkháza	0			0	0	0	0	0	0”
[...]												
		„1299999	Összesen	1 535 000	1 863 000	0	11 832 000	15 230 000	—224 400	10 500	—213 900	15 016 100”

(Nyomdahiba)

A Magyar Közlöny 2000. évi 44. számában kihirdetett, a rendvédelmi felsőoktatási intézményben működő szervezeti egységek létesítésének és működésének rendjéről szóló 13/2000. (III. 17.) BM rendelet módosításáról rendelkező 14/2000. (V. 9.) BM rendelet 1. §-a (1) bekezdésének utolsó sora helyesen: „... és vizsgáztatását **2000.** július 31-ig befejezi.”

(Nyomdahiba)

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapok raszóló előfizetésiüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2000. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapraszeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezésé követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668.)

A 2000. évi lapárak

Magyar Közlöny	42 336 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	2 688 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	8 064 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	13 776 Ft/év
Bellügyi Közlöny	11 088 Ft/év	Pénzügyi Szemle	10 080 Ft/év
Cégek Közlöny	44 688 Ft/év	Ifjúsági és Sport Értesítő	2 016 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	10 752 Ft/év	Statisztikai Közlöny	5 712 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	7 728 Ft/év	Turisztikai Értesítő	5 040 Ft/év
Határozatok Tára	9 744 Ft/év	Úgyészségi Közlöny	3 024 Ft/év
Hivatalos Értesítő	6 384 Ft/év	Vízügyi Értesítő	5 376 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	7 056 Ft/év	Bányászati Közlöny	2 016 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	10 416 Ft/év	Magyar Közigazgatás	4 032 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	6 048 Ft/év	Élet és Tudomány	4 704 Ft/év
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Értesítő	10 416 Ft/év	Ludové Noviny	1 008 Ft/év
Kulturális Közlöny	8 400 Ft/év	Neue Zeitung	2 016 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	8 736 Ft/év	Természet Világa	2 688 Ft/év
Szociális és Munkaügyi Közlöny	7 728 Ft/év	Valóság	3 024 Ft/év
Oktatási Közlöny	10 416 Ft/év		
Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 016 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen: Budapest VIII., Somogyi B. u. 6., 1394 Bp. 62. Pf. 357. Telefon: 266-9290/234, 235 mellék, fax: 318-6668. Éves előfizetési díja 2016 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2000. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	36 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	72 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	48 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	84 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	60 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 12 000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—2000. évfolyamai jelennek meg CD-én az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.hu címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FAMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 42 336 Ft. Egy példány ára: 110 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 55 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

00.0941 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.